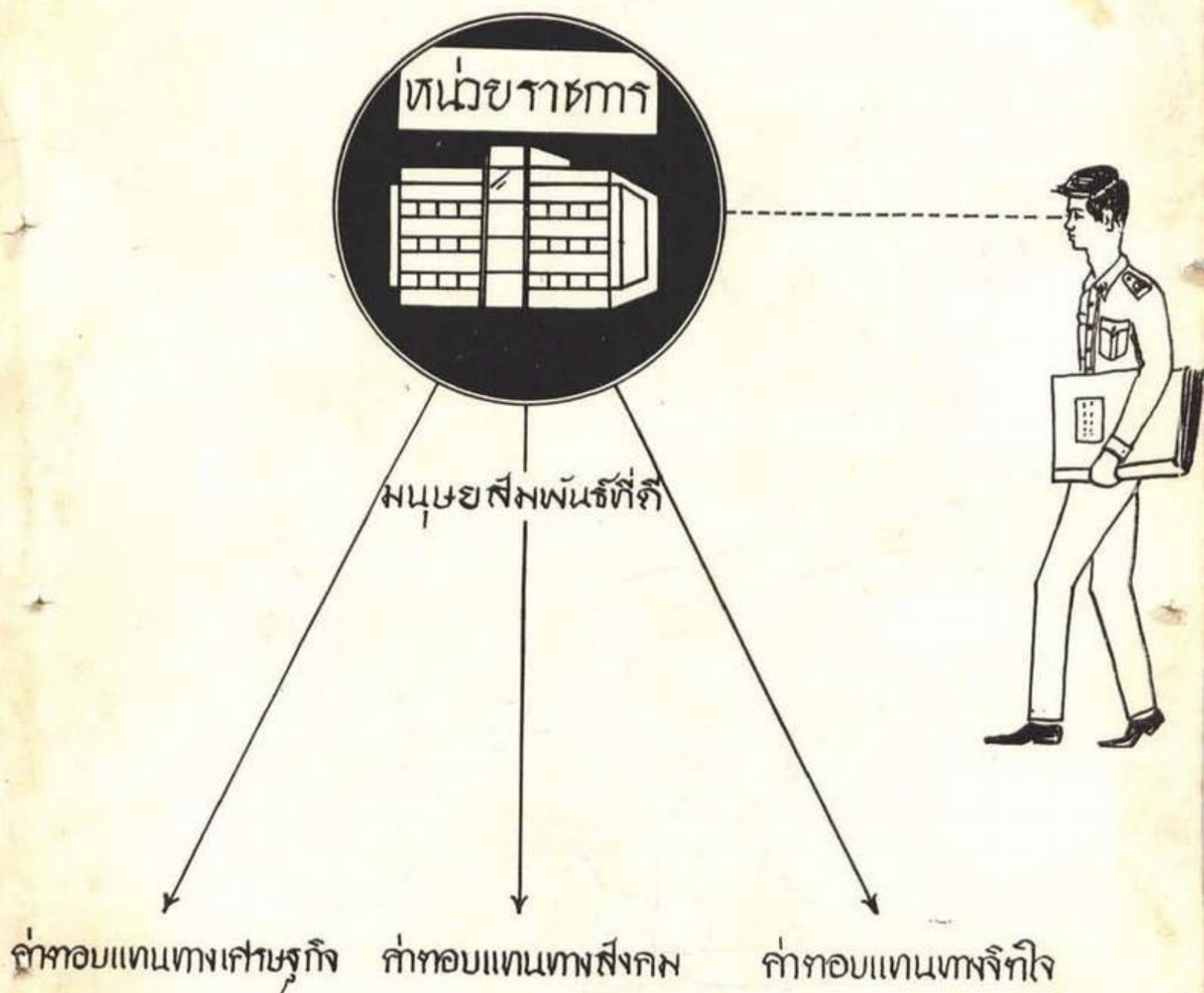

วารสารข้าราชการ

ปีที่ 13 ฉบับที่ 11 พฤษภาคม 2511

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๑

๙๙ ๙๙๙๙๙๙

จากปก:

บุคคลสมัครเข้ามารับราชการ เพราะหวังได้รับค่าตอบแทนทางเศรษฐกิจ ค่าตอบแทนทางสังคม และค่าตอบแทนทางจิตใจจากราชการ

หน่วยราชการที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จะทำให้ข้าราชการได้รับค่าตอบแทนดังกล่าวสูงสุด ซึ่งจะเป็นผลทำให้ข้าราชการให้ความร่วมมือกับหน่วยราชการเป็นอย่างดี และปฏิบัติราชการโดยมีประสิทธิภาพสูงสุด

เจ้าของและคณะกรรมการดำเนินงาน
บริการสวัสดิการ ก.พ. สำนักงาน ก.พ.

ประธาน

พันเอกจินดา ณ สงขลา เลขาธิการ ก.พ.

รองประธาน

นายประวิทย์ ณ นคร รองเลขาธิการ ก.พ.
นายไสรจ สุจริตกุล รองเลขาธิการ ก.พ.

กรรมการ

ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้ากอง
สำนักงาน ก.พ.

วารสารข้าราชการ

ที่ปรึกษา

เลขาธิการ ก.พ.
รองเลขาธิการ ก.พ.

ผู้จัดการ

พันตรี อรรถ วัชรกุล

บรรณาธิการ

นายสำราญ ถาวรายุศม์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร. วิลาศ สิงห์วิสัย

กองบรรณาธิการ

นายสมคิด เจริญกุล	นายประเชษฐ วาดกลิ่นหอม
นายประสิทธิ์ กิตติสิทธิ์	ดร. อาทิตย์ อุไรรัตน์
นายพิศล ณ ถลาง	นายอดุล บุญประกอบ
นายเสริมสุข โกวิทวานิช	นายชุมพล ศิลปอาชา

ระเบียบการบอกรับ

วารสารข้าราชการกำหนดออกเดือนละฉบับ ค่าบำรุงรวมค่าส่งปีละ ๓๕ บาท บอกรับพร้อมกับส่งเงินล่วงหน้าไปยัง "ผู้จัดการวารสารข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ถนนพินธุโยก ข้างทำเนียบรัฐบาล พระนคร" ส่งจ่ายเงินที่ ป.ณ. หน้าพระลาน สำหรับในพระนครส่งทางโทรศัพท์ ๘๑๕๕๕๕ หรือ ๘๑๓๓๓๓ ต่อ ๓๔ ได้

พิมพ์ที่ ไทยพิมพ์ — โรงพิมพ์อักษรสารการพิมพ์ ๗๒ ถนนบำรุงเมือง ตอนวัดสระเกษ พระนคร โทร. ๘๑๒๓๒๐
นายสิทธิชัย ปรีกัมคัต ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๑๑

สารบัญ

อะไรใหม่	หน้า
กฎหมายและระเบียบที่น่าสนใจ	4
ข่าวข้าราชการ	5
วิชาการ	
การกำหนดอัตรากำลังตามโครงการ (ต่อ) โดย พิศล ณ ถลาง	11
การเลือกตั้งประธานาธิบดีของสหรัฐ โดย “ศิริวัต”	17
ทัศนะหนึ่ง โดย ประเชษฐ วาดกลิ่นหอม	21
ข้อคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย โดย เกตุโกศล	28
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	35
ภาษา	
บัญญัติภาษาไทย โดย สมปอง พริยกิจ	39
AGRICULTURAL SCHOOLS โดย บัณฑิต ถิ่นพังงา	44
กฎหมาย ระเบียบ	รวบรวม โดย สายบัว พุ่มแดง (๑)
ตอบปัญหา	
ปัญหากฎหมาย ระเบียบ และวินัยข้าราชการพลเรือน	
..... โดย เจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ.	49
ปัญหาคลัง	 โดย เจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลาง 56
ปกิณกะ	
ถ้อยแถลง	3
มาเป็นกองโจรกันเถอะ โดย กันเอง	30
อนุทินข้าราชการ โดย ‘บุลย์ อินทรวีชา	62

ถ้อยแถลง

ภาพปก เพียงแต่ได้แสดงให้เห็นความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการกับหน่วยราชการเท่านั้น อันที่จริงยังมีมนุษยสัมพันธ์อีกลักษณะหนึ่งที่ข้าราชการพึงมีหน้าที่รับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติ นั่นคือ การสร้างสรรค์มนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน มนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประชาชนกับข้าราชการจะเป็นผลทำให้รัฐบาลประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ เพราะการพัฒนาประเทศของรัฐบาลจะสำเร็จลงได้ต้องอาศัยความร่วมมืออย่างดีจากประชาชน และประชาชนจะให้ความร่วมมืออย่างดีกับรัฐบาล ก็ต่อเมื่อข้าราชการในฐานะตัวแทนของรัฐบาลมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน การที่ข้าราชการจะสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีกับประชาชน ย่อมทำได้ไม่ยากนัก ถ้าข้าราชการทำตนเป็นมิตรที่ดีของประชาชนตลอดเวลา ให้บริการอย่างดีที่สุดแก่ประชาชนตามหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยสุจริต ยุติธรรม เสมอหน้ากัน การเคารพและให้เกียรติแก่ประชาชนโดยไม่เลือกฐานะอาชีพจะเป็นรากฐานของมนุษยสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการกับประชาชน หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า ข้าราชการที่ให้ความสำคัญหรือเคารพคุณค่าของบุคคลทุกฐานะอาชีพ ย่อมได้รับความร่วมมือและไม่ตรีจิตจากบุคคลเหล่านั้นเสมอ

บรรณาธิการ

อะไรใหม่

กฎหมายและระเบียบที่น่าสนใจ

มีกฎหมายและระเบียบที่น่าสนใจประกาศใช้ดังนี้—

๑. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมชลประทาน และกฎ ก.พ. ว่าด้วยการบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการไปรษณีย์โทรคมนาคมเข้ารับราชการในกรมไปรษณีย์โทรเลข

๒. คณะรัฐมนตรีได้กำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงของตำแหน่งผู้อำนวยการกอง หรือเทียบเท่า เป็นขั้นพิเศษ อันดับ ๒ ขั้น ๖,๖๐๐ บาท

๓. เนื่องจากได้มีการประกาศใช้กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๘๖ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมข้อ ๔ (๕) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๕ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ว่าด้วยการเลื่อนอันดับเงินเดือนและการเลื่อนขั้นเงินเดือน โดยแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนับเวลาราชการเพื่อการเลื่อนเงินเดือน คณะรัฐมนตรีจึงเห็นควรแก้ไขหลักเกณฑ์ที่ให้ถือปฏิบัติไปแล้ว ให้สอดคล้องกัน กล่าวคือ ยกเลิกหลักเกณฑ์ข้อ ๑ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร. ๐๔๐๑/ว. ๗๐ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๑๑ และให้ใช้ความใหม่แทน

๔. คณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วยกับความเห็นของคณะที่ปรึกษาระเบียบบริหารที่เสนอเกี่ยวกับกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงของตำแหน่งต่าง ๆ ตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๑๐ สำหรับส่วนราชการ ที่คณะที่ปรึกษาฯ ได้พิจารณา แบ่งส่วนราชการและจัดอัตราค่าจ้างไว้ ดังนี้.

๑) ชั้นจัตวา เดิมกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดไว้ อันดับพิเศษชั้น ๕๐๐ บาท ซึ่งเป็นขั้นสูงสุดของชั้นจัตวาในบัญชีอัตราเงินเดือนเดิม กำหนดใหม่เป็นชั้นจัตวา อันดับ ๔ ขั้น ๑,๓๐๐ บาท

๒) ตำแหน่งที่กำหนดให้เป็นชั้นโท—เอก กำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดเป็นอัตราเงินเดือนขั้นเอก อันดับ ๑ ขั้น ๓,๓๕๐ บาท

๓) ตำแหน่งที่กำหนดให้เป็นชั้นเอก กำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดเป็นอัตราเงินเดือนขั้นเอก อันดับ ๒ ขั้น ๔,๑๐๐ บาท

๕. คณะรัฐมนตรีลงมติว่า การจ้างบุคคลที่มีอายุเกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์ ให้รับราชการตามมติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร. ๐๕๐๑/ว. ๑ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๐๘ ซึ่งให้เสนอขออนุมัติคณะรัฐมนตรีก่อนนั้น หมายความว่าเฉพาะการจ้างด้วยเงินงบประมาณเท่านั้น

๖. ระเบียบการจ่ายเงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๑ โดยให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๑๑ เป็นต้นไป

๗. ก.พ. และกระทรวงการคลัง ให้พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์การบรรจุและอัตราเงินเดือนสำหรับข้าราชการพลเรือนวิสามัญตำแหน่งคนขับรถยนต์ นักการและภารโรง เสียบใหม่ อาทิ

๑) ตำแหน่งคนขับรถยนต์ ให้บรรจุได้ไม่สูงกว่า ๖๐๐ บาท และเลื่อนเงินเดือนได้ในอัตราขั้นสูงสุดไม่เกิน ๑,๒๐๐ บาท

๒) ตำแหน่งนักการและภารโรง ให้บรรจุได้ไม่สูงกว่า ๕๕๐ บาท และเลื่อนเงินเดือนได้ในอัตราขั้นสูงสุดไม่เกิน ๑,๐๕๐ บาท

๘. คณะสภามหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ได้เปลี่ยนชื่อปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (โภชนศาสตร์) เป็นปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (โภชนวิทยา)

๙. ก.พ. ได้มีมติเกี่ยวกับความในข้อ ๔ (๕) ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๕ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๘๖ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ที่กำหนดให้นับเวลาในตำแหน่งเดิมรวมเข้ากับเวลาในตำแหน่งใหม่เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาสำหรับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้แก่ข้าราชการผู้ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่ โดยการสอบแข่งขัน สอบคัดเลือก หรือได้รับการคัดเลือก ว่าให้นับเวลาในตำแหน่งเดิมรวมเข้ากับเวลาในตำแหน่งใหม่ สำหรับผู้ที่ได้รับการบรรจุและ

แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่แล้วเท่านั้น มิได้รวมถึงข้าราชการผู้ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ

๑๐. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเดินทางโดยรถไฟประเภทเร็ว รถด่วน รถนอน หรือรถปรับอากาศ พ.ศ. ๒๕๑๑ และระเบียบว่าด้วยการคำนวณน้ำหนักและปริมาตรในการบรรทุก พ.ศ. ๒๕๑๑

(รายละเอียดอยู่ในแฟ้มพิเศษกลางเล่ม)

ข่าวข้าราชการ

กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

กรมทางหลวง

แต่งตั้ง นายพร บุญมี นายช่างโท กองวิเคราะห์และวิจัย ให้ดำรงตำแหน่งนายช่างโท กองสำรวจและออกแบบ

ตั้งแต่วันที่ ๑ ก.ย. ๒๕๑๑

กรมสหกรณ์ที่ดิน

แต่งตั้ง

นายอำนาจ นิยะโมสก พนักงานสหกรณ์โท ทำหน้าที่ช่วยปฏิบัติราชการ ภายใต้บังคับบัญชาของผู้ตรวจราชการสหกรณ์ (เขต ๓) ให้ดำรงตำแหน่งพนักงานสหกรณ์โท ทำหน้าที่ช่วยปฏิบัติราชการภายใต้บังคับบัญชาของผู้ตรวจราชการสหกรณ์ (เขต ๑)

นายเกษม จิรสังขม พนักงานสหกรณ์โท กองเศรษฐกิจสหกรณ์ ให้ดำรงตำแหน่งพนักงานสหกรณ์โท ทำหน้าที่ช่วยปฏิบัติราชการภายใต้บังคับบัญชาของผู้ตรวจราชการสหกรณ์ (เขต ๓)

นายสุรินทร์ ภูวิสารศัพท์ ประจำสำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ให้ดำรงตำแหน่งสหกรณ์จังหวัดโท จ.ว. ประจวบคีรีขันธ์

นายประภัสร์ พุกอนันต์ สหกรณ์อำเภอโท อำเภอขลุง จ.ว. จันทบุรี ให้ดำรงตำแหน่งสหกรณ์จังหวัดโท จ.ว. ตรัง

ตั้งแต่วันที่ ๑ ก.ย. ๒๕๑๑

ออก นายทรงพล หัสนางกูร สหกรณ์จังหวัดโท จ.ว. ประจวบคีรีขันธ์ ลาออกจากราชการเพื่อบำเหน็จบำนาญ เหตุรับราชการนาน

ตั้งแต่วันที่ ๑ ก.ย. ๒๕๑๑

กรมสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ

ออก นายสมบุญณ์ ผดุงวัตร ผู้อำนวยการกองเงินกู้และชุมนุมสหกรณ์ ลอกจากราชการเพื่อบำเหน็จบำนาญเหตุสูงอายุ

ตั้งแต่วันที่ ๑ ต.ค. ๒๕๑๑

การพลังงานแห่งชาติ

แต่งตั้ง นายทศ พินโยียง ให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการ การพลังงานแห่งชาติ

ตั้งแต่วันที่ ๑๔ ต.ค. ๒๕๑๑

กระทรวงมหาดไทย

แต่งตั้ง

นายพ่วง สุวรรณรัฐ รองปลัดกระทรวง ให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย

นายมาลัย หุวะนันทน์ รองปลัดกระทรวง ให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษากระทรวงมหาดไทย

นายอรธ วิสูตรโยธากิจ รองอธิบดีกรมการปกครอง ให้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทย

นายชลอ วนะภูติ ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ให้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทย

นายวิญญู อังคนารักษ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมการปกครอง

นายสวัสดิวงศ์ ปฏิทัศน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา ให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย

นายประสิทธิ์ อุไรรัตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี ให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย

นายสอาด ปาชนะนันท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี ให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย

นายแสวง ศรีมาเสริม ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร ให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี

นายเอนก พยัคฆ์นคร ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร ให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี

นายจาด อรัญชนะนันท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี ให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา

นายศิธร สังกะโรน ผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา มาประจำกระทรวงมหาดไทย

นายจรัส เทศวิสาด ผู้ว่าราชการจังหวัดตราด ให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร

นายชิต ทองประยูร ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน ให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ

พลตำรวจตรี ศรีศักดิ์ ชวรมรักษ์ ผู้ช่วยผู้บัญชาการศึกษา กรมตำรวจ ให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน

นายช่วย นนทะนาคร ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ ให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น

นายสมชาย กลิ่นแก้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

นายเจริญ โกละกะลิน ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาชุมชน เขต ๓ กรมการพัฒนาชุมชน ให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

นายอรุณ นาคะเคชะ รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร

นายประพัฒน์ บุญช่วย รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา ให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร

นายคล้าย จิตพิทักษ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี ให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

นายพร บุญยประสพ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี มาประจำกระทรวงมหาดไทย

ตั้งแต่วันที่ ๒ ต.ค. ๒๕๑๑

กรมการปกครอง

แต่งตั้ง

นายทอง ปานชู นายอำเภอทุ่งสง จ.ว. นครศรีธรรมราช ให้ดำรงตำแหน่งปลัดจังหวัดนครศรีธรรมราช

นายสุธี โอบอ้อม ปลัดจังหวัดร้อยเอ็ด ให้ดำรงตำแหน่งปลัดจังหวัดนครพนม

นายประมูล จันทวงษ์ ประจําจังหวัดอุดรธานี ให้ดำรงตำแหน่งปลัดจังหวัดร้อยเอ็ด

นายเมธี ส. ศรีสุภาพ ประจําจังหวัดศรีสะเกษ ให้ประจำ จ.ว. อุดรธานี

ร.ต.ท. บุศย์ จินตนา ปลัดจังหวัดปราจีนบุรี ให้ดำรงตำแหน่งปลัดจังหวัดหนองคาย

นายรำไพ นิมิตรกุล นายอำเภออรัญประเทศ จ.ว. ปราจีนบุรี ให้ดำรงตำแหน่งปลัดจังหวัดปราจีนบุรี

นายไพฑูรย์ ลิ้มปัทม์ นายอำเภอทับสะแก จ.ว.
ประจวบคีรีขันธ์ ให้ดำรงตำแหน่งนายอำเภออรัญประเทศ
จ.ว. ปราจีนบุรี

ตั้งแต่วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๑๑

นายโกวิท วรภักดิ์ ประจํากรมการปกครอง ให้
ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกประสานงาน กองการศึกษา
ประชาบาล

ร.ต. เสนาะ ทิพย์ยะ ประจํากรมการปกครอง
ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกประมวลการวิจัย กอง
การศึกษาประชาบาล

ร.ต. สมจิตต์ ห้องสำเริง วิทยาการโท กองฝึก
อบรม ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกแผนงาน กอง
การศึกษาประชาบาล

นายวิชัย บุญนาค ปลัดอำเภอโท อำเภอบางแพ
จ.ว. ราชบุรี ให้ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอ
หนองหาร จ.ว. อุตรดิตถ์

นายอำนาจ สุขจัมปัยยา ปลัดอำเภอโท อำเภอ
คลองใหญ่ จ.ว. ตราด ให้ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท
อำเภอบางแพ จ.ว. ราชบุรี

นายวัฒนะ เกี่ยมบุตร ปลัดอำเภอโท อำเภอ
ภูกระดึง จ.ว. เลย ให้ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท
อำเภอคลองใหญ่ จ.ว. ตราด

นางภัทรา วิมลจิตต์ เสมียนตราจังหวัดโท จ.ว.
สุพรรณบุรี ให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบการเงินส่วน
ท้องถิ่น

ร.ต. คำวิ ขาวเกษม วิทยาการโท กองฝึกอบรม
ให้ดำรงตำแหน่งเจ้าจังหวัดโท จ.ว. สกลนคร

นายสมบูรณ์ ผดุงเจริญ ผู้ตรวจราชการส่วน
ท้องถิ่น จ.ว. อุตรดิตถ์ ให้ดำรงตำแหน่งวิทยาการโท กอง
ฝึกอบรม

ร.ต. ขจร สุขสม ปลัดอำเภอโท อำเภอหัวไทร
จ.ว. นครศรีธรรมราช ให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการ
ส่วนท้องถิ่นโท จ.ว. อุตรดิตถ์

ว่าที่ ร.ต. พูลชัย เนียมวัฒนะ ปลัดอำเภอโท
อำเภอดอยสะเก็ด จ.ว. เชียงใหม่ ให้ดำรงตำแหน่งปลัด
อำเภอโท อำเภอวาปีปทุม จ.ว. มหาสารคาม

ตั้งแต่วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๑๑

ออก นายสุรินทร์ คำวิมลมารก ประจํา
จังหวัดพิษณุโลก ลาออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จ
บำนาญ เหตุรับราชการนาน

ตั้งแต่วันที่ ๑ ต.ค. ๒๕๑๑

กรมอัยการ

ออก

นายเชษฐ ชีวะธรรม อัยการประจํากรม กอง
อัยการ

นายพินิจ มลกุล อัยการจังหวัดศรีสะเกษ

นายเลวี ปลอดดี อัยการจังหวัดสมุทรสาคร

นายเย็น หวานสนิก อัยการจังหวัดน่าน

นายศิริ ปิ่นวรสาร อัยการจังหวัดประจำศาลคดี

เด็ก และเยาวชน จ.ว. สงขลา

ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ เหตุสูง

อายุ

ตั้งแต่วันที่ ๑ ต.ค. ๒๕๑๑

กระทรวงศึกษาธิการ

ออก

นายอภัย จันทวิมล ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

นายธนิต อยู่โพธิ์ อธิบดีกรมศิลปากร

นายกฤษณ์ อินทโกสัย รองอธิบดีกรมศิลปากร

นายสว่าง วิจักขณะ รองอธิบดีกรมพลศึกษา

นายจรูญ แจ่มเจริญ ศึกษาธิการพิเศษ กรม

สามัญศึกษา

ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ เหตุสูง
อายุ
ตั้งแต่วันที่ ๑ ต.ค. ๒๕๑๑

กระทรวงสาธารณสุข

กรมการแพทย์

แต่งตั้ง

แพทย์หญิงวิภา พวงกุล นายแพทย์โท โรงพยาบาล
ดำเนินสะดวก จ.ว. ราชบุรี ให้ดำรงตำแหน่งนายแพทย์โท
โรงพยาบาลหญิง

ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๑๑

น.ส. เมธิณี จุลินทร เกษักรโท โรงพยาบาล
สมุทรสงคราม ให้ดำรงตำแหน่งเกษักรโท โรงพยาบาล
อุทัยธานี

แพทย์หญิงนุจินต์ แสงโสภิต นายแพทย์โท
โรงพยาบาลสุโขทัย จ.ว. นราธิวาส ให้ดำรงตำแหน่ง
นายแพทย์โท โรงพยาบาลศรีธัญญา นนทบุรี

นายแพทย์ดำรง วงษ์จันทร์ นายแพทย์โท โรง
พยาบาลศรีธัญญา นนทบุรี ให้ดำรงตำแหน่งนายแพทย์โท
โรงพยาบาลสุโขทัย จ.ว. นราธิวาส

ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๑๑

กรมอนามัย

แต่งตั้ง

น.ส. ประไพวรรณ เข้มเจริญ พยาบาลอนามัย
โท ศูนย์ฝึกและอบรมอนามัยภาคกลาง จ.ว. ชลบุรี
ให้ดำรงตำแหน่งพยาบาลอนามัยโท กองการศึกษาและ
ฝึกอบรม ส่วนส่งเสริมและอบรม

ตั้งแต่วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๑๑

นายแพทย์พสุ เซ็นศิริวัฒนา นายแพทย์โท
แผนกอายุรกรรม กองโรงพยาบาลวันโรค ส่วนควบคุม
และป้องกัน ให้ดำรงตำแหน่งนายแพทย์โท กองควบคุม
การโรคและอุบัติเหตุ แผนกป้องกันและบำบัดการโรค
(โครงการส่งเสริมอนามัยชุมชน) ส่วนควบคุมและป้องกัน

นายถนอม มารัตน์ หน่วยควบคุมการโรค จ.ว.
อุดรธานี ให้ดำรงตำแหน่งพนักงานอนามัยโท หน่วย
ควบคุมการโรค จ.ว. อุบลราชธานี

ตั้งแต่วันที่ ๑ ก.ย. ๒๕๑๑

สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เลื่อน นายพิเชษฐ นิเวศบุตร หัวหน้ากองงาน
สืบสวน ส่วนตรวจราชการขึ้นเป็นชั้นพิเศษ ในสำนักงาน
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ตั้งแต่วันที่ ๔ ต.ค. ๒๕๑๑

สำนักงาน ก.พ.

เลื่อน

นายเชิษฐ์ ขรรษาธิปัตย์ วิทยาการโท กองวิชาการ
และสอบไล่ ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้ช่วยผู้อำนวยการกอง กองวิชาการและสอบไล่

นายพิศณ ฤทธาภรณ์ บุคลากรโท กองระเบียบ
ข้าราชการ ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
บุคลากรเอก กองระเบียบข้าราชการ

ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๑๑

แต่งตั้ง

นายสุรศักดิ์ พรหม ดุลยจินดา ให้ดำรง
ตำแหน่งวิทยาการโท กองวิชาการและสอบไล่

ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๑๑

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รับโอน นางก่องกัญจน์ ภักธากาญจน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์เอก แผนกวิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์

นางกุลศักดิ์ ฉายางาม อาจารย์โทคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์โท แผนกวิชาภาษา คณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์

ตั้งแต่วันที่ ๒ ต.ค. ๒๕๑๑

กระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

แต่งตั้ง น.ส. สุขามา เดชาติวงศ์ ณ อุบลราชธานี ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกห้องสมุด

ตั้งแต่วันที่ ๒๓ ก.ย. ๒๕๑๑

กรมบัญชีกลาง

แต่งตั้ง

นายบรรเจ็ด ประสพสิน ให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการคลังโท กองระบบบัญชีและการคลัง

นายพิศาล ทัทมงคล ให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการคลังโท กองระบบบัญชีและการคลัง

นางยุพร คณะเจริญ ให้ดำรงตำแหน่งพนักงานบัญชีโท กองระบบบัญชีและการคลัง

นางวรรณกนก ขวณิชเลขา ให้ดำรงตำแหน่งพนักงานบัญชีโท กองระบบบัญชีและการคลัง

นางวนิดา อิงคนินันท์ ให้ดำรงตำแหน่งพนักงานบัญชีโท กองประมวลบัญชี

น.ส. สุคนธ์ เสนีวงศ์ ณ อุบลราชธานี ให้ดำรงตำแหน่งพนักงานบัญชีโท กองธนาคาร

นายอำไพ ไสมสิน ให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการคลังโท

นายมนตรี อามัน ให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการคลังโท

ตั้งแต่วันที่ ๒๓ ก.ย. ๒๕๑๑

กระทรวงเกษตร

สำนักงานปลัดกระทรวง

เลื่อน นายกรุบ บุญยสิงห์ นักเกษตรเอก กองการเกษตรต่างประเทศ ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง

ตั้งแต่วันที่ ๕ ต.ค. ๒๕๑๑

กรมประมง

แต่งตั้ง

นายสุรินทร์ ฤทธิรุ่ง นักวิชาประมงโท สถานีประมง (หนองจวบ) จ.ว. นครราชสีมา แผนกสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ กองบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ ให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาประมงโท สถานีประมง (ควนกุฎ) จ.ว. พัทลุง แผนกสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ กองบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ

นายปราโมทย์ สุวรรณศาสตร์ นักวิชาประมงโท สถานีประมง (ควนกุฎ) จ.ว. พัทลุง แผนกสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ กองบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ ให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาประมงโท สถานีประมง (หนองจวบ) จ.ว. นครราชสีมา แผนกสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ กองบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ

ตั้งแต่วันที่ ๑ ต.ค. ๒๕๑๑

การกำหนดอัตรากำลังตามโครงการ

โดย พิศล ณ ถลาง

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

การกำหนดแผนการปฏิบัติงานที่ต้นนั้น นอกจากจะต้องกำหนดว่าในการดำเนินงานตามโครงการนั้นจะทำอะไรบ้าง ยังจะต้องกำหนดให้แน่ชัดอีกกว่าจะทำเมื่อใด สมมติว่า การดำเนินงานตามโครงการนั้นมีอายุ (Duration) ของโครงการ ๕ ปี และในแผนการปฏิบัติงานกำหนดไว้ว่าจะทำอะไรบ้าง ควรจะต้องกำหนดไว้ด้วยว่าจะเริ่มทำเรื่องใดหรือขั้นตอนใดในปีใด ทั้งนี้การกำหนดเช่นนี้นอกจากจะช่วยให้งานตามแผนเดินไปอย่างราบรื่นและต่อเนื่องกันแล้ว ยังสะดวกในเรื่องการจัดทำหรือจัดสรรงบประมาณและการเตรียมกำลังคนของแต่ละปี และเป็นได้ในบางกรณีหากมิได้จัดทำแผนการปฏิบัติงานไว้อย่างรอบคอบ อาจมีผลทำให้การกำหนดอัตรากำลังตามโครงการผิดพลาด เช่น ในการปฏิบัติงานขั้นหลังๆ ของโครงการได้มีงานบางขั้นระยะแรกได้เสร็จสิ้นไปแล้ว แต่ในการกำหนดอัตรากำลังของแผนงานระยะหลังมิได้นำอัตรากำลังบางส่วนของงานระยะแรกซึ่งใช้ประโยชน์ได้มากำนวณรวมไว้ด้วย เป็นต้น ฉะนั้น การกำหนดแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน นอกจากจะให้ประโยชน์แก่การดำเนินงานโดยส่วนรวมของโครงการนั้นแล้ว ยังช่วยให้ความผิดพลาดในการกำหนดอัตรากำลังตามโครงการเกิดขึ้นได้น้อยที่สุดด้วย

การกำหนดทางเดินของงาน (Flow of Work) และสายการบังคับบัญชา (Chain of Command)

การกำหนดทางเดินของงาน หมายถึงการกำหนดจุดเริ่มต้น ทางที่จะเดินและจุดสิ้นสุดของงานแต่ละงานเพื่อให้สะดวกกับการปฏิบัติ เพราะผู้ปฏิบัติจะได้ทราบว่า งานนั้นมีมาอย่างไร งานอะไรบ้างที่จะมาทันจุดนั้น และเมื่อการปฏิบัติของจุดนั้นเสร็จสิ้นแล้ว จะต่อไปยังจุดใหม่ เช่นในการดำเนินงานของโครงการหนึ่ง มีงานที่ส่วนหนึ่ง คือการส่งสายหรือหน่วยสำรวจออกเก็บข้อมูลได้ ส่วนภูมิภาคในท้องที่ ๕ ภาค และสมมติว่าหน่วยสำรวจกำหนดให้มี ๔๐ หน่วยหรือ ๘ หน่วย ต่อ ๑ ภาค โดยแต่ละหน่วยให้มีหัวหน้าและเจ้าหน้าที่เก็บข้อมูลจำนวนหนึ่ง นอกจากนั้นกำหนดให้มีที่ทำการภาคชั่วคราวขึ้นแต่ละภาคเพื่อเร่งรัดติดตามและแก้ปัญหาเฉพาะของหน่วยงานสนามต่าง ๆ ในภาคนั้น การกำหนดทางเดินของงานในกรณี

อาจจะเป็นได้ว่า ให้หัวหน้าหน่วยแต่ละหน่วยศึกษาและรับแบบสอบถามจากหน่วยกลางไป ถ่ายทอดและแจกจ่ายให้กับผู้ปฏิบัติงานในทีมของตน แล้วให้เจ้าหน้าที่ผู้เก็บข้อมูลออกเก็บข้อมูลตามวิธีการที่กำหนดไว้ เมื่อได้ข้อมูลแล้วก็ให้รวบรวมส่งหัวหน้าสาย หัวหน้าสายจะเป็นผู้ตรวจสอบความเรียบร้อย หากมีความไม่เรียบร้อยหรือไม่สมบูรณ์ในหมวดก็จะเป็นผู้แก้ปัญหาในขั้นต้น จนกระทั่งเห็นว่าเรียบร้อยแล้วก็จะรวบรวมส่งที่ทำการภาคชั่วคราว เมื่อที่ทำการภาคชั่วคราวได้รับแบบสอบถามหรือข้อมูลจากทุกสายแล้วก็จะตรวจสอบความเรียบร้อยอีกครั้งหนึ่ง จนกระทั่งเห็นว่าเรียบร้อยแล้ว จึงรวบรวมส่งส่วนกลางเพื่อทำประโยชน์ในขั้นต่อไป ปกติ การเขียนทางเดินของงานไม่นิยมที่จะเขียนเป็นรูปบรรยาย (Descriptive) แต่มักจะแสดงในรูป ผัง (Chart) เพราะง่ายต่อการทำและสะดวกต่อความเข้าใจ

สำหรับการกำหนดสายการบังคับบัญชาก็มีลักษณะเช่นเดียวกับการกำหนดทางเดินของงาน แต่มุ่งไปในแง่การควบคุมและความรับผิดชอบ เช่น การกำหนดว่าให้หน่วยใดขึ้นกับหรืออยู่ภายใต้การดูแลบังคับบัญชาของหน่วยใด ใครเป็นผู้ทำการวินิจฉัยสั่งการ ใครเป็นผู้รับผิดชอบอำนาจอย่างไร โดยปกติการกำหนดสายการบังคับบัญชาอาจจะไม่มีความจำเป็นมากนักหากในการกำหนดทางเดินของงานได้ทำไว้อย่างชัดแล้ว เพราะหากเป็นเช่นนั้น นอกจากเราจะทราบว่าจะงานเดินจากไหนไปไหนแล้วยังทราบอีกว่า แต่ละหน่วยมีความรับผิดชอบเพียงไร

การกำหนดทางเดินของงานและการกำหนดสายการบังคับบัญชาทั้งกล่าวข้างต้น นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของโครงการโดยส่วนรวมแล้ว ยังเป็นเรื่องที่จะช่วยให้การกำหนดอัตรากำลังตามโครงการทำได้โดยเหมาะสมยิ่งขึ้น และอย่างน้อยที่สุดจะช่วยให้การพิจารณาให้มีตำแหน่งเพิ่มขึ้นทางค้ำน ก.พ. เป็นไปโดยสะดวกรวดเร็วขึ้น เพราะทุกครั้งที ก.พ. พิจารณาเรื่องในลักษณะนี้ก็ต้องพิจารณาเรื่องทั้งกล่าวข้างต้นไม่ได้ ฉะนั้น โดยสรุป การกำหนดทางเดินของงานและกำหนดสายการบังคับบัญชานี้ นอกจากจะเป็นประโยชน์แก่เจ้าของโครงการแล้วยังเป็นประโยชน์แก่ ก.พ. ในเมื่อจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับตำแหน่งและอัตราเงินเดือน

การกำหนดมาตรฐานการทำงานหรือการกำหนดมาตรฐานของตำแหน่ง

งานชิ้นนี้เป็นงานขั้นก่อนที่จะถึงการกำหนดหรือการคำนวณอัตรากำลังออกมาเป็นจำนวนที่แน่นอน การกำหนดมาตรฐานการทำงานหรือการกำหนดมาตรฐานของตำแหน่ง

หมายถึงการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบและความสามารถในการปฏิบัติงานของแต่ละตำแหน่งในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง เช่นกำหนดว่านายช่างศิลปตรี ซึ่งรับผิดชอบในการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามแบบที่ได้รับมอบหมายหรือที่จะคิดค้นขึ้นมาเอง จะสามารถออกแบบได้ปีละประมาณ ๒๐ แบบ (ตัวอย่างสมมุติ) หรือเจ้าหน้าที่โต้ตอบจะสามารถโต้ตอบหนังสือต่างๆเฉลี่ยทั้งพิจารณาและง่ายได้วันหนึ่งประมาณ ๒ เรื่อง เหล่านี้เป็นต้น งานชิ้นนี้จัดว่าเป็นงานชิ้นที่ยากมาก เพราะผู้ที่กำหนดได้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่ได้อศึกษาค้นคว้าและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้มาเป็นอย่างมาก ในปัจจุบันปัญหาเรื่องนี้เป็นปัญหาใหญ่และเป็นที่หวังอยู่ว่าเมื่อโครงการจำแนกตำแหน่งซึ่งสำนักงาน ก.พ. เป็นเจ้าของเรื่องอยู่เสร็จสิ้นลง จะช่วยผ่อนคลายนปัญหาในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก แต่แม้จะเป็นเรื่องยากเย็นประการใดก็ตาม แต่ก็เป็นเรื่องที่เจ้าของโครงการควรจะต้องทำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อให้เป็นเหตุผลเบื้องต้นว่า ทำไมในงานส่วนนั้นจึงต้องการเจ้าหน้าที่จำนวนเท่านั้นเท่านั้นคน ซึ่งตัวเลขประการหลังนี้โดยปกติก็จะได้มาจากการเปรียบเทียบปริมาณงานหรืองานซึ่งมีโครงการว่าจะทำทั้งหมดกับความสามารถในการทำของแต่ละตำแหน่ง ในทางปฏิบัติการกำหนดมาตรฐานของตำแหน่งในปัจจุบันทำโดยวิธีการประมาณ โดยพยายามให้เป็นการประมาณหรือคาดคะเนที่เหมาะสมที่สุด

การกำหนดจำนวน ประเภท ระดับของอัตรากำลังที่ต้องการของแต่ละงาน หรือแต่ละหน่วยงาน และของโครงการ

สำหรับงานชิ้นนี้นับเป็นงานชิ้นสุดท้ายของการกำหนดอัตรากำลังตามโครงการ เพราะเป็นงานชิ้นที่จะต้องระบุลงไปให้ชัดแจ้งว่าในงานส่วนใด หน่วยใด หรือประเภทใด ที่ได้แบ่งไว้ข้างต้น ต้องการอัตรากำลังหรือเจ้าหน้าที่จำนวนเท่าใด เป็นคนระดับไหน เช่น ช่างจั่ว ตรี โท เอก หรือพิเศษ และเป็นคนประเภทใด ซึ่งหมายถึงคุณวุฒิหรือคุณสมบัติที่เป็นความต้องการของงาน ในเรื่องคุณวุฒิหรือคุณสมบัติก็ควรจะต้องแบ่งระดับไว้อีกเช่นกันว่า งานนั้นต้องการคนซึ่งมีคุณวุฒิระดับใด เช่น ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระดับปริญญา เป็นต้น การที่จะกำหนดจำนวนคนได้อย่างถูกต้อง ประเภทได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งระดับของคนที่จะเป็นนั้น ขึ้นอยู่กับงานในตอนแรกเพราะถ้าได้แบ่งงานไว้อย่างดี กำหนดทางเดินและสายการบังคับบัญชาของงานไว้ชัดแจ้ง และกำหนดความรับผิดชอบและมาตรฐานในการทำงานของแต่ละตำแหน่งไว้อย่างเหมาะสมแล้ว งานในขั้นสุดท้ายก็ยากลำบากและผิดพลาดได้น้อยมาก

เมื่อได้กำหนดอัตรากำลังของแต่ละงานเสร็จสิ้นแล้ว และรวมยอดอัตรากำลังของ
ทุกงานหรือหน่วยงานย่อย เราก็จะได้อัตรากำลังตามความต้องการของโครงการนั้นทั้งหมด
อย่างละเอียด งานการกำหนดอัตรากำลังตามโครงการหรือการค้นหาคำความต้องการตัวบุคคลที่
จะปฏิบัติงานตามโครงการนั้นก็เสร็จสิ้นลง แต่คงได้กล่าวไว้แล้วข้างต้นว่า การกำหนดอัตร
ากำลังตามโครงการก็คือ การวางแผนกำลังคนของโครงการ ฉะนั้น จึงยังมีงานอีกบางส่วนที่ผู้
รับผิดชอบในเรื่องนี้จะต้องจัดทำต่อไป และนับว่าเป็นงานขั้นสำคัญอีกขั้นหนึ่ง นั่นคือ การ
สำรวจสิ่งที่มียอยู่แล้วและการจัดหาสิ่งที่ยังขาดอยู่มาเพิ่มเติม ซึ่งจะได้อีกต่อไป

การสำรวจสิ่งที่มียอยู่แล้ว

บทเขียนนี้กำลังกล่าวถึงการกำหนดอัตรากำลัง หรือการกำหนดกำลังคนที่ใช้ใน
โครงการ ฉะนั้น การสำรวจสิ่งที่มียอยู่แล้วในที่นี้หมายถึงการสำรวจคนที่มียอยู่แล้ว และอาจนำ
มาใช้ได้ในโครงการนี้ โดยปกติโครงการจะมีอยู่หลายประเภท คือ โครงการที่เพิ่งดำริและ
เริ่มงาน และโครงการซึ่งมีลักษณะเป็นการขยาย หรือปรับปรุงงานที่ทำอยู่เดิมแล้วให้เหมาะ
สมรัดกุมยิ่งขึ้น สำหรับโครงการประเภทหลังนี้หมายความว่าได้เริ่มดำเนินงานมาแล้วระยะ
เวลาหนึ่งซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่อยู่แล้วจำนวนหนึ่ง ในการปรับปรุงงานเดิมโดยจัดทำเป็นโครงการ
ขึ้นมาใหม่ และได้มีการกำหนดอัตรากำลังของโครงการใหม่เรียบร้อยแล้ว อัตรากำลังหรือ
จำนวนเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่เดิมก็ควรจะได้นำมาคำนวณและนับเป็นทรัพยากรที่มีอยู่แล้วได้ ส่วน
โครงการประเภทแรกก็ควรจะได้มีการสำรวจเช่นกัน เพราะอาจจะเป็นไปได้ว่าในส่วนราชการ
นั้นได้มีอัตรากำลังอยู่บางส่วนที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในงานอื่นแล้วจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม ก็อาจ
จะนำมาทำประโยชน์ในโครงการใหม่นี้ ในการสำรวจเพื่อนำสิ่งที่มียอยู่แล้วมาทำประโยชน์นี้
หากผู้รับผิดชอบได้ระลึกละเลาะว่า เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน หากมีทางใดที่จะช่วยให้ลด
ภาระงบประมาณแผ่นดินลงได้ก็จะเป็นการดีแล้ว การสำรวจก็ยังเป็นประโยชน์มากขึ้น นอก
จากนั้นน่าจะต้งคำนึงอยู่เสมอว่า โดยปกติอายุของโครงการมีขีดจำกัด หากกระดมคนเข้ามา
มากเกินไปจนเกินไป นอกจากจะทำให้ค่าลงทุนของโครงการนั้นสูงกว่าที่ควรจะเป็นแล้ว เมื่อ
การดำเนินงานตามโครงการนั้นเสร็จสิ้นลง ก็จะเพิ่มปัญหาในการจัดการกับคนของโครงการ
นี้อีกด้วย

การจัดหาสิ่งที่ยังขาดอยู่มาเพิ่มเติม

งานชิ้นนี้ไม่ใช่งานชิ้นที่สับสนยุ่งยากแต่ประการใด แต่ที่ต้องนำมากล่าวก็เพื่อเป็นการแนะแนวทางในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานของ ก.พ. เพราะแน่นอนที่สุดว่า ทางหนึ่งซึ่งเป็นทางใหญ่ที่จะได้มาซึ่งคนของโครงการ ก็คือ การขออนุมัติตำแหน่งจาก ก.พ. ปัญหาเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ ทั้งส่วนราชการที่มีแผนกำลังคนของโครงการเรียบร้อยแล้ว และส่วนราชการยังไม่มีแผนกำลังคนของโครงการแต่อย่างใด มักจะทูลขอตำแหน่งจาก ก.พ. ในปริมาณประมาณหนึ่งปีงบประมาณใดอย่างมาก โดยไม่คำนึงถึงงานที่ต้องการคนจริง แผนการปฏิบัติงานของโครงการซึ่งอาจแบ่งออกได้เป็นปี ๆ หรือเป็นระยะ และไม่คำนึงภาระที่จะมีต่อบริษัทประมาณแผ่นดิน ฉะนั้น ในเรื่องนี้สิ่งที่ควรจะทำอย่างยิ่งก็คือ เมื่อทราบว่ายังขาดจำนวนคนตามความต้องการของโครงการนี้อีกเท่าใด ก็ควรจะได้ศึกษาแผนการปฏิบัติและสิ่งซึ่งจะต้องทำเป็นระยะ ๆ หรือปี ๆ ไป แล้วแบ่งความต้องการออกเป็นปี ๆ ซึ่งจะช่วยให้สะดวกทั้งด้านการพิจารณาของ ก.พ. และผลประโยชน์ต่อแผ่นดินโดยส่วนรวมทั้งที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากนั้นในการแบ่งความต้องการคนออกเป็นชั้น ๆ หรือแต่ละปีไปนี้ ยังอาจจะเป็นไปได้ว่าอัตรากำลังบางส่วนซึ่งได้ปฏิบัติงานในชั้นแรก ๆ เสร็จแล้วอาจนำมาสวมใส่ให้กับความต้องการในระยะหลัง ๆ ได้ แทนที่จะต้องไปขอตำแหน่งเพิ่มหรือไปหาคนมาเพิ่มจากทางอื่น

ผู้รับผิดชอบในการกำหนดอัตรากำลังของโครงการ

เรื่องสุดท้ายที่จะกล่าวในที่นี้ก็คือผู้ที่จะเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดอัตรากำลังของโครงการ โดยปกติควรจะเป็นเจ้าหน้าที่ ๒ กลุ่มหรือ ๒ ฝ่าย คือ เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นเจ้าของโครงการโดยตรงฝ่ายหนึ่งและเจ้าหน้าที่ในด้านการบริหารงานบุคคลของส่วนราชการอีกฝ่ายหนึ่ง ในเรื่องจุดประสงค์ แผนการปฏิบัติงาน และวิธีการทำงานเจ้าหน้าที่ของโครงการโดยตรงควรจะเป็นผู้รู้ดีที่สุด ส่วนในเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งอัตรากำลังเงินเดือน การสำรวจคนหรือเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่แล้ว ตลอดจนการหาส่วนที่ยังขาดอยู่มาเพิ่มเติม เจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคลของส่วนราชการนั้นควรจะช่วยได้เป็นอย่างมาก เมื่อเป็นเช่นนั้น ผู้ที่ควรจะเป็นผู้รับผิดชอบในงานการกำหนดอัตรากำลังของโครงการก็ควรจะเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของโครงการและเจ้าหน้าที่การบริหารงานบุคคลของส่วนราชการนั้น

ในทางปฏิบัติเท่าที่เป็นมาแล้ว เจ้าหน้าที่โครงการจะเป็นผู้จัดทำแต่ฝ่ายเดียว เจ้าหน้าที่การบริหารงานบุคคลเกือบจะไม่มีบทบาทหรือมีส่วนช่วยในเรื่องนี้เลย การที่ย้ำถึงบทบาทของเจ้าหน้าที่การบริหารงานบุคคล ซึ่งควรจะมีมากขึ้นเป็นการกล่าวในเชิงทฤษฎีหรือสิ่งที่ควรจะเป็น เพราะความจริงแล้วการที่เจ้าหน้าที่ในด้านการบริหารงานบุคคลจะมีบทบาทมากขึ้นได้เพียงไร ส่วนหนึ่งที่จะเป็นอุปสรรคหรือเครื่องสนับสนุนก็คือคุณภาพของเจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคลนั่นเอง

สรุป

การกำหนดอัตรากำลังตามโครงการเป็นสิ่งจำเป็นที่ส่วนราชการเจ้าของโครงการควรให้ความสำคัญและความสนใจ แม้โดยขบวนการของการจัดทำจะค่อนข้างสับสนและยุ่งยาก แต่จากประโยชน์ที่จะได้รับก็เป็นสิ่งน่าจะคุ้มค่ากับความพยายามในการจัดทำ การกำหนดอัตรากำลังตามโครงการจะสมบูรณ์ได้ผลเต็มที่ควรจะได้กำหนดถึงแหล่งที่มาแห่งอัตรากำลังที่จะใช้นั้นด้วย เจ้าหน้าที่การบริหารงานบุคคลของส่วนราชการนั้น ๆ ควรจะมีบทบาทมากขึ้นในงานนี้.

ลาก บศ สรรเสริญ สุข ย่อมเจริญแก่ผู้มีความหมั่น มีสติ มีภาระงานสะอาด
ใคร่ครวญแล้วทำ ระวังกิจแล้ว เป็นอยู่โดยธรรมและไม่ประมาท
ประโยชน์ทั้งหลายย่อมล้นเหลือแก่ผู้ทอดทิ้งการงาน ด้วยอ้างว่า หนานัก
ร้อนนัก เป็นนัก และยังเข้านัก

‘พุทธภาษิต’

การเลือกตั้งประธานาธิบดีของสหรัฐฯ

โดย “ศิริวิติ”

รัฐธรรมนูญของสหรัฐฯ มิได้กำหนดให้ประชาชนเป็นผู้เลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรง การเลือกตั้งประธานาธิบดีเป็นการเลือกตั้งทางอ้อม ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาเห็นว่า ประธานาธิบดีควรจะเป็นผู้ที่ได้รับเลือกมาเป็นพิเศษจากบุคคลกลุ่มเล็กๆ บทบัญญัติในมาตราสองของรัฐธรรมนูญจึงได้กำหนดให้ผู้เลือกประธานาธิบดี (Electors) เป็นผู้เลือก ผู้เลือกประธานาธิบดี คือผู้แทนของมลรัฐ ซึ่งมีจำนวนเท่ากับสมาชิกสภาสูงรวมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งแต่ละมลรัฐพึงมี ผู้เลือกประธานาธิบดีได้รับเลือกจากสภานิติบัญญัติของมลรัฐ ต่อมาเมื่อมีแนวโน้มที่จะให้ประชาชนเป็นผู้เลือกตั้งผู้เลือกประธานาธิบดีโดยตรง เพราะพรรคการเมืองได้เริ่มมีบทบาทสำคัญขึ้น ในสมัยของประธานาธิบดี มาร์ติน แวน บิวเร็น (ค.ศ. ๑๘๓๗ - ๑๘๔๑) มลรัฐแคลิฟอร์เนียได้เพียงรัฐเดียวที่ยังไม่มีการเลือกตั้งโดยประชาชน แต่ภายหลังสงครามกลางเมืองเป็นต้นมา ประชาชนได้รับสิทธิในการเลือกตั้งผู้เลือกประธานาธิบดีโดยตรง ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมิได้จารึกลงในรัฐธรรมนูญ แต่เป็นธรรมเนียมที่ถือปฏิบัติสืบต่อกันมา

อย่างไรก็ดี เนื่องจากขนาดพื้นที่และจำนวนประชากรของแต่ละมลรัฐไม่เท่ากัน ผู้ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีก็อาจได้รับคะแนนนิยมจากประชาชนน้อย เหตุการณ์ดังกล่าวเคยเกิดขึ้นแล้วในสมัยของประธานาธิบดี รูเธอร์ฟอร์ด เฮยส์ (ค.ศ. ๑๘๗๗ - ๑๘๘๑) เฮยส์ได้คะแนนเสียงจากผู้เลือกประธานาธิบดีเป็นจำนวน ๑๘๕ คะแนน ส่วน แซมวล ทิลเดิน ผู้สมัครอีกคนหนึ่งได้คะแนนเสียงจากผู้เลือกประธานาธิบดี ๑๘๔ คะแนน แต่ปรากฏว่า ทิลเดิน ได้คะแนนนิยมจากประชาชนมากกว่าเฮยส์ถึง ๒๕๒,๐๐๐ คะแนน ในปี ๑๘๘๘ ก็เช่นเดียวกัน ประธานาธิบดี เบ็นจามิน แฮริสัน ได้รับคะแนนนิยมจากประชาชนน้อยกว่า โกรเวอร์ คลีฟแลนด์ แต่ได้รับคะแนนเสียงจากผู้เลือกประธานาธิบดีมากกว่า

ในการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ซึ่งกำหนดจะมีขึ้นในเดือนพฤศจิกายน ปีนี้ (๑๙๖๘) ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจะลงคะแนนให้แก่ผู้เลือกประธานาธิบดีที่สังกัด

พรรคเดียวกับตน หรือที่ตนสนับสนุนอยู่ ประชาชนมีได้ลงคะแนนเลือกผู้สมัครเป็นประธานาธิบดี (Presidential Candidate) โดยตรง ดังนั้น เมื่อการเลือกตั้งครั้งนั้นสิ้นสุดลง ก็เป็นอันรู้ว่าผู้ใดได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดี เพราะผู้เลือกประธานาธิบดีย่อมผูกพันที่จะปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของประชาชน และของพรรคการเมืองในสังกัด การเลือกตั้งประธานาธิบดีของผู้เลือกประธานาธิบดีจึงเป็นเพียงพิธีการเท่านั้นเอง

ในราวต้นเดือนธันวาคม ผู้เลือกประธานาธิบดีจะเปิดประชุมกันในแต่ละมลรัฐ (ไม่มีการประชุมร่วมกันของผู้เลือกประธานาธิบดีทั้งประเทศ) เพื่อทำการลงคะแนนเลือกประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดี ในการลงคะแนนต้องกำหนดลงไปว่าจะเลือกใครเป็นประธานาธิบดี และใครเป็นรองประธานาธิบดี ทั้งนี้ เป็นไปตามการแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งที่ ๑๒ ซึ่งได้รับการรับรองในปี ๑๘๐๔ มิฉะนั้น อาจไม่เป็นไปตามความประสงค์ของเสียงข้างมากที่แท้จริง ตัวอย่างคือ ในการเลือก โทมัส เจฟเฟอร์สัน เป็นประธานาธิบดี และอารอน เบอร์ เป็นรองประธานาธิบดี ซึ่งในขณะนั้นยังไม่มี การแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งที่ ๑๒ เบอร์เกือบจะได้คะแนนเสียงมากกว่าเจฟเฟอร์สันเสียอีก เพราะรัฐธรรมนูญเพียงแต่กำหนดไว้ว่า ผู้ได้รับคะแนนเสียงสูงสุดก็ได้เป็นประธานาธิบดี

ก่อนที่จะมีการเลือกตั้งประธานาธิบดีนั้น พรรคการเมืองแต่ละพรรคจะทำการคัดเลือกตัวผู้แทนพรรค เพื่อส่งเข้าชิงชัยตำแหน่งประธานาธิบดี อย่างไรก็ตาม พรรคการเมืองเพิ่งจะเริ่มมีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้เมื่อปี ๑๘๐๐ เพราะก่อนหน้านั้น พรรคการเมืองยังไม่สามารถรวมกันเป็นกลุ่มก้อนหรือมีอิทธิพลที่สำคัญแต่ประการใด และ จอร์จ วอชิงตัน ก็เป็นบุคคลสำคัญเพียงผู้เดียวในขณะนั้น (วอชิงตันเป็นประธานาธิบดีของสหรัฐ ฯ แต่เพียงผู้เดียวที่ได้รับเลือกจากผู้เลือกประธานาธิบดีโดยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์) ส่วน จอห์น แอดัมส์ ประธานาธิบดีคนต่อมาก็เป็นทนายหรือเป็นผู้ที่วอชิงตันเจาะจงจะให้ไปเป็นประธานาธิบดีอยู่แล้ว

ในปี ๑๘๐๐ เมื่อเจฟเฟอร์สันทำการขับเกี่ยวกับแอดัมส์ ได้มีการประชุมสมาชิกรัฐสภาเพื่อกำหนดแผนการชิงชัยตำแหน่งประธานาธิบดี การประชุมของสมาชิกรัฐสภาดังกล่าวเรียกว่า Congressional Caucus เพราะผู้ที่เข้าประชุมประกอบด้วยสมาชิกรัฐสภาสูงและสมาชิกรัฐสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น เป็นที่เห็นได้ชัดว่า การเลือกตั้งผู้แทนพรรคเป็นไปในวงจำกัด ผู้ที่เป็นสมาชิกพรรคแต่มิได้เป็นสมาชิกรัฐสภาก็มีส่วนมีเสียงแต่อย่างใด

ประธานาธิบดี แอนดรูว์ แจ็กสัน ได้ริเริ่มการประชุมพรรค (National Convention) เป็นครั้งแรกที่บัลติมอร์ในปี ๑๘๓๒ เพื่อให้สมาชิกพรรคอื่นๆ ที่มีได้เป็นสมาชิกสภามิชอบบาท ในการเลือกตัวผู้แทนพรรคด้วย แต่กระนั้นก็ดี การที่แจ็กสันได้ริเริ่มการประชุมพรรคมีเหตุผล ส่วนตัวสำคัญประการหนึ่ง คือ เขาไม่สามารถควบคุมสมาชิกสภาทั้งสองไว้ได้อิทธิพลได้นับแต่นั้นมา การประชุมพรรคเพื่อเลือกตัวผู้แทนพรรคจึงเป็นธรรมเนียมปฏิบัติสืบมาจนกระทั่งทุกวันนี้

ในการประชุมพรรคเพื่อคัดเลือกผู้แทนส่งเข้าแข่งขันในปี^{๗๕} พรรครีพับลิกัน ซึ่งเปิดประชุมที่ไมอามีเมื่อต้นเดือนสิงหาคมได้เลือก ริชาร์ด นิกสัน เป็นผู้แทนพรรคเข้าชิงชัยในตำแหน่งประธานาธิบดี และ สปีโร แอ็กนัว ผู้ว่าการมลรัฐแมริแลนด์ในตำแหน่งรองประธานาธิบดี ส่วนพรรคเดโมแครตซึ่งเปิดประชุมภายหลังที่ชิคาโก เลือกรองประธานาธิบดี ฮิวเบิร์ต ฮัมฟรีย์ และ เอ็ดมันด์ มัสกี สมาชิกสภาสูงจากมลรัฐเมนโดยลำดับ มีข้อที่น่าสนใจเกี่ยวกับการประชุมเพื่อคัดเลือกผู้แทนพรรคประการหนึ่ง คือ ก่อนหน้าปี ๑๘๓๖ ผู้ที่จะได้รับเลือกจากพรรคเดโมแครตจะต้องได้คะแนนเสียง ๒ ใน ๓ ของที่ประชุม แต่หลังจากนั้น พรรคเดโมแครตได้หันมาใช้คะแนนเสียงข้างมากตามวิธีปฏิบัติของพรรครีพับลิกัน

ริชาร์ด นิกสัน และ ฮิวเบิร์ต ฮัมฟรีย์ เป็นคู่แข่งที่คู่คี่กันมาก อีกทั้งต่างก็มีความชัดเจนทางการเมืองพอๆ กัน นิกสันดูจะมีภาษีกว่าในข้อที่เคयरณรงค์ในตำแหน่งนี้มาก่อนแล้ว แต่ นิกสันเคยพลาดพลั้งการเลือกตั้งมาหลายครั้ง (เขาพ่ายแพ้ประธานาธิบดี จอห์น เอฟ. เคนเนดี ในการเลือกตั้งประธานาธิบดี ปราชัยต่อ แบรี โกลวอเตอร์ ในการให้พรรคกำหนดตัวเป็นผู้แทนเข้าชิงชัยในตำแหน่งประธานาธิบดี และต่อมาไม่ได้รับเลือกเป็นผู้ว่าการมลรัฐแคลิฟอร์เนีย) จึงต้องพยายามลบรอยมลทินอันนี้เสีย และสร้างรูปของนิกสันคนใหม่ขึ้นมา สำหรับฮัมฟรีย์มีจุดอ่อนอยู่ที่เขาเป็นผลิผลของประธานาธิบดีลินดอน จอห์นสัน โดยที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของจอห์นสันมาถึง ๔ ปี และในฐานะประธานสภาสูง ฮัมฟรีย์ก็มีอำนาจน้อยมาก ฮัมฟรีย์จึงต้องกอบกู้ความเป็นตัวของตัวเอง และพยายามตีห่างออกนอกนโยบายของจอห์นสัน โดยเฉพาะนโยบายการทำสงครามในเวียดนาม แต่ทั้งนี้ต้องมีให้เกิดปฏิกิริยาจากผู้สนับสนุนจอห์นสันอยู่ในขณะนั้น

ระหว่างสปีโร แอ็กนัว (เชื้อสายกรีก) กับเอ็ดมันด์ มัสกี (เชื้อสายโปแลนด์) มัสกีมีความชำนาญเวทีการเมืองมากกว่าแอ็กนัว (การที่นิกสันเลือกแอ็กนัวก็เพื่อดึงเสียงสนับสนุนจาก

มลรัฐทางภาคใต้) นอกจากนั้นคนอเมริกันเชื้อสายโพลในสหรัฐ ฯ มีจำนวนถึง ๖ ล้านคน ซึ่งมากกว่าคนอเมริกันเชื้อสายกรีกประมาณ ๑๐ เท่า อนึ่ง ชาวอเมริกันเชื้อสายโพลมีอยู่หนาแน่นในมลรัฐอุตสาหกรรมสำคัญ ๆ ๘ มลรัฐ ซึ่งมีคะแนนเสียงของผู้เลือกประธานาธิบดีเป็นจำนวนถึง ๑๕๖ คะแนน อีก ๗๔ คะแนนก็จะครบคะแนนเสียงสำหรับผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดี

ในที่นี้ ควรจะไต่ถามถึงผู้สมัครอิสระอีกคนหนึ่ง คือ จอร์จ วอลเลซ อดีตผู้ว่าการมลรัฐแอละแบมา ซึ่งทั้งพรรครีพับลิกันและพรรคเดโมแครตปรารถนาที่จะกำจัดเขาให้พ้นไป มิฉะนั้นอาจแย่งชิงคะแนนเสียงจากพรรคใดพรรคหนึ่งไปได้เป็นบางส่วน วอลเลซมีท่าทีว่าจะสามารถถึงเสียงผู้ที่สนับสนุนของนิคสันในภาคใต้ และเรียกเสียงจากผู้สนับสนุนซัมฟรีย์ทางภาคเหนือ การสมัครในฐานะผู้สมัครอิสระนั้นมักจะเกิดขึ้นจากผู้ถือโอกาสโจมตีนโยบายของพรรครีพับลิกันหรือพรรคเดโมแครต หรือจากการที่เกิดความแตกแยกภายในพรรคใดพรรคหนึ่งหรือทั้งสองพรรค ผู้สมัครอิสระอยู่ในฐานะพรรคที่ ๓ (Third party) เท่าที่ผ่านมา พรรครีพับลิกันเคยเป็นพรรคที่ ๓ ในปี ๑๘๕๖ ต่อมาในปี ๑๙๑๒ ซีโอดอร์ โรสเวลต์ จัดตั้งพรรคที่ ๓ ขึ้น เรียกว่า พรรคก้าวหน้า (The Progressive) เพื่อคัดค้านบรรดาผู้นำของพรรครีพับลิกัน แต่ทั้งนี้ก็เป็นผลให้คะแนนเสียงของพรรครีพับลิกันแตกแยกกันเอง วูดโรว์ วิลสัน แห่งพรรคเดโมแครตจึงได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดี ดังนั้น นิคสันและซัมฟรีย์ จะต้องใช้ประโยชน์จากพรรคที่ ๓ นี้ในการแย่งชิงคะแนนเสียงของฝ่ายตรงกันข้าม หรือมิฉะนั้นก็ต้องทำลายพรรคที่ ๓ เสีย

ใครจะได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีสหรัฐ ฯ คนที่ ๓๗ ในเดือนพฤศจิกายน ปีนี้เป็นเรื่องที่ทั่ว ลกกำลังตั้งตาคอยดูอย่างใกล้ชิด เนื่องจากจะมีผลให้นโยบายของสหรัฐ ฯ ในอนาคตต้องเปลี่ยนแปลงไปไม่น้อย อีกทั้งจะมีผลกระทบ กระเทือนต่อการเมืองระหว่างประเทศอีกด้วย หากการเลือกตั้งประธานาธิบดีมีขึ้นในขณะที่การคัดเลือกว่าผู้แทนพรรคเพียงจะเสร็จสิ้นลง พรรครีพับลิกันมีท่าทีว่าจะเป็นผู้มีชัย แต่ก็ด้วยคะแนนเสียงที่เหนือกว่าพรรคเดโมแครตไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม หากเหตุการณ์ไม่ผันแปรไปในทางที่เป็นปฏิกิริยาคือรัฐบาลชุดปัจจุบันจนเกินไปแล้ว พรรคเดโมแครตมีผู้ทางที่จะประคับชยชนะได้เช่นกัน

หมายเหตุ เรื่องนี้ผู้เขียนได้เขียนไว้ก่อนกำหนดการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา

ทัศนะหนึ่ง

หัวหน้าจะสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกน้องได้อย่างไร ?

โดย ประเชิญ วาดกลิ่นหอม

หัวหน้างานทั้งมีหน้าที่รับผิดชอบที่จะต้องสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกน้อง เพื่อความเจริญก้าวหน้าของหมู่คณะและเพื่อความสำเร็จของหน่วยงาน ในทัศนะของหัวหน้างาน มนุษยสัมพันธ์ คือ การจูงใจลูกน้องให้ร่วมมือกันทำงานเป็นคณะ ซึ่งทำให้ทุกคนสมหวัง และหน่วยงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย^(๑) ความสำเร็จหรือความล้มเหลว ของหัวหน้างาน ในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติต่อลูกน้องเป็นสำคัญ ถ้าหัวหน้าปฏิบัติต่อลูกน้องดีก็สำเร็จ ถ้าไม่ดีก็ล้มเหลว

ความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันระหว่างบุคคล จะสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกน้องได้สำเร็จ หัวหน้าพึงระลึกเสมอว่า ลูกน้องแต่ละคนไม่เหมือนกัน แตกต่างกันทั้งรูปร่าง ลักษณะท่าทาง การพูดจา สติปัญญา ความสามารถ ฯลฯ คนหนึ่งก็มีลักษณะเฉพาะตัวของเขาซึ่งไม่เหมือนของคนอื่น ความเข้าใจลักษณะเฉพาะตัวของลูกน้องจะเป็นพื้นฐานในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อไป แม้ลูกน้องจะมีความแตกต่างกันดังกล่าว แต่ทุกคนก็มีความคล้ายคลึงกันอยู่ด้วยเหมือนกัน นั่นคือ ทุกคนมีชีวิตจิตใจ เจริญเติบโต ต้องการอาหาร ต้องการความรัก ต้องการให้คนอื่นยอมรับนับถือตน ต้องการให้คนอื่นเห็นความสำคัญและคุณค่าของตน ฯลฯ ตรงกันทุกคน หัวหน้างานที่ศึกษาและเข้าใจความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันระหว่างลูกน้องจะสามารถสร้างมนุษยสัมพันธ์กับลูกน้องได้สำเร็จ

(๑) K. Davis. *Human Relations at Work*. New York: McGraw-Hill Book Company, 1967, P.5.

ผู้เขียนใคร่แสดงทัศนะบางประการเกี่ยวกับการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกน้อง โดยถือหลักความคล้ายคลึงกันของบุคคลเป็นบรรทัดฐาน หัวหน้างานที่จะสามารถสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกน้องได้สำเร็จ พึงปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. ทักทายปราศรัยกับลูกน้องด้วยความยิ้มแย้ม ไม่มีใครในโลกที่ไม่ชอบยิ้ม เพราะยิ้มเป็นเครื่องหมายของมิตรภาพและความสุข ยิ้มของหัวหน้าจะสร้างความสบายใจให้แก่ลูกน้อง ส่วนการทักทายปราศรัย เป็นการเปิดประตูมนุษยสัมพันธ์ มีข้าราชการท่านหนึ่งเล่าให้ผู้เขียนฟังว่า วันหนึ่งหัวหน้าถามเขาว่าทำไมจึงไม่มีผู้ใดกล้าแสดงความคิดเห็นต่อหน้าหัวหน้าเลย ข้าราชการท่านนั้นนิ่งอยู่สักครู่ จึงตอบหัวหน้าเป็นเชิงย้อนถามว่า “เวลาทักทายทำไมหัวหน้าไม่ยิ้มด้วย” คำตอบนี้สะท้อนให้เห็นว่า ยิ้มเป็นสิ่งมีคุณค่ามากในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ความจริงยิ้มได้สร้างความแข็งแกร่งให้ใครต่อใครมามากแล้วแต่โบราณกาล สมัยที่ผู้เขียนยังอยู่ในวัยรุ่นหนุ่ม เพื่อนชายวัยหนุ่มของผู้เขียนหลายคนยอมควักกระเป๋าจ่ายเงินเป็นค่าตัวต้ม มะยมทอง คนละหลายๆ อัน เพราะติดอกติดใจยิ้มหวานๆ ของแม่ค้าสาวในงานวัดแท้ๆ ทั้งๆ ที่ใจจริงไม่ได้ชอบรับประทานของเหล่านั้นเท่าไรเลย บริษัทการบินหลายบริษัทต่างร่ำรวยไปตามๆ กัน เพราะยิ้มทรงเสน่ห์ของบรรดาแอร์โฮสเตสสาวสวยประทับใจผู้โดยสารมากนั่นเอง ท่านจึงว่า ยิ้มเป็นเงินเป็นทอง ฉะนั้น ผู้เขียนจึงเชื่อว่า ยิ้มของหัวหน้าแม้เพียงนิด จะทำให้จิตใจของลูกน้องแจ่มใสได้ และมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหัวหน้ากับลูกน้องก็จะเกิดตามมา ถ้าคิดกันอย่างลึกซึ้ง จะเห็นว่ายิ้มของหัวหน้าไม่ได้ทำให้รัฐบาลต้องเสียงบประมาณเพิ่มเติมแต่อย่างใด ตรงข้าม ถ้าไม่มียิ้ม รัฐบาลอาจขาดทุนย่อยยับ เพราะขาดยิ้ม ลูกน้องก็เสียขวัญ เมื่อลูกน้องขวัญไม่ตี ประสิทธิภาพในการทำงานก็ต่ำลง

๒. เรียกชื่อลูกน้องได้ถูกต้อง ควบคู่กับยิ้ม หัวหน้าต้องเรียกชื่อลูกน้องได้ไม่ผิดพลาด หัวหน้าที่จำชื่อลูกน้องไม่ได้จะสูญเสียความเป็นผู้นำไปมากที่สุดทีเดียว เพราะถือว่าหัวหน้าไม่ได้ให้ความสนใจแก่เขามากพอ เป็นความจริงที่ลูกน้องชอบให้หัวหน้าจำเขาได้ และเขาจะรู้สึกน้อยใจหรือไม่พอใจมากเมื่อถูกลืม หรือเมื่อหัวหน้าเรียกชื่อเขาผิด หรือใช้คำอื่น เช่น “คุณ” แทนการเรียกชื่อของเขา หรือแม้แต่การเขียนชื่อเขาผิด หัวหน้าที่จำชื่อลูกน้องได้แม่นยำและเรียกชื่อเขาเสมอ จะเป็นที่ยินชมชอบของลูกน้อง เพราะทำให้ลูกน้องเข้าใจว่า หัวหน้าคอยสนใจและเอาใจใส่เขาตลอดเวลา

๓. ฟังลูกน้องพูดด้วยความสนใจและเต็มใจ คนส่วนมากชอบคุยอวดเรื่องส่วนตัว เรื่องครอบครัว และเรื่องงานให้คนอื่นฟัง เพราะถือเป็นความสุขและการระบายอารมณ์อย่างหนึ่ง และเขาจะชอบคนที่ฟังเขาด้วยความสนใจและไม่ขัดคอเขา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกน้อง หัวหน้าควรรับฟังเรื่องที่ลูกน้องนำมาหารือหรือเล่าให้ฟังด้วยความสนใจ จะเป็นเรื่องความทุกข์ ความสำเร็จ ความสนใจ หรือความผิดพลาดของเขา ฯลฯ ก็ตามที่ยังถ้าหัวหน้าสนใจคอยบอกให้เขาทราบว่า มีคนชมเชยเขาเรื่องนั้นเรื่องนี้ เขาจะรู้สึกเป็นสุขมาก ขณะเดียวกันเขาจะรู้สึกเลื่อมใสหัวหน้ามากยิ่งขึ้น จึงเห็นได้ว่า สิ่งเล็กๆ น้อยๆ ที่ทำให้คนพอใจได้นี้ คือองค์ประกอบของมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

๔. ทำตนให้เป็นคนพบบ่าย วิธีที่ดีที่สุดที่หัวหน้าจะแยกตัวออกจากลูกน้องก็คือ ปิดประตูห้องตัวเองอยู่ในห้องทำงานส่วนตัว (ห้องมิกซิค) ไม่ยอมให้ใครเข้าพบถ้าไม่มีนัดไว้กับหัวหน้า วิธีนี้นอกจากจะทำลายความตั้งใจดีของลูกน้องที่ขอพบหัวหน้าเพื่อปรึกษาหารือเรื่องงานที่ได้รับมอบหมายแล้ว ยังอาจทำให้คนซึ่งสงสัยเข้าใจได้ว่า หัวหน้าปิดประตูห้องเพื่อแอบหลับนอนหรือเพื่อ ฯลฯ กรณีที่ลูกน้องขอเข้าพบเพื่อเสนอแผนงานใหม่ที่เขาริเริ่มขึ้น หากต้องรอพบเป็นเวลานาน ๆ ก็อาจทำให้เกิดการทอดถอนใจและเลิกความตั้งใจเสียได้ กรณีเช่นนี้ การทำตนให้เป็นคนพบบ่ายของหัวหน้า น่าจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความคิดริเริ่มของลูกน้องโดยอ้อมได้ทางหนึ่ง ฉะนั้น เพื่อหวังมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกน้อง หัวหน้าก็ควรเปิดประตูให้ลูกน้องเข้าพบได้ทุกเมื่อ การเปิดประตูยังช่วยขจัดความสงสัยของคนซึ่งสงสัยได้อีกด้วย

๕. สุภาพต่อลูกน้องทุกคนเสมอหน้ากัน คนที่แสดงอาการไม่สุภาพต่อคนอื่นก็เพราะคิดว่าตนดีกว่าและเหนือกว่าคนอื่นนั่นเอง ถ้าแปลการกระทำของเขาเป็นคำพูด จะได้คำพูดว่า “คุณไม่สำคัญ ไม่มีความหมาย ฉะนั้นฉันไม่สนใจว่าคุณจะรู้สึกอย่างไร” ตรงกันข้ามคนที่สุภาพต่อคนทั่วไปก็เพราะคิดว่า ทุกคนมีความสำคัญและมีคุณค่าด้วยกันทั้งนั้น คนประเภทหลังนี้ไม่เคยดูหมิ่นเหยียดหยามผู้อื่น แต่จะยกย่องและให้เกียรติผู้อื่นโดยไม่เลือกฐานะ ฉะนั้น หัวหน้าที่หวังมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกน้อง ต้องสุภาพต่อลูกน้องทุกคนเสมอหน้ากันโดยไม่เลือกฐานะและตระกูล

๖. หลักเลียงการให้ลูกน้องต้องคอยเป็นเวลานาน การปล่อยให้ลูกน้องคอยเป็นเวลานาน ๆ ย่อมแสดงว่า หัวหน้าคิดว่าตนเองสำคัญกว่า และเวลาของหัวหน้ามีค่ามากกว่าเวลาของลูกน้อง หัวหน้าที่ได้รับการอบรมมาน้อยมักเข้าใจว่า การปล่อยให้ลูกน้องคอยพบเป็นเวลานาน ๆ ทำให้ลูกน้องเห็นว่าหัวหน้ามีความสำคัญยิ่ง ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ผิดเมื่อมองในแง่มนุษยสัมพันธ์ เพราะการคอยจะทำให้ผู้คอยมีอารมณ์หงุดหงิดนำไปสู่ความโมโหได้ง่าย และอาจมีความรู้สึกว่า หัวหน้าขี้เบ่งเกินไป ฉะนั้น หัวหน้าที่ดีต้องไม่ปล่อยให้ลูกน้องคอยพบเป็นเวลานาน ๆ ถ้ามีเหตุจำเป็นที่ยังให้พบไม่ได้ หัวหน้าก็ควรปรากฏตัวตามเวลานัดเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงให้ทราบ และพยายามนัดเวลาพบใหม่ จริงอยู่ หัวหน้าอาจมีงานยุ่งมาก แต่ก็ไม่ควรให้ภาระยุ่งยากต้องเป็นอุปสรรคต่อการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกน้อง

๗. รับผิดชอบการตามสัญญาที่ได้ให้ไว้กับลูกน้อง หัวหน้าที่ให้สัญญาไว้กับลูกน้องว่าจะรับผิดชอบการตามคำขอให้เสร็จโดยเร็วที่สุด แต่กลับผลัดวันประกันพรุ่งเรื่อยมาโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ทั้ง ๆ ที่ไม่มีอุปสรรคใดขัดขวางเลยถ้าจะดำเนินการ ย่อมจะทำให้ลูกน้องเสื่อมความเชื่อถือหัวหน้า และกรณีจะเลวร้ายยิ่งขึ้น ถ้าการผิดสัญญาของหัวหน้ากระทบกระเทือนสวัสดิภาพของลูกน้องอย่างรุนแรง การผิดสัญญาโดยเจตนาของหัวหน้าถือว่าเป็นการปฏิเสธความสำคัญและความหวังของลูกน้องที่อันตรายยิ่ง สิ่งที่ดีที่สุดที่หัวหน้าที่ผิดสัญญาพึงหวังได้จากลูกน้อง ก็คือ ลูกน้องจะพากันคิดว่า หัวหน้าเป็นคนที่เชื่อถือไม่ได้ ฉะนั้น สิ่งใดที่หัวหน้าไม่แน่ใจว่าจะทำได้สำเร็จ ก็ไม่ควรให้สัญญา แต่ควรบอกลูกน้องว่าจะพยายามหาทางช่วยเต็มที่ แต่อย่าพึงหวังอะไรให้มากนักในระยะนี้

๘. ถือหลักเอาใจเขามาใส่ใจเราเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ ถ้าหัวหน้าต้องการให้ผลการตัดสินใจของตนเป็นที่พอใจของลูกน้องทุกคน การตัดสินใจนั้นต้องเกิดจากความเห็นของลูกน้องทุกคนบวกกับมาตรฐานของหัวหน้าเอง มนุษยสัมพันธ์ดีหมายความว่า การตัดสินใจโดยอาศัยองค์ประกอบของบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐาน⁽²⁾ ก่อนทำการตัดสินใจ หัวหน้าควรพิจารณาประเด็นต่อไปนี้ประกอบด้วย คือ ลูกน้องจะรู้สึกอย่างไร?

(2) K. Wiles. *Supervision for Better schools*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, Inc., 1961, p. 131.

ลูกน้องจะมีปฏิกิริยาอย่างไร ? ลูกน้องจะเห็นด้วยไหมว่า การตัดสินใจนั้นยุติธรรมดีแล้ว ? มีสถานการณ์ใดบ้างที่หัวหน้าเองมองไม่เห็น แต่ลูกน้องมองเห็น ? อะไรบ้างที่เป็นปัญหาของลูกน้อง แต่ไม่เป็นปัญหาสำหรับหัวหน้า

๕. ยกความดีให้ลูกน้องที่รับผิดชอบ เมื่องานของหน่วยได้รับคำชมจากผู้บังคับบัญชาระดับสูง หัวหน้าควรยกให้เป็นความดีของลูกน้องที่เป็นเจ้าของเรื่อง ตัวอย่างเช่น เมื่อผู้บังคับบัญชาระดับสูงกล่าวชมกับหัวหน้าว่า “โครงการพัฒนางานธุรการของคุณเป็นโครงการที่ดีมากที่สุดโครงการหนึ่ง” หัวหน้าที่มีเจตนาสนับสนุนลูกน้องจะตอบว่า “ครับ ผม คุณสมฤทธิ์ได้พยายามอย่างดีที่สุดที่จะปรับปรุงมาตรฐานงานธุรการของกองให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เราโชคดีมากครับที่ได้เขามาทำงานร่วมกับเรา” หัวหน้าที่ยกย่องลูกน้องเช่นนี้ จะได้รับความจงรักภักดีจากลูกน้องตลอดไป

๑๐. เป็นที่ปรึกษาที่ดีของลูกน้อง มนุษย์สัมพันธ์ที่ดีจะงอกงามขึ้นเมื่อความกดดันทางอารมณ์ลดน้อยลง หมู่คณะใดที่สมาชิกมีอารมณ์ไม่ปกติหรือมีปัญหาทางจิตใจ ย่อมไม่อาจมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีได้ ปัจจุบันนี้มีคนเป็นจำนวนไม่น้อยที่ไปหาแพทย์เพื่อรักษาสุขภาพทางจิต เนื่องจากแก้ปัญหาดังกล่าวของตนเองไม่ได้ โดยที่ข้าราชการหรือลูกน้องไม่ใช่คนเหนือคน (Superman) จึงไม่อาจหนีให้พ้นความไม่ปกติทางอารมณ์ไปได้ หัวหน้าควรตระหนักว่า ลูกน้องที่มีสุขภาพจิตไม่ดีหรือมีความกดดันทางอารมณ์มากจะเป็นลูกน้องที่ดีไม่ได้ และหัวหน้าจะไม่สามารถปรับปรุงงานร่วมกับลูกน้องได้เต็มที่ ถ้าลูกน้องมีสุขภาพจิตไม่ดี ตัวอย่างเช่น เมื่อลูกน้องกลุ้มใจเกี่ยวกับเรื่องความรัก ลูกป่วย หรือไม่ชอบหัวหน้า เขาก็จะไม่สามารถทุ่มเทความตั้งใจในการปฏิบัติงานให้เต็มที่ได้ เพราะฉะนั้น มาตรการใดก็ตามที่หัวหน้านำมาปฏิบัติเพื่อลดความเครียดทางอารมณ์ของลูกน้องได้ ถือว่าเป็นกุญแจไขไปสู่มนุษยสัมพันธ์ที่ดีทั้งสิ้น ตามปกติคนเราเมื่อมีความกลุ้มใจ ก็อยากที่จะระบายให้คนที่เขาไว้วางใจและเห็นอกเห็นใจเขาฟัง หัวหน้าจึงควรเป็นบุคคลที่ลูกน้องต้องการระบายความทุกข์ใจให้ฟังได้โดยไม่อำพราง นั่นคือ หัวหน้าต้องเป็นที่ปรึกษาทางใจที่ดีของลูกน้อง การให้คำปรึกษาหารือจัดว่าเป็นวิธีส่งเสริมสุขภาพทางจิตที่ดีวิธีหนึ่ง การจะเป็นที่ปรึกษาทางใจที่ดีของลูกน้อง หัวหน้าพึงควรปฏิบัติดังนี้ :

๑๐.๑ หลีกเลียงการแสดงอำนาจไม่ว่าจะโดยลักษณะใด เพราะการเป็นที่ปรึกษาทางใจ มิใช่การบอกให้ลูกน้องทำตามคำสั่ง

๑๐.๒ ตั้งใจฟังปัญหาของลูกน้องโดยสุชุมและเยือกเย็น พยายามบ่อนคำถามเพื่อชักนำให้เขาเข้าใจประเด็นที่เขาคิดไม่ถึง หรือมองไม่เห็น

๑๐.๓ คำถามที่ใช้ควรเป็นคำถามที่ทำให้ลูกน้องกล่าวความจริงออกมาทั้งหมด โดยปราศจากความละอายหรือหวาดกลัว คำถามประเภทนี้ คือ คำถามที่เต็มไปด้วยความเห็นอกเห็นใจและเข้าใจ ซึ่งช่วยให้เขามองปัญหาโดยตลอด

๑๐.๔ ยกย่องและชมเชยเมื่อลูกน้องพูดความจริงออกมาโดยละเอียดไม่มีบิดบัง

๑๐.๕ หลีกเลียงการโต้แย้ง และการว่ากล่าวตักเตือนลูกน้องโดยเด็ดขาด เพราะการโต้แย้งและการว่ากล่าวตักเตือน เท่ากับกล่าวโทษว่าเขาเป็นฝ่ายผิด ซึ่งแทนที่จะเป็นการช่วยผ่อนคลายความเครียดของลูกน้อง กลับจะทำให้เขารู้สึกเครียดยิ่งขึ้นอีก

๑๑. พยายามขจัดความขัดแย้งบาดหมางกันในหมู่ลูกน้อง จากการศึกษาของ Roethlisberger และ Dickinson พบว่า คนงานในโรงงานอุตสาหกรรมสนใจทำที่ของเพื่อนร่วมงานที่แสดงต่อเขามากกว่าความเห็นของผู้บริหาร⁽³⁾ ลองสังเกตดูพฤติกรรมของข้าราชการในหน่วยงานให้ตี จะพบว่าข้าราชการโดยเฉพาะในระดับชั้นเดียวกันหรือใกล้เคียงกันมักชอบสนใจซึ่งกันและกัน และอยากรู้อยากเห็นความเป็นไปของเพื่อนร่วมงาน พฤติกรรมเช่นนี้ หากมีความอิจฉาริษยาเป็นพื้นฐาน จะก่อให้เกิดการซุบซิบนินทากันในหมู่ข้าราชการ ซึ่งการนินทากันอาจสร้างความระแวงสงสัยและเข้าใจผิดกันขึ้นได้ และในที่สุดจะเกิดการบาดหมางเป็นศัตรูกัน แบ่งพรรคแบ่งพวกกันต่อไป หัวหน้าที่ดีจะปล่อยให้มีการแบ่งแยกเป็นก๊กเป็นเหล่าในหมู่ลูกน้องไม่ได้ จำต้องดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยทันที เพื่อขจัดความบาดหมางนั้น ในขั้นแรกหัวหน้าต้องแสวงหาทางทราบสาเหตุของการแตกแยกให้ได้ แล้วพยายามแก้ที่สาเหตุนั้น เป็นต้นว่า เมื่อลูกน้องไม่ลงรอยกัน หัวหน้าต้องพยายามชี้แจงให้ทุกคนเข้าใจกัน และยอมรับความแตกต่างกันระหว่างบุคคล ในเมื่อทุกคนเข้าใจดีว่าคนเรานั้นไม่เหมือนกัน ก็จะทำให้ถ้อยกัน กรณีที่มีการขัดแย้งกันอย่างรุนแรง จนแตกแยกออก

(3) Roethlisberger, F.J., and W.J. Dickinson. *Management and the Worker*. Cambridge: University Press, 1939.

เป็นพรรคเป็นพวก หัวหน้าต้องพยายามให้คู่กรณีได้เจรจาปรองดองกัน ถ้าไม่มีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด เป็นฝ่ายริเริ่มในการเจรจา หัวหน้าต้องลงมือริเริ่มเสียเอง โดยเรียกประชุมคู่กรณี ในที่ประชุม หัวหน้าควรสร้างคำถามที่จะทำให้ทุกคนได้ระบายความในใจออกมาอย่างหมดหัวใจ ทั้งนี้ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อกัน ถ้าการประชุมไม่ได้ผล หัวหน้าต้องพยายามให้คู่กรณียินยอม ให้คณะกรรมการฝ่ายเป็นกลางเป็นผู้ตัดสินประนีประนอมต่อไป

หน่วยงานใดที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี หน่วยงานนั้นจะได้รับความร่วมมือสูงสุดจาก ทุกคนในหน่วยงาน มนุษยสัมพันธ์ไม่ใช่สามัญสำนึก แต่ต้องอาศัยการเรียนรู้พฤติกรรม ของมนุษย์และหลักการมาคมเป็นพื้นฐาน จึงจะสามารถสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีได้ สำเร็จ หัวหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี ได้แก่ หัวหน้าที่ให้เกียรติและยกย่องลูกน้อง เคารพคุณค่า ความรู้สึก และความปรารถนาของลูกน้อง ตลอดจนเอาใจใส่ดูแลให้ ลูกน้องอยู่ร่วมกัน และทำงานด้วยกันอย่างมีความสุขและกลมเกลียวกัน

มีศักดิ์มีทรัพย์เคียง

ควรหมั่นคิดเอาใจ

พุดดีอาจยังผล

ดีกว่าเงาเงาไม้

คำหวานอำนาจมาก

สงเคราะห์ดีกว่าทำ

คนงานที่รักนาย

หมั่นนักรักเร่งให้

ผู้คน

เมื่อใช้

สัมฤทธิ์

ดูให้ทำงาน

กว่าหว่าน

โทษใช้

และนับถือแะ

กอบเกือกกิจการ

‘พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๖’

ข้อคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย

โดย เกตุโกศล

ประชาธิปไตย คือระบอบการปกครองซึ่งมีรัฐบาลเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยแทนปวงชน โดยที่รัฐบาลมีความผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของปวงชน เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวม ปัจจัยสำคัญที่สุดซึ่งส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ การดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตย

การดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตย จะเป็นไปได้ก็โดยที่มนุษย์แต่ละคนยอมรับฟังความเห็นของผู้อื่น จริงอยู่ มนุษย์ควรจะได้ดำเนินชีวิตโดยมีเสรีภาพในการใช้สิทธิของตนอย่างเต็มที่ แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า จะใช้เสรีภาพนั้นล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น เพราะหากมนุษย์ใช้เสรีภาพมากเกินไป โดยไม่มีกลุ่มบุคคล หรือรัฐบาลเป็นผู้จำกัดเสรีภาพให้อยู่ในขอบเขตแล้ว การดำเนินชีวิตอาจตกอยู่ในสภาพที่เรียกว่าอนาธิปไตยได้ และเมื่อเกิดภาวะเช่นนั้นขึ้น กลุ่มบุคคลหรือรัฐบาลอาจถือโอกาสเข้าทำการควบคุมและใช้อำนาจในการปกครองมากเกินไป อันเป็นการขัดกับเจตนารมณ์ของระบอบประชาธิปไตยซึ่งส่งเสริมให้มีการปกครองน้อยที่สุด

เพื่อที่จะให้ประชาชนรู้จักใช้เสรีภาพและปฏิบัติต่อหน้าที่ของตนโดยถูกต้อง จำเป็นต้องมีการฝึกฝนมาแต่ต้น **ครอบครัว** คือสังคมขนาดเล็กที่สุดซึ่งมนุษย์จะสามารถฝึกฝนตน ในการดำเนินชีวิตให้เป็นผู้มีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นและมติของคนส่วนใหญ่ สิ่งนี้จะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อหัวหน้าครอบครัวรู้จักอบรมสั่งสอนสมาชิกในครอบครัวให้รู้จักการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง เพื่อที่จะเข้าใจถึงความหมายของเสรีภาพในครอบครัวก่อน และต่อไปก็จะเกิดเป็นความเคยชินฝังแน่นอยู่ในสันดาน ซึ่งเมื่อสมาชิกของครอบครัวนั้นเติบโตขึ้นได้รับการศึกษามากขึ้น มีความฉลาดมากขึ้น ก็จะสามารถดำเนินชีวิตตามระบอบประชาธิปไตยในสังคมที่ใหญ่กว่านั้นได้อย่างราบรื่นแทบจะไม่ต้องฝึกตัว

ในสังคมของบางประเทศ เช่น สังคมจีนในสมัยก่อน สมาชิกในครอบครัวไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับหัวหน้าครอบครัวได้ เสมือนหนึ่งว่าหัวหน้าครอบครัว

ทำอะไรไม่ผิด และยังหัวหน้าครอบครัวเป็นผู้สูงอายุด้วยแล้ว สมาชิกในครอบครัวจะต้องให้ความเคารพเชื่อฟังเป็นพิเศษ ทั้งนี้เพราะชาวจีนถือว่าคนมีอายุมากย่อมจะมีความฉลาดมากด้วย

สังคมไทยก็เช่นเดียวกัน คนไทยได้รับการอบรมสั่งสอนให้เชื่อฟังผู้มีอาวุโสกว่าในฐานะที่เคยผ่านชีวิตและมีประสบการณ์มากกว่า ทั้งๆ ที่ประสบการณ์นั้นอาจจะไม่ถูกต้องเสมอไปก็ตาม สิ่งนี้ได้ถูกยึดถือเป็นแนวปฏิบัติสืบมาจนกระทั่งทุกวันนี้ ระบบราชการของไทยก็ได้ยึดแนวปฏิบัตินี้อยู่ด้วย กล่าวคือเป็นระบบซึ่งดำเนินถึงหลักอาวุโสมากเท่าหลักความสามารถไม่เปิดโอกาสให้คนหนุ่มมีบทบาทเท่าที่ควร ดังนั้น จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่า ระบบราชการของไทยยังจะไม่เจริญก้าวหน้าในระยะอันใกล้

พระมหากษัตริย์ของไทยเราบางพระองค์ทรงพยายามที่จะนำความเป็นประชาธิปไตยมาสู่ชาติไทยที่ละเล็กละน้อย ซึ่งก็เป็นการสอดคล้องกับหลักที่ว่าประชาธิปไตยจำเป็นต้องมีการฝึกฝน แต่น่าเสียดใจเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มีกลุ่มบุคคลคณะหนึ่งซึ่งสุกก่อนห่าม โดยที่เขาเหล่านั้นเข้าใจเอาเองว่าตัวเขาและประชาชนทราบซึ่งในระบอบประชาธิปไตยเป็นล้นพ้น จึงได้พยายามผลักดันประชาธิปไตยให้กับประชาชนในเมื่อยังไม่ถึงเวลา การยึดเบียดประชาธิปไตย ให้แก่ประชาชนในลักษณะเช่นนั้น ยังผลให้ประชาธิปไตยล้มลุกคลุกคลานมาจนกระทั่งปัจจุบัน ประชาชนเข้าใจผิดคิดไปว่าตนมีเสรีภาพอย่างเต็มที่และใช้เสรีภาพในทางที่ไม่ถูกต้องอีกทั้งไม่เข้าใจในขอบเขตของสิทธิและหน้าที่ของตนด้วย

กล่าวโดยสรุป ระบอบประชาธิปไตยจะรุ่งเรืองได้ก็ต่อเมื่อมนุษย์รู้จักดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตยให้ถูกต้องเสียก่อน ซึ่งทั้งนี้เป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาอันยาวนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทยซึ่งยังยึดถือความอาวุโสและการเคารพเชื่อฟังเป็นหลักในการดำเนินชีวิตประจำวันมากเกินไป อย่างไรก็ดี เชื่อได้ว่าหลักดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะเริ่มผ่อนคลายลงบ้างแล้ว ดังนั้น ประชาธิปไตยจึงอาจพัฒนาไปได้ไม่น้อยสำหรับประชาชนไทยรุ่นต่อไป

“กรรมที่ทำยังไม่แปรรูปทันทีเหมือนน้ำมันที่รดเดี๋ยวนี้ ไข่จะกลายเป็นนม สัมพันธ์กันไหม”

มาเป็นกองโจรกันเถอะ

โดย กันเอง

พอเห็นชื่อจั่วหัวเรื่อง ท่านผู้อ่านบางคนอาจจะนึกว่า ไอ้หมอนี้ถ้ามันจะบ้า อยู่ดีไม่ว่าดี มาชวนให้เป็นโจร

แต่ผมขอชักชวนจริง ๆ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานบ๊องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์อยู่ในขณะนี้ ผมขอชวนว่า มาเป็นกองโจรกันเถอะ

ความสำเร็จของการสู้รบแบบกองโจรนั้น ปัจจัยสำคัญที่สุดก็คือ “จะต้องได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากชาวบ้าน” ชาวบ้านจะต้องไม่เกลียดหรือรังเกียจทหารกองโจร ดังนั้น ทหารกองโจรจีนแดงของเมาเซตุงก็ดี ทหารกองโจรเวียตกงของโฮจิมินห์ก็ดี จึงได้รับการฝึกอบรมให้อยู่ในวินัยอย่างเคร่งครัดที่สุด

วินัย หรือบัญญัติ ๘ ประการของกองโจร มีดังนี้

๑. จะต้องสุภาพอ่อนน้อมต่อชาวบ้าน
๒. ให้ความยุติธรรมในการปฏิบัติต่อชาวบ้าน
๓. จงคืนทุกสิ่งทุกอย่างที่ขโมยมา
๔. จ่ายค่าเสียหายที่พวกคนก่อขึ้นทุกครั้ง
๕. อย่าข่มขู่ชาวบ้าน
๖. อย่าทำความเสียหายให้แก่ไร่นา
๗. อย่าก่อหรือก่อตึกกับสาว ๆ ชาวบ้าน
๘. จงปฏิบัติต่อเชลยศึกด้วยความยุติธรรม

วินัย ๘ ข้อเท่านั้นแหละที่คอมมิวนิสต์ใช้สร้างกองทัพของพวกเขาในระยะเริ่มแรก ซึ่งเมื่อขโมยมาใช้ในเวียดนาม โฮจิมินห์ได้เพิ่มวินัยข้อที่ ๘ เข้าไปอีก คือ “สอนชาวบ้านให้อ่านหนังสือออก” ซึ่งโฮจิมินห์ถือว่าบัญญัติข้อ ๘ นี้สำคัญที่สุด และเน้นถึงความจำเป็นของวินัยข้อที่ ๘ นี้อย่างมาก เพราะการช่วยให้ชาวบ้านอ่านออกเขียนได้ก็เพื่อประโยชน์ในการ

อ่านและเขียนคำโฆษณาชวนเชื่อ ซึ่งในการสงครามแบบกองโจรนั้น ถือว่าการโฆษณาชวนเชื่อเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดอีกประการหนึ่ง

เพื่อมิให้ไขว้เขว ผมว่าเรามาคุยกันเรื่อง วินัยข้อ ๔ ของโฮจิมินห์กันก่อนดีกว่า

เป็นที่รู้กันอยู่เต็มอกว่า ประชาชนคนไทยที่ยังอ่านหนังสือไม่ออกเขียนไม่ได้นั้น ยังมีอยู่อีกมาก แม้ว่าพระราชบัญญัติประถมศึกษาจะใช้บังคับมาหลายสิบปีแล้วก็ตาม ระหว่างที่รับราชการอยู่ที่จังหวัดสกลนคร ผมเคยสอบสวนเด็กหนุ่มคนหนึ่งซึ่งมีประกาศียบัตรแสดงว่าเรียนจบชั้นประถมปีที่ ๔ มาแล้ว โดยถามด้วยคำถามง่าย ๆ ว่า พ่อแม่ชื่ออะไร ครั้นเมื่อแกบอกแล้ว เพื่อความแน่ใจผมจึงเขียนลงในเศษกระดาษให้แกดูว่า ชื่ออย่างนี้ใช่ไหม หลังจากทำปากขมุบขมิบทำนองจะสะกิดตัว ผสมคำอยู่นาน แกเงยหน้าขึ้นบอกผมว่าแกอ่านไม่ออก ครั้งแรกผมนึกโมโหคิดว่า คงเป็นลูกไม้ของแกที่จะไม่ต้องถูกชักตามมาก ผมจึงเขียนคำอื่น ๆ ที่ง่าย ๆ ให้แกลองอ่านดูอีก ปรากฏว่าบางคำแกก็อ่านได้ บางคำก็อ่านผิด ผมจึงเชื่อว่า แกไม่ได้โกหก ผู้ออกไปสุทธินับนั้นต่างหากเล่าที่โกหกผมว่า แกจบชั้นประถมสี่แล้ว การเล่าเรียนพอใช้ ความประพฤติเรียบร้อย สุขภาพแข็งแรง แต่ตัวเด็กเองคงจะสอบได้มาแบบ “ยกชั้น” ตั้งแต่ ป. ๑ ถึง ป. ๔ ทำนองเดียวกับผู้แทนระบบรวมเขตเลือกตั้งที่ “ติดกลุ่ม” เขามาโดยตัวเองไม่มีความรู้ความสามารถเท่าไรเลย

สาเหตุประการหนึ่งของเรื่องนี้ อยู่ที่ระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดว่าการพิจารณำาเน็จความชอบของครูประจำบาลนั้น ให้ถือเอาจำนวนนักเรียนที่สอบไล่ได้เป็นเกณฑ์ เมื่อเป็นดังนี้ ครู ป. ๑ ก็คิดว่า ช่างมันเถอะ ปีนี้มันยังอ่อน ปล่อยให้มันผ่านไปเถวเอา ป. ๒ ก็แล้วกัน พอขึ้น ป. ๒ ครูชั้น ป. ๒ ก็คิดว่า ปล่อยมันไปก่อนเถอะ ยังมีเวลาที่จะเกี่ยวเชืญกันได้ใน ป. ๓ ครูชั้น ป. ๓ ก็เลือกไล่ไปให้ครู ป. ๔ ครู ป. ๔ ก็ทำใจเสียว่า เฮ้ย มันเรียนมาตั้ง ๓ ปีแล้ว ยกชั้นมันไปเถอะ รู้แล้วรู้รอดไป ผลก็คือเด็กที่เรียนจบชั้น ป. ๔ ออกมา อ่านหนังสือกันไม่ค่อยเป็นภาษา เขียนหนังสือไม่เป็นตัว ตกๆ หล่นๆ ขาดๆ เกินๆ เหมือนเด็กปัญญาอ่อน

เราย่อมัวไปเสียเวลาไปพึ่งคำแก้ตัวซ้ำๆ ซากๆ ที่ว่า งบประมาณไม่มี ครูมีไม่พอ โรงเรียนมีไม่พอ งบประมาณกว่าครึ่งเป็นเงินเดือนครูเสียหมดแล้ว ที่เหลือเป็นเงินบำรุงการศึกษาไม่กี่เปอร์เซ็นต์ ฯลฯ ปัจจุบันเป็นที่น่ายินดีว่ามีเอกชนและองค์กรต่างๆ ได้

ยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือการศึกษาของชาติมากขึ้น เช่น มูลนิธิช่วยนักเรียน ที่ขาดแคลนในพระบรมราชินูปถัมภ์ มูลนิธิมิตรภาพเพื่อการศึกษา ที่จัดให้มีการโคตรัมเก็บเงินคนดูมาสมทบช่วยสร้างโรงเรียนประชาบาล เป็นต้น ตำรวจภูธรชายแดนช่วยสอนหนังสือแก่เด็กชาวเขา และเด็กในท้องที่ทุรกันดารตามชายแดน แม้แต่องค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถก็ได้ทรงอุทิศเวลาและความสุขส่วนพระองค์ เพื่อทรงสอนหนังสือให้แก่ชาวบ้านด้วยพระองค์เอง ในคราวแปรพระราชฐานเสด็จประทับที่พระราชวังไกลกังวลหัวหิน เป็นประจำทุกปี

หันมาดูข้าราชการของเราบ้าง ถึงเวลาแล้วหรือยังที่ข้าราชการในส่วนภูมิภาคในท้องที่ทุรกันดารจะได้โดยเสด็จสมเด็จพระบรมราชินีนาถใช้เวลาว่างในการ ออกท้องที่หรือพัฒนาช่วยสอนหนังสือให้แก่ชาวบ้านบ้าง พวกกองโจรเวียตมินห์สอนหนังสือให้ชาวบ้านเพื่อผลประโยชน์ในการโฆษณาชวนเชื่อของเขา ทำไมเราจะทำอย่างเดียวกันบ้างไม่ได้ ?

เพียงวินัยข้อที่ ๔ ที่กล่าวมานี้ มีข้าราชการสักกี่คน ยกเว้นครูและตำรวจภูธรชายแดนที่ยึดถือปฏิบัติได้บ้าง ที่นี้เราลองพิจารณาควินัยของกองโจรทั้ง ๘ ข้อ กันอีกที

๑. จะต้องสุภาพอ่อนน้อมต่อชาวบ้าน ข้าราชการที่ใกล้ชิดกับประชาชนที่สุดก็คือ พนักงานฝ่ายปกครอง และตำรวจ ผมเชื่อว่ามีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนคำสั่งของผู้บังคับบัญชากำชับกันอยู่เสมอว่า ให้ข้าราชการสุภาพอ่อนน้อมต่อประชาชน แต่จะมีข้าราชการสักกี่คนที่ปฏิบัติตามวินัยข้อนี้อย่างเคร่งครัดเหมือนพวกกองโจร ผมเองเมื่อตอนไปติดต่อกับองค์กรด้านทะเบียนสำมะโนครัวมาสอบเข้าปลัดอำเภอ ก็เคยถูกเสมียนอำเภอคลองสานขู่ตะคอกจนตัวสั่นมาแล้ว ถ้ามารยาทของข้าราชการยังเหมือนกระเปาะดอกลอยอยู่ก็อย่าหวังว่าชาวบ้านจะไม่เกลียดหรือรังเกียจ

๒. ให้ความยุติธรรมในการปฏิบัติต่อชาวบ้าน ในการไกล่เกลี่ยยอมชดเชยคดีเล็กๆ น้อยๆ ข้าราชการผู้เป็นอนุญาโตตุลาการจะต้องวางตัวเป็นกลางและให้ความยุติธรรมแก่คู่กรณีโดยเคร่งครัด ข้อนี้ก็เป็นวินัยที่ปฏิบัติได้ยากอีกประการหนึ่ง เพราะแม้แต่การปฏิบัติของข้าราชการชั้นผู้บังคับบัญชาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาบางครั้งก็ยังไม่หาความยุติธรรมไม่ได้ ครั้งผมเป็นปลัดอำเภอตรี ถูกผู้ช่วยเสมียนตราจังหวัดบันทึกกล่าวโทษด้วยเหตุที่ผมไปต่อว่าแก่เรื่องการเบิกจ่ายค่าเบี่ยงเลี้ยงล่าช้าเกินกว่าเหตุ และไม่มีเหตุผลอันสมควร แทนที่ผมจะได้รับ

คำสั่งให้ชี้แจงข้อเท็จจริง การณ์กลับกลายเป็นว่า พอได้รับบันทึกเสนอตอนเช้า ตอนเย็นวันเดียวกันนั้นก็มีคำสั่งย้ายผมไปอยู่อีกอำเภอหนึ่งทันที หรืออีกตัวอย่างหนึ่ง เจ้าหน้าที่สายตรวจสรรพสามิตไปกินเหล้ากับชาวบ้าน พอเหล้าหมดไปครึ่งขวดก็บอกว่า “เฮ้ย ไอ้ครึ่งขวดที่ลือเลื่องเมื่อกันะ เรากินด้วยกัน อ้าวขอขอบใจ แต่ไอ้ครึ่งขวดหลังนี้ อ้าวขอจับลือลือฐานมีสุราเถื่อนไว้ในครอบครอง” ยิ่งก็มี แล้วชาวบ้านแกจะไม่ตักยิงเอาทนายเหวอะ

๓. จงคืนทุกสิ่งทุกอย่างที่ขอยืมมา วินัยข้อนี้สำหรับกองโจรมีความจำเป็นมาก เพราะหน่วยกองโจรต้องมีความคล่องตัว เคลื่อนไหวได้รวดเร็ว ตามหลักที่ว่า “รวมตัวง่าย สลายตัวเร็ว” กองโจรจึงไม่ค่อยมีเครื่องมือหนักๆ ที่เป็นภาระแก่การพกพาหรือเคลื่อนที่ บางครั้งจึงต้องยืมข้าวของเครื่องใช้ของชาวบ้าน เช่น ยืมจอบมาขุดหลุม ยืมถังขนน้ำ เป็นต้น ถ้ายืมไปไม่ใช้คืน ชาวบ้านก็จะเกลียดเขา สำหรับข้าราชการตามบ้านนอกก็อาจจะมีการยืมพาหนะ เช่น ม้า หรือจักรยาน เมื่อใช้แล้วต้องรีบส่งคืน และเมื่อส่งคืนต้องให้แน่ใจว่าอยู่ในสภาพที่ดีเหมือนเดิม ไม่ชำรุด หรือบุบสลาย อย่างจักรยาน ถ้าเอาไปขี่ลุยโคลนมาแล้ว ก็ควรจะล้างเสียก่อนส่งคืนเจ้าของ ดังนี้ เป็นต้น

๔. จ่ายค่าเสียหายที่พวกตนก่อขึ้นทุกครั้ง กรณีเช่นนี้ สำหรับข้าราชการไม่ค่อยมีมากนัก ถ้าจะกินไก่ของเขาก็ควรจ่ายเงินให้เจ้าของ ไม่ใช่คิดเสียว่า “ขอกินกินแค่นี้ ไม่ได้เสียอะไรอะ” อย่าลืมว่าชาวบ้านเขาก็ใช้เงินเป็นเหมือนกัน

๕. อย่าข่มขู่ชาวบ้าน วินัยข้อนี้คงรวมถึงการกะเกณฑ์ชาวบ้านด้วย เช่น ขู่ ว่า ถ้าไม่เสียภาษีจะจับ ถ้าใครไม่ไปประชุมจะจับเป็นอันธพาล อันนี้ ถ้าปฏิบัติตามวินัยข้อ ๑ ได้แล้ว ก็คงไม่ยากอะไร

๖. อย่าทำความเสียหายให้แก่ไร่นา ไร่นาเป็นชุมทรัพย์ของชาวไร่ชาวนา ถ้าทำความเสียหายให้แก่ไร่นาของชาวบ้านก็เท่ากับทำลายทรัพย์สินอันมีค่าของเขา เพราะเขาได้ลงทุนลงแรงลงไว้มากด้วยหยาดเหงื่อด้วยแรงงาน ด้วยเงินที่อาจไปกู้ยืมเขามา ถ้าเที่ยวเหยียบย่ำข้าวกล้าในนาให้หักราบ ก็เท่ากับเหยียบย่ำลงบนหัวใจเขานั่นเอง แม้พระพุทธเจ้าก็ยังทรงห้ามภิกษุสงฆ์มิให้ออกธุดงค์ในเทศกาลเข้าพรรษา เพราะทรงเกรงว่าภิกษุจะไปเหยียบย่ำข้าวกล้าและพืชไร่ของชาวไร่ชาวนานั่นเอง

๗. **อย่าทำก๊อรักก๊อดิกกับสาว ๆ ชาวบ้าน** คนที่มีลูกสาวนั้นไม่จำเป็นต้องไว้หนวด ถือไม้ตะพดทุกคนไป แต่ลูกสาวของใคร ๆ ก็ต้องหวง ยิ่งกว่านั้น สาว ๆ ชาวบ้านอาจจะมี ไอ้หนุ่มบ้านเดียวกันหมายปองอยู่แล้ว ถ้าไปทำเล่นหูเล่นตากับสาวเจ้า ชะดีชะร้าย ไม่ตาพ้อ ก็ไอ้หนุ่มจะดักฟันกระบานเอา อันนี้ เมาเซตุงแกเคยตุหรัดตุเหร่าศัยชาวบ้านอยู่สมัยยังไม่ เป็นใหญ่เป็นโต แก่รู้จุก่อนดีกว่า ผู้หญิงโดยเฉพาะสาว ๆ นั้นเป็นน้ำผึ้งหยดเดียวที่ก่อให้เกิด ศึกกลางเมืองตีนักแล แกจึงได้ห้ามไว้

๘. **จงปฏิบัติต่อเชลยศึกด้วยความยุติธรรม** คำว่าเชลยศึกในชั้นนี้ เห็นจะพอ เรียกเสียใหม่ได้ว่า “ผู้ต้องหา” เจ้าพนักงานในเมืองไทยเรานี้ซึ่มกัมีคึกกับผู้ต้องหาอยู่เสมอ เช่น ใช้ระบบข้อม หรือระบบขังลิ้ม ถ้าปฏิบัติตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ว่า “การ ควบคุมผู้ต้องหา” ให้กระทำเท่าที่จำเป็นต้องป้องกันมิให้ “เขาหนี” ก็น่าจะเพียงพอแล้ว เช่น จับผู้ต้องหาในข้อหาเดินโพยห่วย แต่ใส่กุญแจมือแล้วมีหนายังล่ามตรวนข้อเท้าอีกอย่างนี้ มันก็เกินกว่าเหตุไป หรือจับขโมยลักจักรยานได้ ก็ให้เพื่อนแบกจักรยานเดินรอบตลาด อย่างนี้ก็รังแต่จะสร้างความเจ็บใจให้ขโมยกลายเป็นโจรเท่านั้น

แต่เราจะต้องไม่ลืมอย่างหนึ่งว่า วินัยกองโจรที่ผมฝอยมาทั้ง ๘ ประการนี้ กองโจร จะปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในระยะแรก ๆ คือเพื่อโฆษณาชวนเชื่อหาสมัครพรรคพวกเท่านั้น แต่ เมื่อกองโจรมีกำลังเข้มแข็งแล้ววินัยที่ว่านี้ก็จะหย่อนยานลง มีการฆ่าปีดปาก ฆ่าผู้ตั้งตัว เป็นปฏิปักษ์ประจานต่อหน้าชาวบ้าน หรือเพียงขอเสบียงจากชาวบ้าน เป็นต้น ดังนั้น จึง เป็นโอกาสของเราที่จะปฏิบัติตามวินัยกองโจรเพื่อให้ชาวบ้านบังเกิดความไว้วางใจ ไม่เกลียด ชังและหันมาเข้าข้างฝ่ายเรา เมื่อชาวบ้านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่มากเท่าใด ก็เท่ากับว่า “น้ำ” สำหรับ “ปลา” ลดน้อยลงเมื่อนั้น เพราะกองโจรนี้เปรียบเสมือนปลาที่ต้องอาศัยน้ำ พอ น้ำลด มด (ก๊) กินปลา ดังโบราณท่านว่าไว้นั้นแล

ไม่ประมาณ	ทางดั่งแท้	นิพพาน
ประมาณ	คือทางตาย	เว้งยัง
ไม่ประมาณ	ไม่มีการ	ตายดอก
พวกประมาณ	ตายดั่ง	แต่เป็น

กฎหมาย

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๕๘๘ (พ.ศ. ๒๕๑๑)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗
ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมชลประทาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กรมชลประทาน กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๓๗ (พ.ศ. ๒๕๐๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น	เทียบกับตำแหน่ง	เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา
นายประจักษ์จัตวา	เสมียนพนักงาน	ที่ทำการประจักษ์ ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก
พนักงานจัดหาที่ดินตรี	ประจำแผนก	
นักคณิตศาสตร์ตรี	"	
นักธรณีวิทยาตรี	"	
นักอุทกวิทยาตรี	"	
นายประจักษ์ตรี	"	ที่ทำการประจักษ์ ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก
อาณานิบาลตรี	"	
พนักงานจัดหาที่ดินโท	หัวหน้าแผนก	
นักคณิตศาสตร์โท	"	
นักธรณีวิทยาโท	"	
นักอุทกวิทยาโท	"	
นายประจักษ์โท	"	ที่ทำการประจักษ์ ในฐานะหัวหน้าแผนก
อาณานิบาลโท	"	

ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น	เทียบกับตำแหน่ง	เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา
อาณานิคมเอก	หัวหน้ากอง	
ช่างพิเศษออกแบบหัวงานและระบบส่งน้ำ	ผู้อำนวยการกอง	
ช่างพิเศษฝ่ายเขียน	„	การก่อสร้างเขียน ในฐานะผู้อำนวยการกอง
ช่างพิเศษฝ่ายส่งน้ำและระบายน้ำ	„	
ช่างพิเศษฝ่ายคันและคูน้ำ	„	โครงการคันและคูน้ำ ในฐานะผู้อำนวยการกอง
ช่างพิเศษฝ่ายบำรุงรักษา	„	
ช่างพิเศษก่อสร้างชลประทานหลวง	„	
ช่างพิเศษชลประทานด้าน	„	ชลประทานด้าน ในฐานะผู้อำนวยการกอง
นายช่างพิเศษออกแบบท่าเรือใหญ่	„	
นายช่างพิเศษฝ่ายก่อสร้าง	„	
นายช่างพิเศษฝ่ายช่างกล	„	
นายช่างพิเศษฝ่ายชลประทาน	„	
นายช่างพิเศษฝ่ายชลประทาน	„	
นายช่างพิเศษด้านโรงงาน	„	
นายช่างพิเศษชลประทานด้าน	„	ชลประทานด้าน ในฐานะผู้อำนวยการกอง

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๑

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร
นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๘๓ วันที่ ๑๘ ก.ย. ๒๕๑๑

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๕๔๙ (พ.ศ. ๒๕๑๑)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗
ว่าด้วยการบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการไปรษณีย์โทรคมนาคม เข้ารับราชการ
ในกรมไปรษณีย์โทรเลข

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กรมไปรษณีย์โทรเลข กระทรวงคมนาคม

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๔๑ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗

ข้อ ๓ การจะให้ผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ระบุไว้ในกฎ ก.พ. นี้ บรรจุในตำแหน่งใด ให้เป็นไปตามที่ ก.พ. อนุมัติ

ข้อ ๔ การบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ระบุไว้ในกฎ ก.พ. นี้ เข้าเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามข้อ ๓ โดยจะให้ได้รับเงินเดือนในชั้น อันดับ และขั้นใด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการไปรษณีย์โทรคมนาคม จากกรมไปรษณีย์โทรเลข ตามหลักสูตรที่ ก.พ. รับรอง โดยมีกำหนดเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีต่อจากประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญหรือเทียบเท่า จะบรรจุได้ไม่สูงกว่าชั้นจัตวา อันดับ ๒ ขั้น ๗๕๐ บาท

(๒) ผู้ได้รับประกาศนียบัตรจากสถานศึกษาอื่นที่ ก.พ. รับรอง ไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรดังกล่าวใน (๑) จะบรรจุได้ไม่สูงกว่าชั้นจัตวา อันดับ ๒ ขั้น ๗๕๐ บาท

(๓) ผู้ได้รับประกาศนียบัตรดังกล่าวใน (๑) หรือ (๒) ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญชั้นจัตวา ในตำแหน่งที่ ก.พ. อนุมัติให้ใช้ประกาศนียบัตรวิชาชีพนั้นมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามปี และขณะนั้นยังดำรงตำแหน่งดังกล่าวอยู่ จะบรรจุได้ไม่สูงกว่าชั้นตรี อันดับ ๑ ขั้น ๔๕๐ บาท

ข้อ ๕ การบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรตามข้อ ๔ (๑) หรือ (๒) ให้บรรจุจากผู้สอบคัดเลือกได้ เว้นแต่

(๑) ในกรณีที่จำนวนผู้ได้รับประกาศนียบัตรที่ระบุไว้ในข้อ ๔ (๑) มีไม่เกินจำนวนตำแหน่งตามข้อ ๓ จะบรรจุจากผู้ได้รับการคัดเลือกก็ได้

(๒) ในกรณีที่จำนวนผู้ได้รับประกาศนียบัตรที่ระบุไว้ในข้อ ๔ (๑) มีเกินจำนวนตำแหน่งตามข้อ ๓ จะบรรจุจากผู้ได้รับการคัดเลือกก็ได้เมื่อได้รับอนุมัติจาก ก.พ. แล้ว

การสอบคัดเลือกหรือการคัดเลือก การตั้งกรรมการเพื่อดำเนินการ หลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือก ให้เป็นไปตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๔๒ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗ หรือ กฎ ก.พ. ฉบับที่จะประกาศใช้แทนต่อไป

ข้อ ๖ การบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรตามข้อ ๔ (๓) ให้ดำเนินการโดยวิธีการสอบคัดเลือก ตามหลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือกที่ ก.พ. อนุมัติ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๑

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๘๑ วันที่ ๘ ต.ค. ๒๕๑๑

ระเบียบควมมาก

ที่ สร. ๐๔๐๓/ว. ๕๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๕ กันยายน ๒๕๑๑

เรื่อง การกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงของข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษ

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือที่ สร. ๐๔๐๓/ว. ๑๑๐ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๑๐

ตามที่ได้อันเชิญมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับ เรื่อง การกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงของข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษ มาเพื่อทราบ นั้น

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๑๑ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาถึงอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษ ตำแหน่งผู้อำนวยการกอง หรือเทียบเท่า แล้วลงมติให้เปลี่ยนกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของตำแหน่งผู้อำนวยการกอง หรือเทียบเท่า เป็นชั้นพิเศษ อันดับ ๒ ขั้น ๖,๖๐๐ บาท

จึงเรียนมาเพื่อถือเป็นระเบียบปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธี

(นายมนูญ บริสุทธี)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติกรรม

ความมาก

ที่ สร. ๐๔๐๑/ว. ๕๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๕ กันยายน ๒๕๑๑

เรื่อง การเลื่อนเงินเดือนข้าราชการเป็นกรณีพิเศษ

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือที่ สร. ๐๔๐๑/ว. ๗๐ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๑๑

ตามที่ได้ยื่นข้อมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วยและให้ถือปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์การเลื่อนเงินเดือนข้าราชการเป็นกรณีพิเศษ รวม ๑๐ ข้อ ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ นั้น

บัดนี้ กระทรวงการคลังรายงานว่า ได้มีการประกาศใช้กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๔๖ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๕ (๕) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๕ (พ.ศ. ๒๕๐๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๐๑ ว่าด้วยการเลื่อนอันดับเงินเดือนและการเลื่อนขั้นเงินเดือน แล้วจึงเห็นสมควรแก้ไขหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีได้ลงมติให้ถือปฏิบัติไปแล้วนั้น ให้สอดคล้องกัน กล่าวคือ ควรยกเลิกหลักเกณฑ์ข้อ ๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“๑. การเลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ หมายความว่า การเลื่อนเงินเดือนประจำปีเกินกว่า ๑ ขั้น สำหรับข้าราชการที่ได้รับบรรจุเข้ารับราชการ หรือเลื่อนชั้น หรือเลื่อนเงินเดือน แล้วแต่กรณี มาครบสิบสองเดือน หรือเลื่อนเงินเดือนประจำปีตั้งแต่ ๑ ขั้นขึ้นไป สำหรับข้าราชการที่ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการ หรือเลื่อนชั้น หรือเลื่อนเงินเดือน แล้วแต่กรณี ไม่ครบสิบสองเดือน

ทั้งนี้ การบรรจุเข้ารับราชการ หรือเลื่อนชั้น หรือเลื่อนเงินเดือนในเดือนแรกของปีงบประมาณไม่ว่าในวันใดให้ถือว่า บรรจุเข้ารับราชการ หรือเลื่อนชั้น หรือเลื่อนเงินเดือนในเดือนนั้นเต็มเดือน

การนับเวลาสิบสองเดือนดังกล่าว สำหรับผู้ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่โดยการสอบแข่งขัน สอบคัดเลือก หรือได้รับการคัดเลือก หรือผู้ที่ได้รับการเลื่อนชั้น ทั้งนี้ โดยที่ผู้นั้นไม่ได้เลื่อนเงินเดือน ให้นับเวลาในตำแหน่งเดิมหรือชั้นเดิมของผู้นั้นรวมเข้ากับเวลาในตำแหน่งใหม่หรือชั้นใหม่ด้วย” จึงขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๑๑ ลงมติเห็นชอบด้วยตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

จึงขอขึ้นรับมา

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธี

(นามมนูญ บริสุทธี)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ สร. ๐๔๐๓/ว. ๘๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๕ กันยายน ๒๕๑๑

เรื่อง การกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงของตำแหน่งต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๗)

พ.ศ. ๒๕๑๐

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกเกี่ยวกับเรื่อง

ด้วยสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรีได้เสนอเรื่องการกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงของตำแหน่งต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งคณะที่ปรึกษาระเบียบบริหารได้พิจารณาเสร็จแล้ว มาเพื่อขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดปรากฏตามบันทึกของคณะที่ปรึกษาระเบียบบริหารที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๑๑ ลงมติเห็นชอบด้วยตามความเห็นของคณะที่ปรึกษาระเบียบบริหาร

จึงขอขึ้นบัญชี เพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธี
(นายมนูญ บริสุทธี)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม

ฉบับ

พ. ๓๘/๑๑

ชุดที่ ของ ๓๕ ชุด
หน้า ๑๑ ของ ๑๔ หน้า

เรื่องที่ ๑๑

เรื่อง การกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงของตำแหน่งต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๑)

พ.ศ. ๒๕๑๐

คณะที่ปรึกษาระเบียบบริหารส่วนว่า ตามที่ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงบัญชีอัตราเงินเดือนมีผลทำให้อัตราเงินเดือนขั้นสูงของตำแหน่งต่าง ๆ สำหรับส่วนราชการที่คณะที่ปรึกษาฯ ได้พิจารณาแบ่งส่วนราชการและจัดอัตรากำลังไว้ และได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ต้องเปลี่ยนแปลงไป จึงเห็นสมควรปรับปรุงอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของตำแหน่งในอัตรากำลังให้เหมาะสม เช่น ชั้นจัตวา เดิมกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดไว้ อันดับพิเศษชั้น ๕๐๐ บาท ซึ่งเป็นขั้นสูงสุดของชั้นจัตวาในบัญชีอัตราเงินเดือนเดิม เห็นควรกำหนดใหม่เป็นชั้นเจ้าจว อันดับ ๔ ชั้น ๑,๓๐๐ บาท ซึ่งเป็นอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของบัญชีอัตราเงินเดือนใหม่ และในทำนองเดียวกันกับตำแหน่งชั้นตรี ชั้นโท และชั้นเอก ซึ่งหากเดิมได้กำหนดให้เป็นขั้นสูงสุดของชั้นนั้นแล้ว ก็ควรขจัดออกไปให้เป็นอัตราเงินเดือนใหม่ด้วย

สำหรับอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของตำแหน่งที่เดิมได้กำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดไว้เพียงชั้นเอก อันดับ ๑ ชั้น ๓,๒๐๐ บาท แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ ตำแหน่งที่อัตรากำลังกำหนดให้เป็น "โท—เอก" ประเภทหนึ่ง และตำแหน่งที่กำหนดให้เป็นชั้นเอกได้แล้ว แต่ปริมาณงานและความรับผิดชอบยังไม่สมควรจะกำหนดอัตราเงินเดือนให้ถึงขั้นสูงสุดของชั้นเอก ก็ได้กำหนดให้เป็นชั้นเอก อันดับ ๑ เช่นกัน เพราะบัญชีอัตราเงินเดือนเดิม อัตราเงินเดือนชั้นเอกมีเพียง ๒ อันดับ เมื่อได้มีบัญชีอัตราเงินเดือนฉบับใหม่ โดยแบ่งอัตราเงินเดือนชั้นเอกออกเป็น ๓ อันดับแล้วตำแหน่งที่กำหนดอัตราเงินเดือนไว้ตามบัญชีอัตราเงินเดือนฉบับเดิม ก็ควรจะจัดสรรหรือแบ่งประเภทให้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับปริมาณและคุณภาพของงาน ดังนี้

ก. ตำแหน่งที่กำหนดให้เป็นชั้นโท—เอก อัตราเงินเดือนขั้นสูงสุด ชั้นเอก อันดับ ๑ ชั้น ๓,๒๐๐ บาท เห็นควรกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดเป็นอัตราเงินเดือนชั้นเอก อันดับ ๑ ชั้น ๓,๑๕๐ บาท

ข. ตำแหน่งที่กำหนดให้เป็นชั้นเอก อัตราเงินเดือนขั้นสูงสุด ชั้นเอก อันดับ ๑ ชั้น ๓,๒๐๐ บาท เห็นควรกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดเป็นอัตราเงินเดือนชั้นเอก อันดับ ๒ ชั้น ๔,๑๐๐ บาท

สำหรับอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของตำแหน่งที่แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษ คณะรัฐมนตรีได้กำหนดไว้แล้ว ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ สร. ๐๔๐๓/ว. ๑๑๐ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๑๐ รายละเอียดปรากฏตามบันทึกความเห็นของคณะที่ปรึกษาระเบียบบริหารส่วนที่ได้แนบมาพร้อมนี้

ฯ พณ ฯ นายกรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้ว มีบัญชาให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

จึงขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

สำนักงานคณะที่ปรึกษาระเบียบบริหาร

ที่ ๑๙๗/๒๕๑๑ วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๑๑

เรื่อง การกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงของตำแหน่งต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๑)

พ.ศ. ๒๕๑๐

ขอประทานเสนอ ฯ พล ฯ นายกรัฐมนตรี (ผ่านเลขาธิการทำเนียบนายกรัฐมนตรี)

ตามที่ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงบัญชีอัตราเงินเดือน มีผลทำให้อัตราเงินเดือนขั้นสูงของตำแหน่งต่าง ๆ สำหรับส่วนราชการที่คณะที่ปรึกษา ฯ ได้พิจารณาแบ่งส่วนราชการและจัดอัตรากำลังไว้ และได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้วต้องเปลี่ยนแปลงไป

คณะที่ปรึกษาระเบียบบริหารได้พิจารณาเรื่องนี้ และเห็นว่าควรปรับปรุงอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของตำแหน่งในอัตรากำลังให้เหมาะสม เช่น ชั้นจัตวา เดิมกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดไว้ อันดับพิเศษ ขึ้น ๕๐๐ บาท ซึ่งเป็นขั้นสูงสุดของชั้นจัตวาในบัญชีอัตราเงินเดือนเดิม เห็นควรกำหนดใหม่เป็นชั้นจัตวา อันดับ ๔ ขึ้น ๑,๓๐๐ บาท ซึ่งเป็นอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของบัญชีอัตราเงินเดือนใหม่ และในทำนองเดียวกันกับตำแหน่งชั้นตรี ชั้นโท และชั้นเอก ซึ่งหากเดิมได้กำหนดให้เป็นขั้นสูงสุดของชั้นนั้นแล้ว ก็ควรขยับออกไปให้เป็นอัตราเงินเดือนใหม่ด้วย

สำหรับอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของตำแหน่งที่เดิมได้กำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดไว้เพียง ชั้นเอก อันดับ ๑ ขึ้น ๓,๒๐๐ บาท แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ ตำแหน่งที่อัตราค่าจ้างกำหนดให้เป็นชั้น “โท—เอก” ประเภทหนึ่ง และตำแหน่งที่กำหนดให้เป็นชั้นเอกได้แล้ว แต่ปริมาณงานและความรับผิดชอบยังไม่สมควรจะกำหนดอัตราเงินเดือนให้ถึงขั้นสูงสุดของชั้นเอก ก็ได้กำหนดให้เป็นชั้นเอก อันดับ ๑ เช่นกัน เพราะบัญชีอัตราเงินเดือนเดิม อัตราเงินเดือนชั้นเอกมีเพียง ๒ อันดับ เมื่อได้มีบัญชีอัตราเงินเดือนฉบับใหม่ โดยแบ่งอัตราเงินเดือนชั้นเอกออกเป็น ๓ อันดับแล้ว ตำแหน่งที่กำหนดอัตราเงินเดือนไว้ตามบัญชีอัตราเงินเดือนฉบับเดิมก็ควรจะจัดสรรหรือแบ่งประเภทให้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับปริมาณและคุณภาพของงาน ดังนี้

ก. ตำแหน่งที่กำหนดให้เป็นชั้นโท — เอก อัตราเงินเดือนขั้นสูงสุด ชั้นเอก อันดับ ๑ ขึ้น ๓,๒๐๐ บาท เห็นควรกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุด เป็นอัตราเงินเดือนชั้นเอก อันดับ ๑ ขึ้น ๓,๓๕๐ บาท

ข. ตำแหน่งที่กำหนดให้เป็นชั้นเอก อัตราเงินเดือนขั้นสูงสุด ชั้นเอก อันดับ ๑ ขึ้น ๓,๒๐๐ บาท เห็นควรกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดเป็นอัตราเงินเดือนชั้นเอก อันดับ ๒ ขึ้น ๔,๑๐๐ บาท

คำสั่งสรุปผลการพิจารณาของคณะที่ปรึกษาฯ ต่อไปนี้

ชั้นของตำแหน่ง	อัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดที่กำหนดไว้เดิม			อัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดที่เห็นควรกำหนดใหม่			หมายเหตุ
	ชั้น	อันดับ	ชั้น	ชั้น	อันดับ	ชั้น	
จัตวา	จัตวา	พิเศษ	๕๐๐	จัตวา	๔	๑,๓๐๐	สำหรับอัตราเงินเดือนขั้นต้นของทุกตำแหน่งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๐ และหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร. ๐๔๐๓/ว. ๕๔ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๑๐
ตรี	ตรี	๒	๑,๒๐๐	ตรี	๓	๑,๘๐๐	
ตรี-โท	โท	๒	๒,๐๕๐	โท	๒	๒,๓๐๐	
โท	โท	๒	๒,๐๕๐	โท	๒	๒,๓๐๐	
โท	โท	๓	๒,๖๕๐	โท	๓	๓,๐๕๐	
โท-เอก	เอก	๑	๓,๒๐๐	เอก	๑	๓,๓๕๐	
เอก	เอก	๑	๓,๒๐๐	เอก	๒	๔,๑๐๐	
เอก	เอก	๒	๔,๓๐๐	เอก	๓	๔,๐๐๐	

สำหรับอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของตำแหน่งที่แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษ คณะรัฐมนตรีได้กำหนดไว้แล้ว ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร. ๐๔๐๓/ว. ๑๑๐ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๑๐

จึงขอประทานเสนอมาเพื่อโปรดพิจารณา หากชอบด้วยคำวินิจฉัยได้โปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อจะได้ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

ท. แร่งข้า

(นายทวี แร่งข้า)

ประธานคณะที่ปรึกษาระเบียบบริหาร

ที่ สร. ๐๕๐๑/ว. ๕๘

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๗ ตุลาคม ๒๕๑๑

เรื่อง การจ้างผู้ที่มีอายุเกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์ รับราชการ

เรียน - เวียงกระทรวงทบวงกรม

อ้างถึง หนังสือที่ สร. ๐๕๐๑/ว. ๑ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๐๘

ตามที่ได้อ่านมติคณะรัฐมนตรีให้วางระเบียบปฏิบัติในการจ้างบุคคลที่มีอายุเกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์ รับราชการ ในกรณีที่มีความจำเป็นจริง ๆ ไว้ว่า ถ้ากระทรวงทบวงกรมใดประสงค์จะจ้างบุคคลที่มีอายุเกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์ ซึ่งไม่เคย รับราชการ หรือเคยรับราชการมาก่อนแล้ว ออกจากราชการไปเพราะครบเกษียณอายุหรือด้วยเหตุใดก็ตาม ให้รับ ราชการเป็นลูกจ้างไม่ว่าจะจ้างให้รับราชการในส่วนราชการที่ผู้นั้นเคยรับราชการอยู่หรือไม่ ถ้าเป็นการจ้างในอัตราค่าจ้าง ที่ต่ำกว่าอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นพิเศษ ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดที่ประสงค์จะจ้างส่งจ้างได้ในเมื่อได้รับงบประมาณแล้ว แต่ถ้าเป็นการจ้างในอัตราค่าจ้างไม่ต่ำกว่าอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นพิเศษ ให้เสนอขออนุมัติคณะรัฐมนตรีก่อน ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการจ้างครั้งแรก หรือการจ้างให้รับราชการต่อจากที่ได้จ้างไว้แล้ว ความแจ้งอยู่แล้วนั้น

บัดนี้ กระทรวงการคลังรายงานว่า มีส่วนราชการหลายแห่งหรือไปยังกระทรวงการคลังว่า การจ้างบุคคลที่มี อายุเกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์ ตามนัยแห่งมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว เป็นการจ้างด้วยเงินงบประมาณ หากเป็นการจ้างด้วยเงิน นอกงบประมาณ จะต้องปฏิบัติตามนัยแห่งมติคณะรัฐมนตรีนี้ด้วยหรือไม่ ซึ่งกระทรวงการคลังได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การจ้างบุคคลที่มีอายุเกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์ ด้วยเงินนอกงบประมาณ ก็ควรปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวเช่นเดียวกับ เงินงบประมาณ จึงขอให้แนบเอกสารคณะรัฐมนตรีพิจารณา และขอความเข้าใจให้ส่วนราชการต่าง ๆ ทราบด้วย

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๑๑ ลงมติว่าการจ้างบุคคลที่มีอายุเกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์ ให้รับราชการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๐๗ ซึ่งได้แจ้งมาโดยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร. ๐๕๐๑/ว. ๑ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๐๘ นั้น หมายความว่าเฉพาะการจ้างด้วยเงินงบประมาณเท่านั้น

จึงขอขึ้นรับมา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธี
(นายมนูญ บริสุทธี)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ สร. ๐๔๐๓/ ว. ๕๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๕ ตุลาคม ๒๕๑๑

เรื่อง ระเบียบการจ่ายเงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.
๒๕๑๑

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาระเบียบดังกล่าวข้างต้น

ด้วยกระทรวงการคลังได้เสนอร่างระเบียบการจ่ายเงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการ ซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำ
อยู่ในต่างประเทศ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๑ มาเพื่อขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๑๑ ลงมติเห็นชอบด้วย และให้ถือปฏิบัติต่อไปได้
ดังสำเนาที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมา เพื่อถือปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธิ์

(นายมนูญ บริสุทธิ์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติกรรม

ระเบียบการจ่ายเงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการ

ซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๑

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบว่าด้วยการจ่ายเงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการ ซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ คณะรัฐมนตรีจึงลงมติให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้ เรียกว่า “ระเบียบการจ่ายเงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๑๑ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๕ แห่งระเบียบการจ่ายเงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบการจ่ายเงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๕ พ.ช.ต. สำหรับข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ ให้จ่ายเงินได้ตั้งแต่วันเข้ารับหน้าที่จนถึงวันที่พ้นจากหน้าที่ ถ้าต้องมอผลงานในหน้าที่ ให้จ่ายต่อไปได้จนถึงวันที่มอผลงานเสร็จ แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวัน เว้นแต่ในกรณีจำเป็นต้องมอผลงานเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวัน ก็ให้จ่ายได้อีก โดยอนุมัติของรัฐมนตรีเจ้าสังกัด แต่รวมทั้งสิ้นต้องไม่เกินสามสิบวัน

ในกรณีที่มีการตัดสัมพันธ์ทางการทูต และข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศเดินทางกลับประเทศไทยและยังมิได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นในประเทศไทย ให้จ่าย พ.ช.ต. สำหรับข้าราชการนั้นรวมทั้งเงินเพิ่มสำหรับภริยาหรือสามีได้เป็นเวลาไม่เกิน ๓ เดือน นับตั้งแต่วันที่เดินทางกลับถึงประเทศไทย”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑ แห่งระเบียบการจ่ายเงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบการจ่ายเงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑ ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ ถ้ามีภริยาหรือสามีร่วมอยู่ด้วย หรือมีบุตรตามไปอยู่ในต่างประเทศ หรือมีบุตรเกิดใหม่อยู่ในต่างประเทศด้วย ให้ได้รับเงินเพิ่มพิเศษเพิ่มขึ้นดังนี้

๑.๑ ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ ถ้ามีภริยาหรือสามีร่วมอยู่ด้วย ให้ได้รับเงินเพิ่มสำหรับภริยาหรือสามีได้อีกร้อยละ ๓๐ ของอัตรา พ.ช.ต. ของสามีหรือภริยา แล้วแต่กรณี เว้นแต่ในกรณีภริยาหรือสามีเป็นข้าราชการหรือลูกจ้าง และได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างจากรัฐบาล ห้ามไม่ให้จ่ายเงินเพิ่มพิเศษ

ในกรณีภริยาหรือสามีของข้าราชการ มิได้ร่วมอยู่ด้วยเป็น ครั้งคราวในประเทศที่ข้าราชการมีตำแหน่งหน้าที่ประจำในต่างประเทศประจำอยู่ ถ้าเป็นเวลากครั้งละไม่เกิน ๕๐ วัน และรวมกันในปีหนึ่งไม่เกิน ๑๘๐ วัน ให้จ่ายเงินเพิ่มสำหรับภริยาหรือสามีได้ การนับปีให้นับตั้งแต่วันที่ข้าราชการเข้ารับหน้าที่

๑.๒ ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ ถ้ามีบุตรติดตามข้าราชการไปอยู่ในต่างประเทศ หรือมีบุตรเกิดใหม่อยู่ในต่างประเทศด้วย ไม่ว่าจะอยู่ในประเทศเดียวกับข้าราชการประจำอยู่หรือไม่ก็ตาม ให้ได้รับเงิน

เพิ่มพิเศษสำหรับบุตร ระหว่างที่ข้าราชการ และบุตรนั้นอยู่ในต่างประเทศเพิ่มขึ้น ตามจำนวนบุตรในอัตราคนละร้อยละ ๕ ของอัตรา พ.ช.ค. ของข้าราชการ แต่ถ้าเงินเพิ่มสำหรับบุตรแต่ละคนเมื่อคิดตามอัตราแลกเปลี่ยนแล้ว มีจำนวนต่ำกว่าคนละ ๓๐๐ บาทต่อเดือน ก็ให้ได้รับในอัตราบุตรคนละ ๓๐๐ บาทต่อเดือน

ในกรณีบุตรของข้าราชการ เดินทางกลับประเทศไทยเป็นครั้งคราว ในระหว่าง ที่ข้าราชการมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ ถ้าเป็นเวลาครั้งละไม่เกิน ๕๐ วัน และรวมกันปีหนึ่งไม่เกิน ๑๘๐ วัน ให้จ่ายเงินเพิ่มสำหรับบุตรได้ การนับปีให้นับตั้งแต่วันที่ข้าราชการเข้ารับหน้าที่

สำหรับบุตรของข้าราชการที่จะได้รับเงินเพิ่มพิเศษสำหรับบุตรนั้น จะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ บุตรนั้นต้องเป็นบุตรอันชอบด้วยกฎหมายของข้าราชการ และจะต้องยังไม่เคยสมรส ยังไม่มีอาชีพ และอายุไม่เกิน ๒๐ ปีบริบูรณ์ เว้นแต่เมื่ออายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์นั้น กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอุดมศึกษาหรือชั้นการศึกษาที่ ก.พ. ให้เทียบเท่า ก็ให้ได้รับไปจนจบการศึกษา แต่ไม่เกินอายุ ๒๕ ปีบริบูรณ์

๓.๒.๒ บุตรนั้นต้องมีจำนวนไม่เกิน ๔ คน ในกรณีที่มิบุตรบุญธรรมรวมอยู่ด้วย บุตรบุญธรรมต้องมีจำนวนไม่เกิน ๑ คน ถ้าข้าราชการมีบุตรซึ่งรวมทั้งบุตรบุญธรรมเกินกว่า ๔ คน ให้ได้รับเงินเพิ่มพิเศษสำหรับบุตรเพียง ๔ คน

๓.๓ ในกรณีที่ทั้งบิดาและมารดาต่างเป็นข้าราชการมีสิทธิได้รับเงิน พ.ช.ค. ให้จ่ายเงินเพิ่มพิเศษสำหรับบุตรทางอัตรา พ.ช.ค. ของข้าราชการที่สูงกว่าแต่เพียงทางเดียว”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๑๑

(ลงชื่อ) จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

ที่ สร. ๐๕๐๓/ว. ๑๓

สำนักงาน ก.พ.

๓๐ กันยายน ๒๕๑๑

เรื่อง การบรรจุและอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนวิสามัญตำแหน่ง คนขับรถยนต์ นักการและภารโรง
เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ)

ด้วย ก.พ. และกระทรวงการคลัง ได้พิจารณาเห็นสมควร กำหนดหลักเกณฑ์ การบรรจุและอัตราเงินเดือน สำหรับข้าราชการพลเรือนวิสามัญตำแหน่งคนขับรถยนต์ นักการและภารโรง เล็บใหม่ ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความใน กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๘๗ (พ.ศ. ๒๕๕๘) ว่าด้วยการบรรจุ การเลื่อนเงินเดือน การแต่งตั้ง การสอบสวน การรักษาวินัย และการออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ก.พ. และกระทรวงการคลังจึงกำหนดหลักเกณฑ์การบรรจุและอัตราเงินเดือนสำหรับข้าราชการพลเรือนวิสามัญตำแหน่งคนขับรถยนต์ นักการและภารโรง ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ตำแหน่งคนขับรถยนต์

ก. ประเภท ขุดเล็กตำแหน่งหัวหน้าคนขับรถยนต์ และตำแหน่งคนขับรถยนต์ที่สามารถแก้ไขเครื่องยนต์ได้ โดยให้มีตำแหน่งคนขับรถยนต์ประเภทเดียว

ข. พื้นความรู้ ให้บรรจุจากผู้มีความสามารถในการขับขีรถยนต์ และได้รับประกาศนียบัตรไม่ต่ำกว่า ประโยคประถมศึกษา หรือประโยคประถมศึกษาตอนต้น หรือประกาศนียบัตรอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบได้ไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรดังกล่าว

ค. อัตราเงินเดือน ให้บรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญตำแหน่งคนขับรถยนต์ ได้ไม่สูงกว่าอัตราเงินเดือนเทียบข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา อันดับ ๑ ขึ้น ๖๐๐ บาท

การเลื่อนเงินเดือนให้เลื่อนได้ในอัตราขั้นสูงสุดไม่เกินอัตราเงินเดือนเทียบข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา อันดับ ๔ ขึ้น ๑,๒๐๐ บาท

๒. ตำแหน่งนักการและภารโรง

ก. ประเภท ขุดเล็กตำแหน่งหัวหน้านักการ หัวหน้าภารโรง โดยให้มีตำแหน่งนักการและภารโรงประเภทเดียว

ข. พื้นความรู้ ให้บรรจุจากผู้ได้รับประกาศนียบัตรไม่ต่ำกว่าประโยคประถมศึกษา หรือประโยคประถมศึกษาตอนต้น หรือประกาศนียบัตรอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบได้ไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรดังกล่าว

ค. อัตราเงินเดือน ให้บรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญตำแหน่งนักการ ตำแหน่งภารโรง ได้ไม่สูงกว่าอัตราเงินเดือนเทียบข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา อันดับ ๑ ขึ้น ๕๔๐ บาท

การเลื่อนเงินเดือน ให้เลื่อนได้ในอัตราขั้นสูงสุดไม่เกินอัตราเงินเดือนเทียบข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา อันดับ ๓ ขึ้น ๑,๐๕๐ บาท

๓. ข้าราชการพลเรือนวิสามัญที่ได้รับการบรรจุในตำแหน่งคนขับรถยนต์ นักการและภารโรง ไม่ว่าประเภทใดก่อนระเบียบนี้ ให้เปลี่ยนเป็นตำแหน่งตามข้อ ๑ (ก) หรือ ๒ (ก) เหมือนกันหมด

คนขับรถยนต์ผู้ใดยังรับเงินเดือนต่ำกว่าอัตราเงินเดือนขั้นต้นตามข้อ ๑ (ก) ให้ปรับขึ้นรับอัตราขั้นต้นตามข้อ ๑ (ก) ได้

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป สำหรับความในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ น.ว. ๓/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๐๔, ที่ น.ว. ๓๐/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๔ และที่ น.ว. ๑๓/๒๕๐๐ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๐๐ ในส่วนที่ขัดกันหรือที่ได้กำหนดขึ้นใหม่แล้วตามหนังสือฉบับนี้ ให้เป็นอันยกเลิก ส่วนกรณีอื่นๆ คงให้ถือปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าวต่อไป

นี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๑ เป็นต้นไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ประวิณ ณ นคร

(นายประวิณ ณ นคร)

รองเลขาธิการ ก.พ. รักษาการแทน

เลขาธิการ ก.พ.

กองวิชาการและสอบไล่

ที่ สร. ๐๕๐๓/ว. ๑๘

สำนักงาน ก.พ.

๑๘ ตุลาคม ๒๕๐๑

เรื่อง การเปลี่ยนชื่อปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (โภชนศาสตร์)

เรียน (เวียนกระทรวงมหาดไทย)

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร. ๐๕๐๓/ว. ๒ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๐๐

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า ก.พ. ได้ลงมติรับรองปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (โภชนศาสตร์) คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ว่าเป็นปริญญาซึ่งอาจบรรจุผู้สำเร็จการศึกษาเข้ารับราชการได้ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๕๒ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ข้อ ๕ (๒) นั้น

บัดนี้ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ แจ้งว่า ได้เปลี่ยนชื่อปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (โภชนศาสตร์) เป็นปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (โภชนวิทยา) ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่ง ก.พ. ได้มีมติรับทราบแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และโปรดแจ้งให้กรมในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พันเอก จินดา ณ สงขลา

(จินดา ณ สงขลา)

เลขาธิการ ก.พ.

กองวิชาการและสอบไล่

ที่ สร. ๐๕๐๕/ว. ๑๕

สำนักงาน ก.พ.

๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๑

เรื่อง การเลื่อนเงินเดือนข้าราชการ

เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

อ้างถึง กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๕ (พ.ศ. ๒๕๐๔) และกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๘๖ (พ.ศ. ๒๕๑๑)

ด้วยมีส่วนราชการบางแห่งหาหรือความในข้อ ๔ (๕) ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๕ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๘๖ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ว่าที่กำหนดให้นับเวลาในตำแหน่งเดิมรวมเข้ากับเวลาในตำแหน่งใหม่ เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาสำหรับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้แก่ข้าราชการผู้ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่ โดยการสอบแข่งขัน สอบคัดเลือก หรือได้รับการคัดเลือกว่าจะเลื่อนเงินเดือนให้แก่ผู้ที่ยังอยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ด้วยหรือไม่ เพราะฉะนั้นแล้วอาจทำให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งที่หลังได้รับเงินเดือนสูงกว่าผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งก่อนได้

ก.พ. ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้วเห็นว่า ความในกฎ ก.พ. ดังกล่าวให้นับเวลาในตำแหน่งเดิมรวมเข้ากับเวลาในตำแหน่งใหม่ สำหรับผู้ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่แล้วเท่านั้น มิได้รวมถึงข้าราชการผู้ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ เพราะข้าราชการผู้นั้นยังไม่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่ และกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๕ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ข้อ ๔ (๓) ก็ได้กำหนดไว้ด้วยว่า ผู้ที่จะได้เลื่อนเงินเดือนนั้นจะต้องเป็นผู้มีความรู้ และความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ ข้าราชการที่ยังอยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น ยังเป็นการไม่แน่นอนว่าจะเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมหรือไม่ และข้าราชการผู้นั้นอาจถูกสั่งให้ออกจากราชการในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ด้วย จึงไม่อาจเลื่อนเงินเดือนให้แก่ข้าราชการที่อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ แต่อย่างไรก็ดี ก.พ. พิจารณาเห็นว่า ผู้ที่เป็นข้าราชการอยู่แล้ว และได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งใหม่ โดยการสอบแข่งขัน สอบคัดเลือก หรือได้รับการคัดเลือก ทั้งนี้โดยได้รับเงินเดือนเท่าเดิม ถ้าผู้นั้นอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะเลื่อนเงินเดือนได้ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๕ (พ.ศ. ๒๕๐๔) และผู้บังคับบัญชาเห็นสมควรพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้เช่นนั้น ผู้บังคับบัญชาอาจส่งเลื่อนเงินเดือนให้ได้เมื่อข้าราชการผู้นั้นได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแล้ว ทั้งนี้ โดยให้เลื่อนเงินเดือนตั้งแต่วันที่ ๑ ของเดือนแรกของปีที่ได้เลื่อนนั้น

จึงเวียนมาเพื่อทราบ และโปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พันเอก จินดา ณ สงขลา

(จินดา ณ สงขลา)

เลขาธิการ ก.พ.

กองวินัยและเรื่องราว

ที่ ๐๒/๑๓๑๕

กรมบัญชีกลาง

๑๘ กันยายน ๒๕๑๑

เรื่อง ระเบียบกระทรวงการคลัง

เรียน เลขาธิการ ก.พ.

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเดินทางโดยรถไฟประเภทเร็ว รถด่วน รถนอน หรือ
รถปรับอากาศ พ.ศ. ๒๕๑๑ ๑ ฉบับ
๒. สำเนาระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการคำนวณน้ำหนักและปริมาตรในการบรรทุก พ.ศ. ๒๕๑๑
๑ ฉบับ

พร้อมนี้กรมบัญชีกลางได้ส่งสำเนาระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเดินทางโดยรถไฟ ประเภทเร็ว
รถด่วน รถนอน หรือรถปรับอากาศ พ.ศ. ๒๕๑๑ และสำเนาระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการคำนวณน้ำหนักและ
ปริมาตรในการบรรทุก พ.ศ. ๒๕๑๑ มาเพื่อทราบ โปรดแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบ และถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป
ด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) เยื่อ สุสัยยันท์

(นายเยื่อ สุสัยยันท์)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

กองระบบบัญชีและการคลัง

(สำเนา)

ระเบียบกระทรวงการคลัง

ว่าด้วยการเดินทางโดยรถไฟประเภทเร็ว รถด่วน รถนอน หรือรถปรับอากาศ

พ.ศ. ๒๕๑๑

เพื่ออนุวัติตามความในมาตรา ๒๑ วรรคท้าย แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๑ กระทรวงการคลังวางระเบียบว่าด้วยการเดินทางโดยรถไฟประเภทเร็ว รถด่วน รถนอน หรือรถปรับอากาศ ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเดินทางโดยรถไฟประเภทเร็ว รถด่วน รถนอน หรือรถปรับอากาศ พ.ศ. ๒๕๐๔

(๒) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเดินทางโดยรถไฟประเภทเร็ว รถด่วน รถนอน หรือรถปรับอากาศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๐

ข้อ ๒. ผู้เดินทางไปราชการจะเดินทางโดยรถไฟประเภทเร็วได้ทุกกรณี

ข้อ ๓. ผู้เดินทางไปราชการจะเดินทางโดยรถไฟประเภทรถด่วนได้เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้เดินทางซึ่งมีสิทธิเดินทางโดยรถไฟชั้นหนึ่งตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๑ อยู่แล้ว

(๒) เป็นการเดินทางที่ต้องค้างคืนหรือต้องอยู่ในรถไฟไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง ในระหว่างเวลา ๒๑.๐๐ น. ถึง ๗.๐๐ น. ของวันใหม่

(๓) มีราชการจำเป็นและเร่งด่วน

(๔) เป็นการเดินทางร่วมกับผู้เดินทางไปราชการตาม (๑)

(๕) เป็นการเดินทางโดยรถไฟสายแม่กลอง

ข้อ ๔. การเดินทางไปราชการโดยรถไฟ ถ้าผู้เดินทางต้องอยู่ในรถไฟไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง ระหว่างเวลา ๒๑.๐๐ น. ถึง ๗.๐๐ น. ของวันใหม่ ผู้เดินทางจะเดินทางโดยรถไฟในรถนอน รถนั่งนอนชั้นที่หนึ่งปรับอากาศ หรือรถนั่งชั้นที่หนึ่งปรับอากาศ ได้ตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

(๑) รถนั่งนอนชั้นสองหรือรถนั่งชั้นที่หนึ่งปรับอากาศ สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ประจำแผนกขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือนายร้อย นายเรือ นายเรืออากาศ นายร้อยตำรวจขึ้นไป แต่สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งประจำแผนกหรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือนายร้อย นายเรือ นายเรืออากาศ นายร้อยตำรวจ จะต้องเป็นผู้มิได้ใช้สิทธิเลื่อนชั้นโดยสารเป็นชั้นหนึ่ง ตามมาตรา ๒๑ (๒) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๑

(๒) รถนอนเอก สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่หัวหน้าแผนกขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือผู้ช่วยผู้พิพากษา คณะบดียุติธรรมขึ้นไป หรืออัยการผู้ช่วยขึ้นไป หรือพันตรี นาวาตรี นาวาอากาศตรี พันตำรวจตรี ขึ้นไป

(๓) รถนั่งนอนชั้นที่หนึ่งปรับอากาศ สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ผู้พิพากษาศาลแพ่ง ผู้พิพากษาศาลอาญา ผู้พิพากษาศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรืออัยการประจำกรม อัยการประจำจังหวัดขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า นายทหาร นายตำรวจ ซึ่งมียศตั้งแต่พันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก หรือพันตำรวจเอก ซึ่งได้รับเงินเดือนอัตราพิเศษ นาวาเอกพิเศษ นาวาอากาศเอกพิเศษ หรือพันตำรวจเอกพิเศษขึ้นไป

ข้อ ๕ คู่สมรส บุตร บิดา มารดาของผู้เดินทางไปราชการหรือของกลุ่มสมรสเดินทางโดยรถไฟในรถนอน รถนั่งนอนชั้นที่หนึ่งปรับอากาศ หรือรถนั่งชั้นที่หนึ่งปรับอากาศ ได้เช่นเดียวกับผู้เดินทางไปราชการ

ข้อ ๖ ผู้ปฏิบัติงานในหน้าที่เลขานุการไม่เกินหนึ่งคน ในกรณีต้องปฏิบัติงานในระหว่างเดินทางกับผู้บังคับบัญชาในตำแหน่งรองอธิบดีขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือปฏิบัติงานระหว่างเดินทางกับผู้บังคับบัญชาซึ่งมียศตั้งแต่ พลตรี พลเรือตรี พลอากาศตรี พลตำรวจตรีขึ้นไป เดินทางโดยรถไฟในรถนอนหรือรถนั่งนอนชั้นที่หนึ่งปรับอากาศ หรือรถนั่งชั้นที่หนึ่งปรับอากาศ ได้เช่นเดียวกับผู้บังคับบัญชา

ข้อ ๗ ผู้มีหน้าที่นำแขกเมืองเดินทาง หรือผู้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ชาวต่างประเทศในการเดินทางให้เดินทางโดยรถไฟในรถนอน รถนั่งนอนชั้นที่หนึ่งปรับอากาศ รถนั่งชั้นที่หนึ่งปรับอากาศได้เช่นเดียวกับแขกเมืองหรือเจ้าหน้าที่ชาวต่างประเทศ

ข้อ ๘. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๑ ใช้บังคับเป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๑๑

(ลงนาม) ส. วินิจญ์กุล

(นายเสริม วินิจญ์กุล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

(สำเนา)

ระเบียบกระทรวงการคลัง
ว่าด้วยการคำนวณน้ำหนักและปริมาตรในการบรรทุก

พ.ศ. ๒๕๑๑

เพื่อบรรทุกตามความในมาตรา ๒๑ วรรค ๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๑ กระทรวงการคลังวางระเบียบการคำนวณน้ำหนัก หรือปริมาตรการบรรทุกไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. การคำนวณน้ำหนักบรรทุกให้เป็นไปตามเกณฑ์ ดังนี้

- (๑) เกวียน ๑ เล่ม บรรทุกได้ ๓๐๐ กิโลกรัม
- (๒) ช้าง ๑ เชือก บรรทุกได้ ๖๐ กิโลกรัม
- (๓) ลาต่าง ๑ ตัว บรรทุกได้ ๖๐ กิโลกรัม
- (๔) ม้าต่างหรือโคต่าง ๑ ตัว บรรทุกได้ ๔๐ กิโลกรัม
- (๕) คนหาบหาม ๑ คน บรรทุกได้ ๑๕ กิโลกรัม

ข้อ ๒. การคำนวณปริมาตรบรรทุกให้เป็นไปตามเกณฑ์ ดังนี้

- (๑) รถยนต์บรรทุก ๑ คัน มีปริมาตรบรรทุก ๖ ลูกบาศก์เมตร
- (๒) เรือบรรทุกขนาด ๑ หาบ ๑ ลำ มีปริมาตรบรรทุก ๐.๕๕ ลูกบาศก์เมตร
- (๓) ขานพาหนะสำหรับบรรทุกผู้โดยสารมีปริมาตรบรรทุก ๐.๑๕ ลูกบาศก์เมตรต่อน้ำหนักบรรทุก

ผู้โดยสาร ๑ คน

ข้อ ๓. ในกรณีเดินทางไปประจำต่างสำนักงาน ถ้าผู้เดินทางใช้รถยนต์เป็นพาหนะบรรทุกสิ่งของส่วนตัวแต่ได้รับอัตราน้ำหนักและปริมาตรบรรทุกต่ำกว่าหนึ่งคัน หรือเกินหนึ่งคันโดยมีเศษ ก็ให้เบิกได้เต็มคันหรือถ้อยเศษที่เกินกว่าหนึ่งคันทันเบิกเต็มอีกหนึ่งคันได้

ข้อ ๔. ในกรณีเดินทางไปประจำต่างสำนักงานของผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือผู้ช่วยผู้พิพากษา ตะติยะยุติธรรม หรืออัยการผู้ช่วยขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือผู้มิยศรี้อยเอก เรือเอก เรืออากาศเอก หรือร้อยตำรวจเอกขึ้นไป ถ้าผู้เดินทางจะเหมาตุ้มรถไฟบรรทุก (ค.ญ.) เป็นพาหนะบรรทุกสิ่งของส่วนตัว ก็ให้เหมาได้ไม่เกินหนึ่งคัน

ข้อ ๕. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๑ ใช้บังคับเป็นต้นไป.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๑

(ลงนาม) ส. วินิจนัยกุล

(นายเสริม วินิจนัยกุล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

โดยที่กฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดที่กำหนด
รูปแบบการปกครองประเทศ และเป็นกฎหมายที่ประชาชนทุกคน
ควรรู้ เพราะทุกคนมีส่วนได้ส่วนเสียอยู่ด้วย ฉะนั้น กองบรรณาธิการ
จึงได้นำมาลงพิมพ์ไว้ในวารสารข้าราชการเพื่อบริการเผยแพร่แก่
สมาชิกและท่านผู้อ่าน หวังว่าคงจะได้ประโยชน์ตามสมควร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร
ตราไว้ ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๑๑
เป็นปีที่ ๒๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

สุภมัสดุ พระพุทธศาสนกาลเป็นอดีตภาค ๒๕๑๑ พรรษา ปัจจุบันสมัย
จันทรคตินิยม กปัสัมพัตรสาร เชษฐมเส กาฬปักข์ ทสมิดิถี สุริยคติกาล มิถุนายน
มาส วิสติมสุรทิน พุศัสนดิวาร โดยกาลบริเวท

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหิตลธิเบศรรามาธิบดี จักร
นฤปดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร เสด็จออก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม ท่าม
กลางอุคมสันนิบาต พระบรมวงศานุวงศ์ ทูตานุทูตผู้แทนนานาประเทศ สมาชิกสภาร่าง
รัฐธรรมนูญ และเสนามาตยราชบริพาร เฝ้าเบื้องบาทมงกุฎพร้อมกันโดยอนุกรม

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศว่า ตามที่สมเด็จพระบรมปิตุลา
ธิราช พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ณ วันที่ ๑๐
ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕ นั้น เป็นการสถาปนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยขึ้น

ในประเทศไทย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ทรงใช้อำนาจอธิปไตยซึ่งมาจากปวงชนชาวไทยตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กล่าวคือทรงใช้อำนาจนิตินบัญญัติทางรัฐสภา ทรงใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี และทรงใช้อำนาจตุลาการทางศาล

การปกครองระบอบประชาธิปไตยดังกล่าว ได้วิวัฒนาการมาโดยลำดับ ภาวะการณบ้านเมืองผันแปรไป เป็นเหตุให้ต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขรัฐธรรมนูญหลายครั้งหลายคราว เพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัย

ตามวิวัฒนาการ ปรากฏว่า ระบอบการปกครองที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขนั้น เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของปวงชนชาวไทย เป็นการถาวรมั่นคงตลอดมา ข้อที่จำต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขรัฐธรรมนูญ ได้แก่อัมพันธ์ภาพระหว่างรัฐสภากับคณะรัฐมนตรี และรูปของรัฐสภาเป็นสำคัญ ถ้าอำนาจนิตินบัญญัติและอำนาจบริหารอยู่ในฐานะที่คานกันและสมดุลกันตามควรแล้ว บ้านเมืองก็จะอยู่ในเสถียรภาพตามที่ต้องการ

วิธีที่จะให้มีการคานกันและสมดุลกันดังกล่าว เคยใช้วิธีให้มีสมาชิกสองประเภทอยู่ในสภาเดียวกัน คือ สมาชิกที่ราษฎรเลือกตั้ง และสมาชิกที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง แล้วใช้วิธีให้มีสองสภา คือ สภาที่ราษฎรเลือกตั้ง และสภาที่เลือกตั้งอย่างอื่น หรือสภาที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง แล้วกลับไปใช้วิธีเดิม แต่การรักษาเสถียรภาพไว้ไม่ได้

คณะปฏิวัติสังเกตเห็นว่า มีความอลเวงไม่สงบเรียบร้อย บ้านเมืองอาจประสบอันตรายได้อย่างมาก ถ้าจะให้การปกครองประเทศเป็นไปโดยเรียบร้อย และจะให้การปกครองระบอบรัฐธรรมนูญเป็นการมั่นคงถาวรโดยแท้แล้ว จะต้องสร้างรากฐานของระบอบนั้น โดยพัฒนาการศึกษาและการเศรษฐกิจของชาติตามแผนและโครงการที่แน่นอน กับทั้งจัดให้มีรัฐธรรมนูญที่เหมาะสม จึงได้ทำการปฏิวัติเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ และคณะปฏิวัติได้ประกาศให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕

การที่จะให้มีรัฐธรรมนูญที่เหมาะสมนั้น หัวหน้าคณะปฏิวัติได้นำความกราบบังคมทูลว่าสมควรจัดให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ และมีธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรเพื่อใช้ไปพลางก่อน ทรงพระราชดำริเห็นชอบด้วย เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๐๒ จึงได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร จนกว่าจะได้ประกาศใช้ธรรมนูญซึ่งสภาร่างรัฐธรรมนูญจะได้จัดร่างขึ้น

สภาร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญโดยละเอียดถี่ถ้วน กล่าวคือ ได้ตั้งคณะกรรมการพิจารณาความคิดเห็นประชาชน มีหน้าที่รวบรวมพิจารณาความคิดเห็นของประชาชน คณะกรรมการระเบียบวาระ มีหน้าที่ค้นคว้าและรวบรวมหลักฐานสำคัญอันควรพิจารณา และคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญมีหน้าที่ยกร่างรัฐธรรมนูญ และในการนี้ เฉพาะหลักฐานสำคัญให้ถือตามมติของสภา

ในการร่างรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาคูบทรัฐธรรมนูญที่มีมาแล้วในประเทศไทย กับทั้งบทรัฐธรรมนูญของนานาประเทศ ประกอบด้วย แต่ความมุ่งหมายโดยเฉพาะ ก็คือ จะบัญญัติบทรัฐธรรมนูญให้เหมาะสมกับความต้องการของประเทศชาติ เพื่อให้ตั้งอยู่ในเสถียรภาพและความเจริญก้าวหน้าสืบไป

สภาร่างรัฐธรรมนูญลงมติกำหนดหลักฐานสำคัญเป็นการทั่วไปว่า ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และได้กำหนดหลักฐานสำคัญในเรื่องอื่น ๆ อาทิ เรื่องรูปรัฐสภา และเรื่องสัมพันธ์ภาพระหว่างรัฐสภากับคณะรัฐมนตรี กล่าวคือให้รัฐสภามีสองสภา สภาหนึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่ราษฎรเลือกตั้ง อีกสภาหนึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง รัฐสภามีอำนาจในทางนิติบัญญัติและควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินได้ ด้วยวิธีการตั้งกระทู้ถามรัฐบาล เป็ตอภิปรายทั่วไปโดยไม่ลงมติ หรือเป็ตอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ

เมื่อรัฐสภามีอำนาจในทางนิติบัญญัติ และควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินดังกล่าวแล้ว สภาร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาเห็นว่า เพื่ออุดหนุนอำนาจอันจะยังระบอบรัฐธรรมนูญให้ตั้งอยู่ในเสถียรภาพ สมควรที่อำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารจะแยกจากกันให้มากยิ่งขึ้น จึงได้ลงมติในหลักฐานสำคัญว่า นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีอื่นซึ่งเป็นฝ่ายบริหารจะเป็นสมาชิกแห่งรัฐสภาในขณะเดียวกันมิได้

คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ได้ยกร่างรัฐธรรมนูญตามหลักฐานสำคัญซึ่งสภาร่างรัฐธรรมนูญได้ลงมติไว้ และได้เสนอเพื่อให้สภาร่างรัฐธรรมนูญพิจารณา

สภาร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาเป็นสามวาระ ในวาระที่ ๑ ได้รับร่างรัฐธรรมนูญไว้พิจารณา ในวาระที่ ๒ ได้ตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญขึ้นเพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญนั้น กับคำแปรญัตติภายใต้บังคับแห่งหลักฐานสำคัญที่สภาร่างรัฐธรรมนูญได้

ลงมติไว้ และสภาร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วเริ่มต้นด้วยชื่อรัฐธรรมนูญ คำปรารภ แล้วเรียงตามลำดับมาตรา ในวาระที่ ๓ ได้ลงมติให้เสนอร่างรัฐธรรมนูญนั้นต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา

สภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๐ แห่งรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรแล้วลงมติให้นำร่างรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยให้ประกาศใช้ต่อไป

ครั้นเมื่อได้นำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายแล้ว ได้ทรงพระราชวิจารณ์โดยตลอด และทรงพระราชดำริเห็นพ้องต้องตามมติของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภาแล้ว

จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อม ให้ตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้ขึ้นไว้ ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร ซึ่งได้ตราไว้ ณ วันที่ ๒๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๒ นั้น ตั้งแต่วันประกาศนี้เป็นต้นไป

ขอให้ปวงชนชาวไทยร่วมแรงร่วมใจกันสนับสนุน ส่งเสริมและรักษาปฏิบัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้ ให้เป็นหลักสถิติสถาพร ขอให้ราษฎรใช้สิทธิของตนให้เป็นผลตามระบอบประชาธิปไตย ขอให้รัฐสภากับรัฐบาลปฏิบัติหน้าที่ตามบทแห่งรัฐธรรมนูญนี้ โดยเจตจำนงตรงกันในอนาคตที่จะจรรโลงประเทศชาติให้มั่นคงเจริญก้าวหน้า จรรโลงประชาชนให้เกษมสุขสวัสดิ์ จรรโลงวิถีรัฐธรรมนูญให้สมบูรณ์ด้วยเสถียรภาพตราบนานรันดร์กาล สมดังพระบรมราชปณิธานทุกประการ เทอญ

(ยังมีต่อ)

บัญญัติภาษาไทย

การถ่ายทอดตัวอักษรโรมันเป็นตัวอักษรไทย

โดย สมปอง พิริยกิจ

เรื่องการถ่ายทอดตัวอักษรโรมันออกเป็นตัวอักษรไทย หรือ อีกนัยหนึ่งเรื่องการเขียนคำภาษาฝรั่งด้วยตัวอักษรไทย เป็นเรื่องน่าสนใจอย่างยิ่ง เพราะในปัจจุบันเราติดต่อกับอารยชาติตะวันตกมากขึ้น และก็เป็นธรรมดาอยู่เองที่เราจะต้องยืมคำในภาษาของชาติเหล่านั้นมาใช้ทวีจำนวนขึ้นโดยลำดับ

ปกติคำภาษาต่างประเทศทั้งหลายที่เรายืมมา มักจะใช้แบบเขียนเป็นอักษรไทยทับศัพท์ เป็นการไปพลางก่อน แล้วจึงพยายามหาคำภาษาไทย หรือคำภาษาบาลีสันสกฤตซึ่งถือเป็น "ภาษาแบบ" ของไทยมาใช้แทน แต่ก็มีย่อยมีใช้น้อยที่หาไม่ได้ หรือหาได้ไม่เหมาะสมหรือไม่เช่นนั้นก็เป็นศัพท์ชื่อเฉพาะของเขา จะแปลจะหาคำอื่นใดมาแทนย่อมไม่ได้ ด้วยเหตุนี้เองการเขียนทับศัพท์จึงยังเป็นสิ่งจำเป็นอยู่

หลักเกณฑ์การเขียนทับศัพท์ หรือการถ่ายทอดตัวอักษรโรมันออกเป็นตัวอักษรไทย ซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้ ข้าพเจ้าประมวลขึ้นจากการสังเกตทั่วไป (จะถือเอาเป็นกฎตายตัวหาได้ไม่ เพราะการกำหนดอะไรลงไปทางภาษา ไม่ใช่เรื่องซึ่งบุคคลคนเดียวจะพึงกระทำ ขอท่านผู้อ่านได้โปรดอ่านเพียงเป็นข้อสังเกต อันควรถือเป็นแนวเท่านั้น มิใช่จะต้องปฏิบัติตาม) จัดแบ่งออกได้ทั้งหมด ๗ หัวข้อด้วยกัน คือ

๑. ธรรมชาติการถ่ายทอดคำภาษาหนึ่งออกเป็นตัวอักษรอีกภาษาหนึ่งนั้น ยากที่จะรักษาเสียงของคำภาษาเดิมไว้ได้ ฉะนั้น มีหลักประการแรกทีเดียว คือพยายามให้เสียงใกล้เคียงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

๒. ในการรักษาเสียงของคำให้ใกล้เคียงภาษาเดิมที่สุดนั้น บางกรณีก็ทำไม่ได้ เพราะ

(๑) ความนิยมในภาษาไทยเรา ออกเสียงกันอย่างนั้นมานานแล้ว จะฝืนความนิยมไม่ได้ เช่น :-

ลอนดอน จะเขียน ลันเด็น ให้ใกล้เคียงภาษาเดิมไม่ได้

นิวเฟานด์แลนด์ ,, นูฟันด์ลันท์ —,—

แป๊ป ,, ไปพ์ —,—

(๒) ครั้งแรกออกเสียงอย่างนั้น จนชินหูชินปากแล้ว จะเปลี่ยนแปลงไม่ได้
เช่น :—

ไบรลคริม จะเขียน บริลคริม ให้ใกล้เคียงภาษาเดิมไม่ได้

โบว์ริล —,— บ๊อฟริล —,—

เคียนเชิล —,— คีนสเล —,—

แต่อย่างไรก็ตาม บางกรณีก็ทำได้ หากตกลงกันเป็นส่วนใหญ่โดยปริยาย หรือ
ตกลงเป็นทางการแล้ว ก็เปลี่ยน เช่น :—

เคนยา ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น คิเนีย

ลิบยา —,— ลิเบีย

ปอร์ตสเลก —,— ปอร์ตชาอิก

๓. เสียงอะไรในแม่ ก กานั้น ในภาษาฝรั่งเขาออกเพียงกึ่งเสียง ฉะนั้น เมื่อถอด
เป็นตัวอักษรไทย จึงไม่ประวิสรรชนีย์ เช่น :—

อเมริกา อลูมิเนียม

ขลิทส์, ขลิทส์ วลาซีมีร์

สแกนดิเนเวีย สลุท

แต่อย่างไรก็ตาม มีที่ยกเว้น ประวิสรรชนีย์ก็มี เช่น :

กัมปะนี กัมปะระโต

อนึ่ง การที่ไม่ประวิสรรชนีย์ที่เสียงอะไร ทำให้เกิดสภาพอักษรนำขึ้นในบางกรณี
จึงเป็นปัญหาว่าจะอ่านตามวิธีอักษรนำหรือไม่ เรื่องนี้ถือกันเป็นปกติทั่วไปว่าไม่อ่าน เช่น :—

สวิง (อ่าน สะ—วิง)

อริสโตเติล (อ่าน อะ—ริส—โต—เต็ล)

มีเป็นส่วนน้อยที่อ่านตามวิธีอักษรนำ เช่น :-

ลลุต (อ่าน สะ-หลุต)

๔. เสียงอะ แม่ กม เขียนเป็น —้ม (ไม้หันอากาศ ม สะกด) ก็มี เขียนเป็น —ำ (สระอำ) เพราะถือว่า —้ม (ไม้หันอากาศ ม สะกด) ใช้เขียนได้เฉพาะคำบาลีสันสกฤต ก็มี เช่น :-

กัมปะนี

กัมปะนี (ใช้ทั้ง ๒ อย่าง)

ชัมมิท

— (นิยมเขียนไม้หันอากาศ ม สะกด)

ปั้มป์, ปั้มพ์, บั้มป์, บั้มพ์

— (—,—)

๕. สระ ใ รวมทั้ง —ัย (ไม้หันอากาศ ย สะกด) จะต้องไม่ใช่ เพราะ ใ ใช้เขียนแต่คำภาษาไทยเท่านั้น และ —ัย ใช้เขียนแต่คำบาลีสันสกฤต เช่น :-

ในลอน

ไม่เขียน

ในลอน

ชไนเกอร์

—,—

ชไนเกอร์

ออริโอไมซิน

—,—

ออริโอเมย์ซิน

๖. พยัญชนะโรมันบางตัวเขียนเป็นพยัญชนะไทยได้หลายอย่าง เช่น :-

ตัวพยัญชนะ C เขียนเป็น ค หรือ ซ, ส แล้วแต่กรณี เช่น :-

คาวัวร์

ซิการ์

เบสิค

เกร็ช, เกรช; เกร็ส, เกรส

ตัวพยัญชนะ G เขียนเป็น ก หรือ จ, ย แล้วแต่กรณี เช่น :-

กอร์ฟ

จอร์จ, ยอร์จ

ไกด์

โกล์

แม็กกาซีน

การาจ

ตัวพยัญชนะ K เขียนเป็น ก หรือ ก แล้วแต่กรณี เช่น :—

คุกส์	คิง
เค็ก	บ๊อค
	เบรค

ตัวพยัญชนะ P เขียนเป็น ป หรือ พ แล้วแต่กรณี เช่น :—

ปีเตอร์	แพ็ค
ไปป์, ไปป์	ไปป์, ไปป์

ตัวพยัญชนะ S เขียนเป็น ซ หรือ ส แล้วแต่กรณี เช่น :—

ซาเลม	สไลด์
ก๊าส	แก๊ส

ตัวพยัญชนะ T เขียนเป็น ต หรือ ท แล้วแต่กรณี เช่น :—

เทคนิค	สตาร์
ซุท	นิตติ้ง

ตัวพยัญชนะ V เขียนเป็น ว หรือ ฟ แล้วแต่กรณี เช่น :—

วิว	ไฟล์คสวาเกน
—	สตีฟ

ตัวพยัญชนะ X เขียนเป็น ซ เมื่อเป็นพยัญชนะต้น และเป็น กซ เมื่อเป็นตัวสะกด เช่น :—

ซาเวียร์	เอ็กซ์เรย์
----------	------------

๗. เครื่องหมายอื่นๆ นอกจากสระและพยัญชนะ (ได้แก่เครื่องหมายวรรคตอนที่ไม่ได้คู่ ไม่ทันตามาต) ควรจะใช้ให้น้อยที่สุด เพื่อให้ดูไม่เกะกะรุงรัง และถ้าไม่ใช่เลยได้ยิ่งดี ทั้งนี้ ไม่ต้องเป็นห่วงว่าผู้อ่านจะอ่านไม่ถูก อ่านไม่ใกล้เคียงเสียงภาษาเดิม เช่น :—

บาสเกตบอล	ไม่ต้องเขียน	บาสเก็ตบอล
สเตเดียม	—,—	สเตเดียม
เชฟโรเลต	—,—	เชฟโรเลต

แต่อย่างไรก็ตาม หากดูไม่รู้งาน ก็อาจจะใช้ได้ เช่น :-

เรเซอร์	เซิร์ม
สเคเคยม	รักบี้
สจ๊วต	
เซ็ท	เน็ต, เน็ท
แท็ค, แท็ท	น็อต

ข้อสังเกตเหล่านี้ หวังว่าจะเป็นประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านตามสมควร ในคราวที่ท่านจะต้องเขียนคำภาษาอังกฤษประจำวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำภาษาอังกฤษ เป็นตัวหนังสือไทย

คนต่างคนเพราะกรรมทำต่างกัน
 เพราะความคิดคนละอย่างต่างใจตน
 ที่เกียจคร้านนั้นจิตคิดลำบาก
 ที่ขยันนั้นเห็นไม่เป็นไร

แม้กรรมมันต่างครั้งยังต่างผล
 คนหนึ่งทนคนหนึ่งคร้านผิดกันไกล
 เห็นงานยากเกินมนุษย์สุดวิสัย
 เพียงทำไปหน่อยก็เสร็จสำเร็จการ

AGRICULTURAL SCHOOLS

โดย บัณฑิต ถิ่นพังกา

In most countries¹ of the region, colleges of agriculture are now an **integral**² part of a **full-fledged**³ university, **so that**⁴ students of agriculture can be broadly trained, including a liberal knowledge of social sciences and a good foundation in pure sciences. Japan has accomplished this in the post-war period after the revision of the National School Establishment Law. India and Pakistan are now **in the midst of**⁵ establishing agricultural universities on a state basis by **having**⁶ all government colleges of agriculture and allied fields in the state **combined**⁷ to form a university. Such a university will **have**⁸ a school or a faculty of basic sciences and humanities **added**⁹ to it.

One of the major requirements to be met in **setting up**¹⁰ an agricultural university in India and Pakistan is its autonomous status, **so that**¹¹ the university is free from the usual government **red tape**¹² and can

ในประเทศต่างๆ ส่วนมากในภูมิภาคนี้ วิทยาลัยเกษตรเป็นส่วนสำคัญของมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์แบบ เพื่อให้นักเรียนเกษตรได้รับการฝึกอย่างกว้างขวาง รวมถึงความรู้กว้างทางสังคมศาสตร์ และรากฐานที่ดีทางวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ ญี่ปุ่นมีความสำเร็จในเรื่องนี้ในสมัยหลังสงคราม หลังการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการตั้งโรงเรียน บัณฑิตอินเดียและปากีสถาน กำลังอยู่ใน ระยะ ก่อตั้ง มหาวิทยาลัยเกษตรของรัฐ โดยรวมวิทยาลัยของรัฐที่สอนวิชาเกษตรและวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องเข้าเป็นมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเช่นที่ว่านี้จะมีคณะวิทยาศาสตร์พื้นฐาน และมนุษยศาสตร์เพิ่มเข้าไป

ในอินเดียและปากีสถาน หลักเกณฑ์ที่ต้องปฏิบัติในการก่อตั้งมหาวิทยาลัยเกษตรก็คือ การให้มหาวิทยาลัยมีฐานะเป็นอิสระ เพื่อจะได้พ้นจากระเบียบต่างๆ ของรัฐบาลที่เป็นเหตุให้การปฏิบัติงานล่าช้า และเพื่อ

easily make adjustments to meet the **changing need**.¹³ In general, a university is to have a Board of Management with full power to deal with all policy matters and an Academic Council to deal with academic matters. Similarly, all universities in Thailand, including the Kasetsart University, are now placed under the control of the Prime Minister's Office, instead of the various ministries **concerned**.¹⁴ In Thailand, there is a National Education Council with broad functions to develop educational **schemes**¹⁵ and to advise the government on the carrying out of such schemes. In India, there is also a similar organization, known as the Indian Council of Agricultural Education.

The chief executive officer of a college of agriculture is known as a **Dean**¹⁶ in most cases¹⁷ or as a **Principal**¹⁸ in some cases.¹⁹ He is **either**²⁰ **elected**²¹ from among the full-time teaching staff and appointed by the Minister of Education for a period of years, **as in the case of**²² Japan: **or**²³ he is **selected**²⁴ by a selection committee, set

จะได้ดำเนินการปรับเปลี่ยนต่างๆ ตามความจำเป็นโดยทั่วไป มหาวิทยาลัยจะต้องมีคณะกรรมการจัดกิจการอันมีอำนาจเต็มที่ที่จะจัดการเรื่องนโยบายทั้งหมด และมีสภาวิชาการสำหรับจัดการเรื่องวิชาการทั้งหลาย มหาวิทยาลัยในไทยก็เช่นเดียวกัน รวมถึงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ด้วย อยู่ในความควบคุมของสำนักนายกรัฐมนตรี แทนที่จะอยู่ในความควบคุมของกระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในประเทศไทย มีสภาการศึกษาสภาหนึ่ง มีหน้าที่กว้างๆ ในการสร้างแผนการศึกษา และให้คำปรึกษาแก่รัฐบาลในเรื่องการดำเนินการตามแผนนั้นๆ ในอินเดียมีหน่วยงานที่คล้ายกัน เรียกว่า สภาการศึกษาเกษตรแห่งอินเดีย

ผู้บริหารสูงสุดของวิทยาลัยเกษตรเรียกกันว่า Dean ในที่ต่างๆ เป็นส่วนมาก มีบางแห่งที่เรียกว่า บุคคลนี้ได้รับเลือกมาจากในหมู่อาจารย์ประจำแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาแต่งตั้งให้ ดำรงตำแหน่งเป็นเวลาเท่านั้นปีก็มี ดังเช่นในประเทศญี่ปุ่น หรือที่คณะกรรมการคัดเลือก ซึ่งตั้งขึ้นเพื่อ

up for the purpose, and then appointed by the university, to which the college belongs, **as in the case of**²⁵ India and Pakistan.

There is an increasing tendency for agricultural colleges in the region to develop themselves along the line of departmental instruction, instead of clustering around a number of established "chairs" [A more developed college of agriculture like the one at Los Banos, the Philippines, can have as many as 14 department, and each department may have a number of professors, together with other teaching staff members, thus making it possible for undertaking more specialized teaching and research as well as for handling the increased enrollment of students.]²⁶

การนี้ คัดเลือกมาแล้วมหาวิทยาลัยที่วิทยาลัยนั้นสังกัดอยู่แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ดังเช่น ในอินเดียและปากีสถาน

วิทยาลัยเกษตรในภูมิภาคนี้มีทำโน้มเอียงไปในทางจัดการสอนแบบจัดแผนกวิชามากขึ้น แทนที่จะเป็นแบบซึ่งถือเอาตำแหน่งศาสตราจารย์อันทรงชื่อเสียงมาแต่ก่อนเป็นหลักวิทยาลัยเกษตรที่ก้าวหน้าไปมากแล้ว เช่นที่ ลอสบายอส ในฟิลิปปินส์ อาจจะมีแผนกวิชามากถึง๑๔แผนก และแต่ละแผนกอาจมีศาสตราจารย์จำนวนหนึ่ง พร้อมด้วยผู้สอนคนอื่นๆ ทำให้อาจจัดการสอนและวิจัยเฉพาะแขนงวิชาได้มากยิ่งขึ้น และจักรับนักเรียนที่เพิ่มจำนวนได้ด้วย

¹ most countries

ต้องใช้ว่า most countries หรือ most of the countries แต่ต้องไม่ใช้ว่า most the countries

² integral

มีความหมายว่า เป็นส่วนประกอบที่มีอาจแยกออกจากส่วนรวมได้ นอกจากนี้ ยังมีคำว่า integrate หมายความว่า ทำให้เป็นส่วนเดียวกันหรือกลมกลืนกัน เช่นในสหรัฐอเมริกาที่จะให้คนต่างผิวกันมีความเสมอภาคกันก็ใช้คำนี้

³ full-fledged คำนี้มีรากเดิมมาจาก นกที่สอนบิน to fledge ใช้กับนก หมายความว่า
ว่า มีขนพอที่จะบินได้ พอ full-fledged ก็คือ บินได้แล้ว เมื่อนำ
full-fledged ไปใช้กับสิ่งอื่น มีความหมายว่า สิ่งนั้นสมบูรณ์แบบแล้ว
⁴ และ ¹₁ ใช้แบบโครงภาษาแบบเดียวกัน แสดงถึงผลของเหตุที่อยู่ในข้อความ
ในตอนก่อน

⁵ in the midst of ใช้เน้นให้เห็นชัดว่า กำลังดำเนินการกันอยู่ที่เดียว ถ้าใช้แต่เพียง
present continuous ว่า are establishing ความก็ยังไม่ชัดเท่า
^{6, 7, 8, 9} ขอให้สังเกตแบบโครงภาษาเสียก่อนว่า คือ

Subject + have + object + past participle

ความหมายที่จะช่วยให้จำง่าย ก็คือ ให้เอาอะไรมาทำอะไร คำว่า
อะไร นั้นเป็นตัวแปร เวลาใช้ภาษา ตัวแปร อะไร นั้นก็เป็นคำหรือ
สำนวนต่างๆ เช่น ในเรื่องนี้ อะไร ได้แก่

all government colleges, to form a university

ความหมาย ก็คือ อินเดียและปากีสถาน เอาวิทยาลัยรวมเป็นมหา
วิทยาลัย สรุปแล้วว่า

Subject เป็นต้นเหตุ

Object เป็นผู้รับผล

past participle แสดงการกระทำที่นำไปสู่ผล

¹⁰ set up เหมือนกันกับ established

¹² red tape มีประวัติว่า เดิมวงราชการอังกฤษใช้แถบแดงมัดเอกสาร การดำเนิน
งานในวงราชการทั่วโลกมักมีการล่าช้ากว่ากิจการของเอกชน red tape
กลายเป็นสัญลักษณ์ของความล่าช้าโอ้อ้อเพราะระเบียบบहुมหมิม

- 13 the changing need นี่ควรจะถือว่า หมายถึง ความจำเป็น ซึ่งแยกจาก want เราต้องมี
สิ่งที่ เป็น need แต่ want นั้น เราอยากได้ ไม่ค่อยจำเป็นนัก
- 14 concerned เป็นกรณีในภาษาอังกฤษที่ใช้ adjective อยู่หลัง noun (ministries)
คำว่า concerned จะใช้ involved แทนก็ได้ในความหมายเดียวกัน
- 15 scheme คือ แผนที่ผู้ร่างชี้ถึงจุดบรรลุผลด้วย แต่บางทีก็มีความหมายแฝงไป
ในทางที่ว่าเป็นแผนจากเจตนาทุจริต
- 16, 18 Dean, principal นี่เป็นเรื่องของการใช้คำต่างๆ บ่งผู้ที่ดำรงตำแหน่งเดียวกัน ในภาษา
ไทยน่าจะเป็น คณบดี เหมือนกันหมด
- 17, 19 most case, some case ยังมีอีกสำนวนหนึ่ง คือ all cases หมายความว่า ทุกกรณี คือ
ไม่มีข้อยกเว้นกันเลยทีเดียว
- 20, 23 either or ขอให้สังเกตแบบโครงสร้างภาษาตอนนี้ให้ดี เพราะหลัง either มีความ
ยาวกว่าจะถึง or
- 21, 24 elect, select elect คือ การเลือกแบบลงคะแนน ส่วน select เป็นการคัดเลือก
สำนวนนี้ ใช้สำหรับยกตัวอย่าง เวลาถอดเป็นภาษาไทย ถ้าเห็นว่า
ดังเช่นกรณีของ ไม่ถูกตาถูกหู จะใช้ เช่น เฉยๆ ก็ได้
- 26 นี่เป็น sentence เดียว แต่ความยาว ควรสังเกตส่วนต่างๆ ทั้งส่วน
สำคัญและส่วนขยาย เพื่อใช้เป็นประโยชน์ได้

คนที่ซ่อนความปิตินิดของเขาไว้ได้นั้น สำคัญกว่าคนที่ซ่อนความเศร้าโศก
เลียบใจไว้ได้

‘ลาเวเตอร์’

ปัญหากฎหมาย ระเบียบ และวินัยข้าราชการพลเรือน

ตอบโดย

เสริมสุข โกวิทวานิช	หัวหน้าแผนกระเบียบ	สำนักงาน ก.พ.
ชนะ อินสว่าง	ผู้ช่วยหัวหน้ากอง	กองวินัยและเรื่องราว
สมพงษ์ นิ่มนกร	นิติกรโท	กองระเบียบข้าราชการ
ชัยณรงค์ ละอออวต	หัวหน้าแผนกการเจ้าหน้าที่	สำนักงานเลขาธิการ

สำนักงาน ก.พ.

ปัญหากฎหมาย

ตอบสมาชิกจังหวัดพระนคร

ถาม เกมผมเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา อัตราเงินเดือน ๘๕๐ บาท สอบแข่งขันเป็นชั้นตรีได้ และได้รับการบรรจุให้ทดลองปฏิบัติราชการเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๑๑ เมื่อมีการประกาศใช้กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๘๖ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๙ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ผมและเพื่อนข้าราชการที่สอบได้ก็รู้สึกดีใจที่จะได้เลื่อนเงินเดือนในบับประมาณ ๒๕๑๒ แต่พอไปถามหัวหน้าแผนกสารบรรณ กลับได้รับคำตอบว่า เลื่อนเงินเดือนให้ไม่ได้ เพราะกำลังอยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ นอกจากนี้ หัวหน้าแผนกสารบรรณยังได้กล่าวเสริมว่า กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๘๖ ออกมาเพื่อช่วยข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผมฟังดูแล้วรู้สึกแปลกใจมาก จึงขอเรียนถามว่า เป็นความจริงหรือไม่ และการห้ามไม่ให้ผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติราชการได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนนั้น จะมีทำให้ผู้นั้นเสียเปรียบเพื่อนข้าราชการที่สอบไม่ได้ หรือสอบได้ที่รองลงมา แต่ไม่มีอัตราว่าง จึงได้รับการบรรจุในบับประมาณ ๒๕๑๒ หรือ และจะมีเป็นการลงโทษข้าราชการชั้นผู้น้อย กระนั้นหรือ

ตอบ คำกล่าวของหัวหน้าแผนกสารบรรณของท่านนั้น ถ้าฟังดูอย่างผิวเผินก็น่าจะเป็นความจริง เพราะข้าราชการที่สอบแข่งขันชั้นตรีได้ ถือว่าเป็นการบรรจุใหม่ ต้องทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการตามมาตรา ๕๒ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ส่วนข้าราชการชั้นตรี ชั้นโท ที่สอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนชั้นเป็นชั้นโทและชั้นเอก แล้ว

แต่กรณี ตามมาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๙ ได้ หรือข้าราชการชั้นเอกที่ได้เลื่อนเป็นข้าราชการชั้นพิเศษตามมาตรา ๖๐ นั้น ถือว่าเป็นการเลื่อนชั้น ไม่ต้องให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ อย่างไรก็ตาม ข้าราชการชั้นตรีที่ลาไปศึกษาและได้วุฒิเพิ่มขึ้น ถ้าได้รับการปรับวุฒิเป็นชั้นโท เมื่อสอบคัดเลือกหรือได้รับการคัดเลือก (กรณีที่ผู้นั้นเป็นนักเรียนทุนรัฐบาลไทย) เข้ารับราชการ ก็ต้องทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการเช่นกัน แต่ตามความเป็นจริงแล้ว ผู้ตอบปัญหานี้ขอยืนยันว่า กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๘๖ (พ.ศ. ๒๕๑๑) หาได้มีความมุ่งหมายที่จะช่วยเฉพาะข้าราชการชั้นผู้ใหญ่แต่ประการใดไม่ ในการพิจารณาออกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๘๖ ก.พ. ได้คำนึงถึงเรื่องที่จะให้ข้าราชการ ทุกชั้น ได้รับประโยชน์จากกฎ ก.พ. ฉบับนี้ เพื่อให้ท่านเข้าใจเรื่องนี้ดีขึ้น จะขอเล่าความเป็นมาของการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๙ (พ.ศ. ๒๕๐๔) สักเล็กน้อย

ตามความใน (๕) ของข้อ ๔ แห่ง กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๙ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ผู้ใดได้รับการบรรจุเข้ารับราชการ หรือเลื่อนชั้น หรือเลื่อนเงินเดือนหลังจากวันที่ ๓๑ ตุลาคมของปีงบประมาณใด ในปีงบประมาณถัดไป จะเลื่อนเงินเดือนให้ผู้นั้นไม่ได้ ถ้ายังคงใช้บัญชีอัตราเงินเดือนเก่าของข้าราชการพลเรือน ปัญหาความเหลื่อมล้ำระหว่างผู้ได้รับเงินเดือนสูงสุดของชั้นนั้น และสอบได้กับผู้สอบไม่ได้จะไม่เกิดขึ้น กล่าวคือ ถ้านาย ก. และ นาย ข. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา อัตราเงินเดือน ๙๐๐ บาท (ปีงบประมาณ ๒๕๐๙ ซึ่งเริ่ม ๑ ตุลาคม ๒๕๐๘) นาย ก. สอบแข่งขันเป็นชั้นตรีได้ และได้รับการบรรจุให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๘. ในปีงบประมาณ ๒๕๑๐ (เริ่มวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๙) นาย ก. จะไม่ได้เลื่อนเงินเดือน ทั้งนี้ ตามข้อ ๔ (๕) แห่งกฎ ก.พ. ๒๗๙ แต่นาย ข. ซึ่งสอบไม่ได้ก็จะไม่ได้เลื่อนเงินเดือนเช่นกัน เพราะได้รับเงินเดือนชั้นสูงสุดของชั้นจัตวาอยู่แล้ว แต่เมื่อได้มีการเปลี่ยนแปลงอัตราเงินเดือนของข้าราชการพลเรือน และมีชั้นเหลื่อมระหว่างชั้นทุกชั้น ปัญหาความเหลื่อมล้ำระหว่างผู้สอบได้และสอบไม่ได้จะเกิดขึ้นทันที สมมุติว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๑๑ (เริ่ม ๑ ตุลาคม ๒๕๑๐) นาย ก. และนาย ง. ได้รับเงินเดือนในชั้นตรี ๑,๓๐๐ บาท (ปรับตามอัตราใหม่) นาย ก. สอบเลื่อนชั้นเป็นชั้นโทได้ และได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการชั้นโท ชั้น ๑,๓๐๐ บาท ในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๐ ตามข้อ ๔ (๕) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๙ นาย ก. จะไม่ได้เลื่อนเงินเดือนในปีงบประมาณถัดไป แต่นาย ง. ซึ่งสอบไม่ได้

จะได้เลื่อนเงินเดือนตามปกติ ๑ ขั้น เป็น ๑,๔๐๐ บาท ทั้งนี้ เพราะบัญชีอัตราเงินเดือนใหม่ได้ขยายขั้นขึ้นตรีออกไป ซึ่งท่านอาจเห็นว่า ไม่เหมาะสม และกรณีเช่นนี้ อาจเกิดขึ้นได้กับข้าราชการชั้นโทและชั้นเอกที่ได้รับการเลื่อนขั้นเป็นชั้นเอกและชั้นพิเศษด้วย เพราะอัตราเงินเดือนใหม่มีขั้นเหลือระหว่างขั้นทุกชั้นคงได้กล่าวมาแล้ว ก.พ.จึงได้พิจารณาหาทางแก้ปัญหานี้โดยการแก้ไขเพิ่มเติมกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๔ (พ.ศ. ๒๕๐๔) โดยให้นับเวลาราชการในชั้นเดิม รวมกับเวลาราชการในชั้นใหม่ของผู้ที่ได้เลื่อนขั้น (ตามตัวอย่างข้างต้น) แต่ไม่ได้เลื่อนเงินเดือน (กรณี นาย ก.) เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนได้ ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ ๒๕๑๒ นี้ นาย ก. จึงอาจได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนเป็น ๑,๔๐๐ บาทได้เช่นกัน ท่านคงเห็นแล้วว่า ก.พ. ได้แก้ปัญหาค่าความไม่เหมาะสมซึ่งเกิดขึ้นจากการที่อัตราเงินเดือนใหม่มีขั้นเหลือระหว่างขั้นให้แก่ราชการ ทุกชั้น โดยมีเงื่อนไขสำคัญว่า ผู้ที่ได้เลื่อนขั้น (ตามตัวอย่างของเรา) ต้องไม่ได้เลื่อนเงินเดือน กล่าวคือ ได้รับเงินเดือนเท่าเดิม หากนาย ก. เป็นข้าราชการชั้นตรี อัตราเงินเดือน ๑,๒๐๐ บาท สอบเลื่อนขั้นได้ ได้รับการบรรจุเป็นชั้นโท อัตราเงินเดือน ๑,๓๐๐ บาท ในกรณีนี้ ถือว่านาย ก. ได้เลื่อนเงินเดือนแล้ว จึงไม่อาจเลื่อนเงินเดือนให้อีกได้ในปีงบประมาณ ๒๕๑๒ เพราะต้องห้ามตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ ๕๘๖ (พ.ศ. ๒๕๑๑)

ส่วนการห้ามมิให้เลื่อนเงินเดือนในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น เป็นไปตามความใน (๓) ของข้อ ๔ แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๔ (พ.ศ. ๒๕๐๔) จึงไม่อยู่ในขอบข่ายของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๘๖ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๕) ของข้อ ๔ สำหรับการห้ามเลื่อนเงินเดือนในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น เพื่อไม่ต้องนำมากล่าวซ้ำในที่นี้ โปรดอ่านเหตุผลในหนังสือเวียนของสำนักงาน ก.พ. ที่ สร. ๐๔๐๕/ว. ๑๔ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๑ ในหน้ากลางของวารสารข้าราชการฉบับนี้ อย่างไรก็ตาม การห้ามเลื่อนเงินเดือนในกรณีนี้ก็อาจทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำกันได้ ระหว่างผู้ที่สอบได้และผู้สอบไม่ได้ หรือสอบได้แต่ได้รับการบรรจุในปีงบประมาณถัดไป ก.พ. จึงได้ลงมติให้ออกหนังสือเวียนดังกล่าว ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ คือ ห้ามเลื่อนเงินเดือนข้าราชการที่กำลังทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ แต่สำหรับผู้ที่ป็นข้าราชการอยู่แล้ว และได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งใหม่ โดยการสอบแข่งขัน สอบคัดเลือก หรือได้รับการคัดเลือก ทั้งนี้ โดยได้รับเงินเดือนเท่าเดิม ถ้าผู้นั้นอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะเลื่อน

เงินเดือนได้ และผู้บังคับบัญชาเห็นสมควรเลื่อนเงินเดือนให้เช่นนั้น ผู้บังคับบัญชาอาจสั่งเลื่อนเงินเดือนให้ได้ เมื่อข้าราชการผู้นั้นพ้นจากการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ ทั้งนี้ โดยให้เลื่อนเงินเดือนตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคมของปีที่ได้เลื่อนนั้น

จะเห็นได้ว่า ในกรณีของท่านนั้น เมื่อท่านพ้นจากการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ หลังเดือนมกราคมแล้ว (สิงหาคม-มกราคม รวม ๖ เดือน) ผู้บังคับบัญชาอาจพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้ท่านเป็น ๑,๐๕๐ บาท ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๑ ได้ ท่านจึงไม่เสียเปรียบเพื่อนข้าราชการที่สอบไม่ได้ หรือสอบได้ที่รองลงมา ไม่มีอัตราว่าง จึงได้รับการบรรจุในบั้งประมาณ ๒๕๑๒ คือ หลังท่าน

ตอบสมาชิกกรมอนามัย

ถาม ในบั้งประมาณ ๒๕๑๑ กรม ก. ได้ขออนุมัติ ก.พ. กำหนดอัตราเงินเดือนข้าราชการคนหนึ่งให้เป็นขั้นสูงขึ้น แต่ยังไม่ทราบผลการพิจารณาในบั้งประมาณ ๒๕๑๒ กรม ก. ได้เลื่อนเงินเดือนให้ข้าราชการผู้นี้ จากขั้นจัตวา อันดับ ๓ ขึ้น ๘๕๐ บาท เป็นขั้นจัตวา อันดับ ๓ ขึ้น ๙๐๐ บาท ถ้า ก.พ. อนุมัติให้กำหนดอัตราเงินเดือนรายนี้เป็นขั้นตรีแล้ว ขอถามว่า ข้าราชการดังกล่าวจะได้รับเงินเดือนในอัตราข้าราชการพลเรือน ตรี อันดับ ๑ ขึ้น ๘๕๐ บาท หรือ ๙๐๐ บาท

ตอบ มาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ บัญญัติว่า “ข้าราชการพลเรือนผู้ได้เลื่อนชั้น ให้ได้รับเงินเดือนในอันดับและขั้นค่าของชั้นที่ได้เลื่อนนั้น แต่ถ้าผู้นั้นได้รับเงินเดือนสูงกว่าอันดับค่าของชั้นที่ได้เลื่อนชั้น ก็ให้ได้รับเงินเดือนในอันดับเท่ากับอัตราเงินเดือนที่ได้รับอยู่” ดังนั้น ตามตัวอย่างของท่านนั้น ข้าราชการซึ่งได้รับเงินเดือนในอัตราชั้นจัตวา อันดับ ๓ ขึ้น ๙๐๐ บาท เมื่อได้เลื่อนเป็นชั้นตรี ก็จะได้รับเงินเดือนในอัตราชั้นตรี อันดับ ๑ ขึ้น ๙๐๐ บาท

อนึ่ง ขอเรียนเพิ่มเติมว่า ก.พ. ได้มีมติเกี่ยวกับเรื่องท่านองนี้เมื่อเดือนที่แล้วว่า ข้าราชการซึ่งได้รับเงินเดือนชั้นตรี อันดับ ๓ ขึ้น ๑,๔๐๐ บาท อยู่แล้ว เมื่อได้เลื่อนเป็นชั้นโทตามความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ๒๔๙๗ จะได้รับเงินเดือนในอัตราข้าราชการพลเรือนสามัญ ชั้นโท อันดับ ๑ ขึ้น ๑,๔๐๐ บาท ทั้งนี้ ตามความในมาตรา ๖๑

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๐๑

ผมมีปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน ขอเรียนถามดังนี้

ถาม (๑) ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๔๔ (๔) และกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๕๕ (พ.ศ. ๒๕๐๐) ข้อ ๓ ระบุชื่อโรคซึ่งจะทำให้ข้าราชการขาดคุณสมบัติในการรับราชการ สมมุติว่า เพื่อนข้าราชการที่ปฏิบัติงานร่วมกันปรากฏว่าป่วยเป็นโรคเรื้อนตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ ๑๕๕ (๑) แต่นายแพทย์เห็นว่าเป็นโรคเรื้อนชนิดประสาทไม่อยู่ในระยะการติดต่อ จึงขอทราบว่าเป็นข้าราชการผู้ป่วยเป็นโรคเรื้อนจะขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๔๔ หรือไม่

ตอบ มิมติ ก.พ. ในเรื่องนี้ว่า ตามกฎ ก.พ. ระบุชื่อโรคที่ทำให้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๔๔ (๔) ใช้คำว่า “โรคเรื้อน” โดยไม่ได้ระบุชนิดและระยะเวลาไว้แต่อย่างใด ฉะนั้นเมื่อปรากฏว่าเป็นโรคเรื้อน ก็ถือว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๔๔ (๔)

ถาม (๒) หากขาดคุณสมบัติ ทางปฏิบัติจะปฏิบัติอย่างไร จะต้องถูกให้ออกจากราชการหรือไม่ ฐานใด

ตอบ มาตรา ๔๐ บัญญัติว่า “ผู้สอบแข่งขัน ผู้สอบคัดเลือก หรือผู้ได้รับการคัดเลือก ผู้ใดได้รับการบรรจุเข้ารับราชการแล้ว หากภายหลังปรากฏว่า ผู้นั้นขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๔๔ โดยไม่ได้รับการยกเว้นตามความในมาตรา ๔๕ หรือขาดพินความรู้ตามมาตรา ๔๗ อยู่ก่อนได้รับการบรรจุก็ดี มีกรณีต้องหายอยู่ก่อน และภายหลังเป็นผู้ขาดคุณสมบัติเนื่องจากกรณีต้องหายนั้นก็ดี ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการโดยพลัน แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการกระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ และการได้รับเงินเดือนก่อนมีคำสั่งให้ออกนั้น”

ถาม (๓) จะมีสิทธิลาด้วยการเจ็บป่วย เนื่องด้วยโรคติดต่ออันตรายอย่างร้ายแรง เนื่องจากการปฏิบัติราชการภายในหน้าที่อันเกี่ยวเนื่องด้วยโรคนั้นมีกำหนด ๒๗๐ วัน ตามระเบียบการลาป่วย ฯ โดยได้รับเงินเดือนเต็มได้หรือไม่

(๔) หากการสอบสวนปรากฏว่า เพื่อนข้าราชการได้ป่วยเป็นโรคเรื้อนมาก่อนการสอบเข้ารับราชการ สิทธิตามข้อ ๓ จะได้รับหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ (๓) และ (๔)

ถ้าข้อเท็จจริงปรากฏภายหลังการบรรจุว่า ข้าราชการได้ป่วยเป็นโรคเรื้อนมาก่อนการสอบเข้ารับราชการ ผู้นั้นย่อมขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๔๔ และจะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการ ตามมาตรา ๕๐ แล้ว จึงไม่อาจขอลาหยุดราชการเพื่อรักษาตัว แต่ถ้าภายหลังการบรรจุเข้ารับราชการ ข้าราชการได้ป่วยเป็นโรคเรื้อนเนื่องจากการปฏิบัติราชการเป็นหน้าที่อันเกี่ยวเนื่องด้วยโรคนั้นๆ ก็ย่อมมีสิทธิขอลาหยุดราชการเพื่อรักษาตัวโดยได้รับเงินเดือนเต็มได้ไม่เกิน ๒๗๐ วัน ตามมาตรา ๕ ข้อ ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลาของข้าราชการพลเรือน และตุลาการ พุทธศักราช ๒๔๗๘

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๐๗๔

ถาม ๑. ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ มาตรา ๗๑ ที่ว่า “ข้าราชการพลเรือนต้องสุภาพเรียบร้อย เชื่อฟัง และไม่แสดงความกระต้างกระเตื่องต่อผู้บังคับบัญชา” หมายความว่าอย่างไร การแสดงความกระต้างกระเตื่องต่อผู้บังคับบัญชานั้นเป็นอย่างไร ขอได้โปรดอธิบายให้เข้าใจ และโปรดยกตัวอย่างประกอบด้วย

๒. โปรดอธิบายที่ว่า “ให้ความสะดวกฯ และรักษาความสามัคคีอันดี” ตามมาตรา ๗๘ และคำว่า “ต้องรักษาความสามัคคี” ตามมาตรา ๘๐ และคำว่า “ต้องอำนวยความสะดวกฯ” ตามมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗

ตอบ ๑. ตาม ม. ๗๑ ที่บัญญัติว่า ข้าราชการพลเรือนต้องสุภาพเรียบร้อย เชื่อฟังผู้บังคับบัญชานั้น หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนต้องปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชาของตนด้วยกิริยามารยาทอันดีงาม ต้องเชื่อฟังเรื่องที่ผู้บังคับบัญชาทักเตือนสั่งสอน ตัวอย่างเช่น ข้าราชการพูดเสียสละผู้บังคับบัญชา ถือได้ว่าไม่สุภาพเรียบร้อยต่อผู้บังคับบัญชา ข้าราชการพลเรือนชอบพูดหยาบโลนในสถานที่ราชการ ผู้บังคับบัญชาทักเตือนก็ไม่เชื่อฟัง ถือได้ว่าเป็นการไม่เชื่อฟังผู้บังคับบัญชา ส่วนการแสดงความกระต้างกระเตื่องต่อผู้บังคับบัญชานั้น

ได้แก่การแสดงความไม่อ่อนน้อมต่อผู้บังคับบัญชา เช่น ข้าราชการมาทำงานสาย ผู้บังคับบัญชาตกเตียงนอนกลับโต้เถียงทำทนาย ทั้งนี้ เป็นต้น

๒. ตาม ม. ๗๘ เป็นบทวินัยข้าราชการพลเรือน ซึ่งกำหนดไว้สำหรับให้ปฏิบัติต่อประชาชน ที่ว่าต้องให้ความสะดวก หมายความว่า ต้องปฏิบัติกรทุก ๆ อย่าง เท่าที่สามารถทำได้ ที่จะทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อกับทางราชการ ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ไม่ว่าจะเป็น กรณีที่ประชาชน มาติดต่อขอทราบกิจการ ของทางราชการเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเพื่อเยี่ยมเยียน หรือเพื่อให้ทำกิจการใด ๆ ตามหน้าที่ในกฎหมาย ข้าราชการพลเรือนต้องให้ความสะดวก แนะนำชี้แจง หรือปฏิบัติหน้าที่ให้โดยรวดเร็วเท่าที่สามารถจะทำได้ และที่ว่าต้องรักษาความสามัคคีอันดี ตามมาตรา ๗๙ ก็หมายถึงว่า ต้องปฏิบัติในทางก่อให้เกิดความเข้าใจอันดี รักใคร่กลมเกลียวต่อกันระหว่างข้าราชการกับประชาชน เช่น ปฏิบัติต่อประชาชนด้วยกิริยามารยาทและอัธยาศัยไมตรีอันดีงาม ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยามประชาชน สนใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่มีต่อประชาชนและสนใจประชาชน ก็เป็นทางทำให้ประชาชนเกิดความพอใจต่อทางราชการและตัวข้าราชการ ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีและสามัคคีกลมเกลียวกันระหว่างข้าราชการกับประชาชน เป็นต้น ส่วนตาม ม. ๘๐ ที่ว่า ต้องรักษาความสามัคคีกันนั้น ก็มีความหมายทำนองเดียวกับที่กล่าวข้างต้น แต่มาตรา ๗๙ เป็นบทวินัยข้าราชการพลเรือนที่กำหนดให้ข้าราชการพลเรือนรักษาความสามัคคีกัน ระหว่างข้าราชการด้วยกันเอง ส่วนมาตรา ๘๐ เป็นบทที่กำหนดให้ข้าราชการพลเรือนอำนวยความสะดวกในหน้าที่ราชการกว้างกว่าที่กำหนดในมาตรา ๗๘ กล่าวคือ ไม่เฉพาะต้องให้ความสะดวกแก่ประชาชนผู้มาติดต่อเท่านั้น ยังต้องอำนวยความสะดวกในหน้าที่ราชการให้แก่บุคคลทุกประเภท เช่น ข้าราชการด้วยกันหรือส่วนราชการอื่น ๆ ด้วย

“ผู้ที่เคยชินกับความผันแปรไม่แน่นอน ย่อมไม่เคร่งครัดง่าย”

‘แหมมวล จอห์นสัน’

ปัญหาคลัง

ตอบโดย

วิเชียร ไหมเวียง ผู้อำนวยการกองบำเหน็จบำนาญ

สนิทา เกษะศิริ เลขานุการกรม

เฉลิมชัย วสันนท์ นิติกรเอก

วินัย บุญโสภณ หัวหน้าแผนก ๘ กองเงินเดือน

แสงอาทิตย์ บุญนาค หัวหน้าแผนก ๑ กองบำเหน็จบำนาญ

กรมบัญชีกลาง

ท่านสมาชิกที่ประสงค์จะให้ตอบปัญหาคลัง โปรดส่งไปทูล
“บรรณาธิการวารสารข้าราชการ” และระบุด้วยว่าให้ตอบใน
วารสารข้าราชการหรือตอบส่วนตัวทางไปรษณีย์ ท่านผู้ใดมีทั้งปัญหา
คลัง ปัญหากฎหมาย หรือปัญหาอื่น ๆ โปรดแยกถามต่างหาก
จากกัน เพื่อให้ได้รับคำตอบที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

ปัญหาคลัง

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๐๓๕

ถาม การสอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนชั้นข้าราชการจากชั้นตรีเป็นชั้นโท และจากชั้นโทเป็นชั้นเอก ผู้สมัครจะต้องลาราชการเดินทางเข้ามาสอบหรือไม่ หากไม่ต้องลา เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาให้เดินทางเข้ามาสอบ เมื่อกลับไปแล้ว จะขอเบิกค่าพาหนะเดินทางและเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก จะได้หรือไม่ เรื่องนี้ โดยข้อเท็จจริง เมื่อมีการสอบคัดเลือกเลื่อนชั้นตรีเป็นชั้นโท และชั้นโทเป็นชั้นเอกของกรมการแพทย์เมื่อเดือนมิถุนายนปีนี้ ได้สอบถามเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ระบุว่าคงและกรมแล้ว ได้รับคำตอบว่า กรมการแพทย์ยังไม่เคยส่งให้ข้าราชการไปราชการสอบเลื่อนชั้นเลย เพราะเป็นการเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการนั้น ๆ หากจะให้ไปกันก็ไปกันได้ไม่เกินโรงพยาบาลละหนึ่งคนเท่านั้น ไปราชการอะไรเป็นสิบ ๆ ร้อย ๆ ค.ต.ง. เขาจะหักท้วงเอา

ที่ได้เกิดเป็นปัญหาขึ้นก็เพราะว่า เพื่อนข้าราชการด้วยกันในกรมอื่น ๆ จะบอกก็ได้ว่า มีข้าราชการ ๓ กรมของกระทรวงการคลังเอง ได้แก่ กรมบัญชีกลาง กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต เวลาไปสอบก็ไปราชการกันทั้งนั้น ของกระทรวงอื่น ก็ได้แก่ กรมการปกครอง กรมพัฒนาชุมชน เป็นต้น เมื่อเป็นเช่นนั้น จึงใคร่เรียนถามว่า มีวิธีการอย่างไรที่จะช่วยเหลือข้าราชการส่วนภูมิภาคที่จะต้องเดินทางมาสอบทางส่วนกลางให้มีหนี้สินน้อยลงบ้าง โปรดตอบในวารสารข้าราชการเพื่อเป็นแนวทางด้วย

ตอบ การเดินทางเข้ามาสอบเพื่อเลื่อนชั้นเช่นนั้น เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติราชการ กระทรวงการคลังเคยอนุญาตให้เบิกค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ เฉพาะตัวผู้เข้าสอบได้

ตอบสมาชิกจังหวัดอุดรธานี

ถาม ผมมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องบำนาญ กล่าวคือ ข้าราชการผู้หนึ่งมีอายุราชการจริง ๒๒ ปี บวกเวลาราชการทวีคูณอีก ๗ ปีเศษ รวมเป็น ๒๙ ปีเศษ หากจะขอลาออกจากราชการเพื่อรับบำนาญเหตุรับราชการนานจะได้หรือไม่ ถ้าได้ ตัวหารเพื่อคำนวณเงินบำนาญจะใช้ ๕๐ หรือ ๕๕ หาร และผมได้ทราบว่ ทางราชการจะแก้ไขพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญอีก เป็นความจริงหรือไม่ หากเป็นความจริงมีมูลเหตุอย่างไร

อนึ่ง ในส่วนตัวผมๆ มีความเห็นพ้องกับความคิดเห็นในเรื่อง “บำเหน็จ” ของคุณ ข.ก. ๑๖๐๑ เป็นอย่างมาก และผมเข้าใจว่าข้าราชการประจำมากกว่า ๕๐ % คงจะชอบวิธีที่กล่าวนี้นั่นแหละ หากจะมีข้าราชการมติดีขึ้น ก็จะเป็นการสมควรมาก

ตอบ ลาออกเพื่อรับบำนาญเหตุรับราชการนานได้ครับ มีสิทธิใช้ ๕๐ เป็นตัวหารสำหรับการแก้ไขกฎหมายบำเหน็จบำนาญนั้น ขอเรียนว่ากำลังอยู่ในระหว่างการศึกษา

ตอบสมาชิกจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผมมีเพื่อนคนหนึ่ง ขณะนี้เป็น จ.ส.ต. ภูธรอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน มีความประสงค์จะลาออกจากราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญ แต่เดิมเคยรับราชการเป็นทหารเมื่อปี ๒๔๗๗ สังกัดโรงเรียนสื่อสารประจำ จังหวัดพระนคร และปลดเป็นกองหนุนเมื่อปี ๒๔๗๙ มีปัญหาว่า

๑. ถาม จะต่ออายุราชการได้หรือไม่

ตอบ ได้ครับ

๒. ถาม มีวิธีปฏิบัติอย่างไร ยื่นต่อใคร

ตอบ มีหนังสือเป็นทางการให้หน่วยต้นสังกัดตรวจสอบรับรองเวลาระหว่างที่เป็นทหาร และให้นายทหารชั้นผู้บังคับกองขึ้นไปเป็นผู้รับรอง

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๗๐๑

๑. ถาม สมมุติว่า นาย ก. ขอเบิกเงินค่าเล่าเรียนบุตร และไม่สามารถมารับเงินโดยให้ญาติส่งไปเสร็จรับเงินมา เพราะตัวไปต่างประเทศ และได้ส่งใบมอบฉันทะให้นาย ข. รับเงินแทน โดยทำใบมอบฉันทะรับเงินค่าเล่าเรียนถูกต้องตามตัวอย่างของกระทรวงการคลัง ฉะนั้น นาย ข. ก็เป็นผู้ยื่นเรื่องราวและเซ็นชื่อบันทึกคำรับรองขอเบิกเงินช่วยค่าเล่าเรียนบุตรแทนนาย ก. พร้อมกับเซ็นชื่อลงใบเสร็จแทนเช่นเดียวกัน และเป็นกรถูกต้องตามระเบียบหรือไม่

ตอบ เป็นการตกลงยินยอมเพราะความจำเป็นของผู้รับ ย่อมทำได้

๒. ถาม ปรากฏว่า บางกรมได้เปลี่ยนตำแหน่งอัตราค่าจ้างประจำจากตำแหน่งเสมียนเป็นตำแหน่งพนักงานธุรการ และมีมติคณะรัฐมนตรีให้ปรับค่าจ้างประจำตามบัญชีอนุโลมแบบเดียวกับข้าราชการ อยากทราบว่าตำแหน่งพนักงานธุรการที่ตั้งให้ใหม่ อัตราค่าจ้างสูงสุดเท่าใด (ตำแหน่งเสมียนที่บรรจุมาก่อน ส่วนมากได้รับประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษา หรือ ม.ศ. ๓)

ตอบ เป็นการขอกำหนดตำแหน่งต่อสำนักงานงบประมาณ ในการกำหนดตำแหน่งนี้ สำนักงานงบประมาณจะพิจารณาโดยคณะกรรมการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำและขั้นสูงสุดไว้ ตามความเหมาะสมของแต่ละตำแหน่ง พร้อมด้วยเงื่อนไขการบรรจุ

ตอบสมาชิกอำเภอบางรัก

ถาม (๑) สมมุติว่าในการตรวจนับเงินประจำวัน ปรากฏว่าเงินคลังนอกกองเหลือน้อยกว่าที่ปรากฏในทะเบียน กุมภาพันธ์เงินคลังนอก ๔,๐๐๐ บาท กรรมการคลังนอกจะดำเนินการในเรื่องนี้ประการใด

(๒) สมมติว่า เมื่อสิ้นเวลารับจ่ายเงินประจำวัน ปรากฏว่าเงินสำรองจ่ายประจำวันในความรับผิดชอบของพนักงานกู้เงินสูงกว่าหลักฐาน ๔๕๐ บาท จะดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างไร

ตอบ (๑) และ (๒) “ในกรณีที่ปรากฏว่ามีเงินคลังนอกหรือเงินสำรองจ่ายประจำวันของที่ทำการคลังขาด หรือเกินจำนวน ให้คลังจังหวัด หรือคลังอำเภอรายงานลับเฉพาะพฤติการณ์และจำนวนเงินที่ขาดเกินนั้นให้กรมบัญชีกลางและคลังเขตทราบทันที” สำหรับหน้าที่ของกรรมการ ให้รายงานผู้ว่าราชการจังหวัดทราบเพื่อสั่งการตามควรแก่กรณี

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๔๒๔

ผมมีเรื่องข้องใจเกี่ยวกับสิทธิการเบิกค่าเช่าบ้านดังนี้คือ ผมเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี อยู่ในจังหวัด ก. มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านตามระเบียบ ต่อมา ผมได้ปลูกสร้างบ้านของตนเองอยู่อาศัย และขณะเดียวกันก็ยกเบิกเงินค่าเช่าบ้าน ตั้งแต่เดือนที่ขึ้นอยู่อาศัยจนปัจจุบันนี้ แต่ในขณะนี้ ผมมีความจำเป็นต้องขายบ้านหลังนี้เสีย เพราะเป็นหนี้สินเขาอยู่มาก เนื่องจากการปลูกสร้างบ้านครั้งนั้น เมื่อผมขายไปแล้วผมก็ไม่มีที่อยู่อีก ผมจึงขอเรียนถามว่า

ถาม ผมจะมีสิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านอีกหรือไม่ เพราะเหตุใด ถ้าเบิกได้จะอ้างสิทธิอย่างไร ได้สอบถามผู้รู้ บางคนว่าได้ บางคนว่าไม่ได้ และในพระราชกฤษฎีกาไม่ได้บ่งไว้ชัดเจน

ตอบ ไม่ได้ครับ เพราะเหตุมีเคหาสถานของตนเอง แม้จะได้โอนกรรมสิทธิ์ในเคหาสถานนั้นไป ก็ไม่ทำให้เกิดสิทธิ (พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการพุทธศักราช ๒๔๘๓ ข้อ ๕ (๕) ข้อ ๒ และข้อ ๓)

ตอบสมาชิกเลขที่ ๔๐๖

มีเพื่อนของสมาชิกหลายคนที่ได้รับแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งนักวิชาการบำไ้มตรี (ทำหน้าที่หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ๗) เติมดำรงตำแหน่งนักวิชาการบำไ้มตรีประจำแผนก ในกองต่าง ๆ ของกรมบำไ้ม กระทรวงเกษตร อัตรารับเงินเดือน อันดับ ๒

ชั้น ๑,๒๐๐ บาท บุคคลเหล่านี้เป็นผู้สอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนชั้นเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นโทได้แล้ว และกำลังทำเรื่องเพื่อขอปรับเป็นชั้นโทตามระเบียบ ก.พ. ต่อไป แต่ขณะนี้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งดังกล่าว ยังไม่มีที่ทำการและบ้านพักประจำตำแหน่ง ประจำหน่วยงาน จำเป็นต้องพักอาศัยอยู่ในเมือง จนกว่าที่ทำการจะปลูกสร้างเสร็จเรียบร้อย (บางแห่งก็ยังมีได้ดำเนินการแต่อย่างใด) เมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้นเช่นนี้ สมาชิกขอเรียนถามว่า

ถาม บุคคลดังกล่าวจะมีสิทธิเบิกค่าเช่าที่พัก หรือเช่าบ้านเพื่อพักอาศัยจนกว่าที่ทำการจะแล้วเสร็จได้หรือไม่ หากเบิกได้หรือไม่ได้ด้วยเหตุผลประการใด กรุณาตอบให้กระจ่างด้วย

ตอบ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๓ บัญญัติแก่ผู้ที่ไม่มียศที่จะได้รับค่าเช่าบ้านไว้ คือ

๑. ข้าราชการซึ่งรับราชการประจำในเขตอำเภอ หรือกิ่งอำเภอชั้นใน
 ๒. ข้าราชการซึ่งทางราชการได้จัดที่พักให้อยู่แล้ว
 ๓. ข้าราชการซึ่งเริ่มเข้ารับราชการในท้องที่อำเภอหรือกิ่งอำเภอใด และยังคงรับราชการอยู่ในท้องที่นั้น
 ๔. ข้าราชการซึ่งทางราชการส่งให้ไปรับราชการในเขตหรือกิ่งอำเภอที่ข้าราชการนั้นเริ่มรับราชการ หรือเข้ารับราชการใหม่
 ๕. ข้าราชการซึ่งมีเคหสถานของตนเอง หรือของบิดามารดาหรือบุตร หรือสามีภริยาที่พออาศัยอยู่รวมกันได้
 ๖. ข้าราชการวิสามัญซึ่งทางราชการแต่งตั้งเป็นการชั่วคราว เว้นแต่กรณีแต่งตั้งนั้นต้องการบุคคลผู้มีวุฒิพิเศษ และกระทรวงการคลังเห็นสมควรให้ได้รับค่าเช่าบ้าน
- ถ้าไม่อยู่ในเกณฑ์ที่ถูกห้ามนี้ ก็ย่อมเบิกค่าเช่าบ้านได้

ตอบสมาชิกจังหวัดระนอง

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ กล่าวคือ ตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง บัญญัติว่า “ข้าราชการผู้ใดมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบยี่สิบห้า

ปีบริบูรณ์แล้ว ประสงค์จะลาออกจากราชการ ก็ให้ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ลาออกราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุรับราชการนานได้” และได้บัญญัติวิธีการนับระยะเวลาสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญไว้ในมาตรา ๒๕ ว่า “เวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญให้นับแต่จำนวนปี เศษของปีถ้าถึงครึ่งปีให้นับเป็นหนึ่งปี ฯลฯ” ดังนี้

ขอเรียนหาหรือว่า

๑. ถาม การที่ข้าราชการจะขอลาออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุรับราชการนาน ตามมาตรา ๔ วรคสองนั้น จะใช้วิธีนับระยะเวลาตามวิธีการนับระยะเวลาในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม กล่าวคือ นับ ๒๕ ปีบริบูรณ์ วันชนวน หรือว่าจะนำมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับ คือนับแต่จำนวนปี เศษของปีถ้าถึงครึ่งปีให้นับเป็นหนึ่งปี ซึ่งในกรณีหลังนี้ ข้าราชการที่มีเวลาสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ ๒๕ ปี ๖ เดือน ย่อมมีสิทธิขอลาออกได้

ตอบ การนับเวลาราชการครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์นั้น จะต้องนับวันชนวน ไม่มีการนับเศษ ส่วนการคำนวณบำเหน็จบำนาญนั้น นับตามจำนวนปี เศษของปีถ้าถึงครึ่งปีให้นับเพิ่มเป็นหนึ่งปี ฉะนั้น ถ้ามีเวลาราชการ ๒๕ ปี ๖ เดือน จะลาออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุรับราชการนานไม่ได้ เพราะไม่ครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์ แต่ถ้าคำนวณบำเหน็จบำนาญ จะต้องคำนวณให้ในเวลาราชการ ๒๕ ปี

๒. ถาม ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้ยอมให้วิธีการนับระยะเวลาในกฎหมายอื่นมีผลบังคับได้ ทั้งนี้ ถ้าหากนำวิธีการนับระยะเวลาในประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม การบัญญัติมาตรา ๒๕ ไว้ กฎหมายมีเจตนาอย่างไร

ตอบ การบัญญัติตามมาตรา ๒๕ นั้น ก็เพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญตามมาตรา ๓๒ คือ คำนวณตามจำนวนปี มิได้เอาจำนวนเดือน จำนวนวัน มาคำนวณด้วย

“ผู้หญิงฉลาดกว่าผู้ชาย เพราะผู้หญิงรู้รอบเข้าใจมาก”
‘ลาเวเตอร์’

ซึ่งรสตินเหล่านั้นถึงพร้อมด้วยสี กลิ่นรส มีสีคล้ายเนยใส หรือเนยข้น มีรสอร่อยจุกว้างผิวงเล็กอันหาโทษมิได้

ในท่อนั้น สัตว์อยู่ตามธรรมชาติไม่เคืองร้อน มีจิตใจผ่องใส ประกอบด้วยปิติ ในธรรม ร่างกายและผิวพรรณจึงผ่องใส เหมือนว่ามีรัศมีแผ่สร้อยได้ด้วยอำนาจของจิตตชรูป (รูปที่อาศัยจิตเกิด) และอุคฺชรูป (รูปที่เกิดจากอุคฺชเป็นสมุฏฐาน)

ต่อมาเมื่อสัตว์ผู้หนึ่งเป็นคนโลน (หยาบโลน) พุทว่า ท่านทั้งหลายนี้จักเป็นอะไรแล้ว เอาหัวซ่อนรสแผ่นดินขึ้นมาทดลองลิ้มดู เมื่อเขาเอาหัวซ่อนรสแผ่นดินขึ้นลองชิมอยู่ รสแผ่นดินได้ซาบซ่านไปทั่วร่างกาย เขาจึงเกิดความ ออยาก ขึ้น สัตว์อื่นๆ ก็พากันทำตาม จึงพากันเกิด ตัณหา คือความอยากขึ้น ต่อมาสัตว์เหล่านั้นพยายามที่จะบั่นรสแผ่นดินให้เป็นคำๆ ด้วยมือ แล้วบริโภค ซึ่งยังผลให้เกิดตัณหา จิตใจไม่ผ่องใส รัศมีในกายของสัตว์เหล่านั้นก็หายไป และในโอกาสนั้น ดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ ดวงดาวนักษัตร กลางคืน กลางวัน เดือนหนึ่ง ก็เดือน ฤดูแล และปี ก็ปีราภฏ ด้วยเหตุนี้โลกจึงเจริญขึ้นมาอีก หลังจากถูกไฟผลาญ, ลมหอบและน้ำท่วมโลกมาแล้วครั้งหนึ่ง

ต่อมาเมื่อสัตว์เหล่านั้นพากันบริโภครสดินเป็นอาหารมาเป็นเวลาช้านาน ด้วยเหตุที่สัตว์เหล่านั้นถูกตัณหา คือความติดใจในรสเข้าครอบงำ ก็เพิดคเพิดกับการบริโภครสดิน ซึ่งก็ทำให้มีร่างกายแข็งแรงแข็งแกร่งตามลำดับ ผิวพรรณก็ปรากฏแตกต่างกันออกไป บางพวกก็ผิวพรรณงาม บางพวกก็ผิวพรรณทราม จึงเกิดมีการคูห่มั่นคู่ถูก ทั้งข้อรังเกียจกันในเรื่องผิว เพราะเหตุที่มีการคูห่มั่นคู่ถูก กัดกันผิว ด้วยอำนาจของอกุศลเข้าครอบงำ จึงเป็นเหตุให้รสแผ่นดินนั้นหายไป สัตว์เหล่านั้นก็พากันจับกลุ่มปรารภกันด้วยความเสียใจว่า รสดีจริง รสดีจริง ซึ่งคำนี้ก็ติดปากสืบเนื่องมาจนถึงยุคปัจจุบัน คือ แม้แต่ในปัจจุบันนี้ เมื่อคนเราได้ลิ้มรสอะไรที่ดีๆ ก็มักจะพูดกันว่า รสอร่อยแท้ๆ แต่หารู้ไม่ว่าอร่อยนั้นเป็นอย่างไร

เมื่อรสแผ่นดินหายไปก็เกิด สะเก็ดดิน ขึ้นแทนที่ สะเก็ดดินนี้ท่านกล่าวว่า มีลักษณะคล้ายเห็ด มี สี กลิ่น รส เหมือนเนยใส หรือนมข้นอย่างดี มีรสอร่อยจุกว้างผิวงเล็กอันหาโทษมิได้ สัตว์ได้พากันบริโภครสสะเก็ดดินมาเป็นเวลาช้านาน ร่างกายก็แข็งแรงขึ้นทุกที ผิวพรรณก็แตกต่างกันออกไป สัตว์ที่มีผิวพรรณงามก็ถูกพวกผิวพรรณไม่งามอีก ความ

ทะนงตัวเพราะผิว เป็นเหตุทำให้สะกิดคันอันตรธานหายไปอีก และก็มี เกรือดิน เกิดขึ้นแทน สัตว์บริโภคนครือดินเป็นอาหารมาช้านานร่างกายก็แข็งแรงยิ่งขึ้น ผิวพรรณก็ผิคนแก่กันไปยิ่งขึ้น และการถูกละเหยียดหยามกันในเรื่องผิวก็มีมากขึ้น ในที่สุด เกรือดินก็หายไปอีก (สมน้ำหน้า)

เมื่อเกรือดินหายไป สัตว์ทั้งหลายเหล่านั้นก็พากันจับกลุ่มบ่นกันว่า เกรือดินได้เคยมีแก่พวกเรา บัดนี้ได้อันตรธานหายไปเสียแล้ว ความบ่นเพ้อรำพันนั้นสืบเนื่องมาจนปัจจุบัน ซึ่งจะเห็นได้ว่า ฝนตกก็แข่ง ฝนแล้งก็ตำ มนุษย์ขี้เหินแกล้วเหี้ยมเหี้ย ท่างๆ นานา

เมื่อเกรือดินหายไป ก็เกิดข้าว สาลี ขึ้นมาแทนที่ โดยไม่ต้องไปไถไปหว่าน ข้าวสาลีที่เกิดขึ้นครั้งแรกนั้นไม่มีราก ไม่มีกลีบ ขาวสะอาด มีกลิ่นหอม เป็นเมล็ดเหมือนข้าวสาร พอถึงตอนเย็นสัตว์เหล่านั้นไปเก็บข้าวสาลีมาเพื่อบริโภค พอถึงตอนเช้าข้าวสาลีนั้นก็งอกขึ้นมาแทนที่เดิม ไม่ปรากฏว่าบกพร่องไปเลย สัตว์เหล่านั้นได้อาศัยข้าวสาลีเป็นอาหาร โดยไม่ต้องไถต้องหว่านแต่อย่างใด ข้าวนั้นก็งอกขึ้นเอง สัตว์เหล่านั้นบริโภคข้าวสาลีมาเป็นเวลาช้านาน ร่างกายก็แข็งแรงขึ้นตามลำดับ ผิวพรรณก็ปรากฏต่างกันอย่างออกไป

ข้าวสาลี เป็นอาหารหยาบที่ต้องย่อย ไม่เหมือนกับธัญพืชอื่น สะกิดคันและเกรือดิน ซึ่งเรียกว่าเป็น สุทธาราหาร ไม่ต้องย่อย แต่สามารถบรรเทาความอยากยั้งรสสิ่งเดียวให้เกิดขึ้นเท่านั้น เมื่อสัตว์มารับประทานข้าวสาลีที่หยาบนั้นก็ต้องย่อย จึงเกิดเป็น มูล (อุจจาระ) และ กรีส (ปัสสาวะ) และก็ให้บังเกิดปากแผล อันเป็นที่ถ่ายเทมูล และกรีส ขึ้นนั่นเอง จึงได้เกิดเพศขึ้น โดยที่ก่อนหน้านี้สัตว์พวกนี้จะลงมาจุติยังโลก เคยอยู่ชั้นหุติยฉานภูมิ ดังนั้นสัตว์ที่เคยเป็นหญิงมาก่อนก็เกิดเป็นเพศหญิง สัตว์ที่เคยเกิดเป็นชายเพศชายก็ปรากฏ

เดิมทีเดียวพวกพราหมณ์ ชั้น หุติยฉานภูมิ หมกบุญแล้วจุติลงมาเกิดในโลกมนุษย์ ค่าย โอปปาติกปฏิสนธิ (สันบุญ หรือหมกอายุ) อุปจารสมาธิ ที่มีต่อเนื่องมาในสันดาน ตั้งแต่ครั้งที่อยู่ในพรหมโลกนั้นยังมีอยู่ไม่เสื่อมไป ก็สามารถข่มกามราคะมิให้บังเกิดได้ อยู่ต่อมาเมื่ออดีตภพ (รูปที่เกิดเป็นเพศหญิง) และ ปุริสภพ (รูปที่เกิดเป็นเพศชาย) ปรากฏขึ้น กามราคะก็บังเกิดขึ้นตามมา เมื่อกามราคะเกิดขึ้น อุปจารสมาธิก็เสื่อมไป เป็นโอกาสให้กามราคะเกิดขึ้นได้ง่าย

ต่อมาสัตว์ก็เพ่งมองดูบุรุษอยู่เสมอ บุรุษก็เพ่งมองดูสัตว์อยู่เสมอ เมื่อคนทั้งสองเพศต่างเพ่งดูกันเช่นนั้น ก็เกิดความกำหนัดยินดี เกิดความเร่าร้อนขึ้นในกาย เพราะความเร่าร้อนนั้นจึงเป็นเหตุให้คนทั้งสองเพศเสพกามกัน ซึ่งก็เป็นมาจนปัจจุบันนี้ว่า ดวงตาเป็นประตูดุจ ตามองตา สายตาที่จ้องมองกันรู้สึกเสียวซ่าจนฤทัย กลายเป็นความรักใคร่ ชอบพอกันในที่สุด (กรรมเวร)

เมื่อสัตว์ทั้งสองเพศกำลังเสพกามกันอยู่นั้น สัตว์บางพวกที่ไม่เคยเห็นมาก่อน ครั้นมาเห็นสัตว์ทำต่อสัตว์เช่นนั้น ก็เห็นเป็นการกระทำที่โหดร้ายมาก ก็พากันคำทอ เอาก้อนดิน ขว้างปา โปรรยช้ได้ใส่บ้าง พร้อมกันนั้นก็พากันบ่นไปด้วยว่าทำไมขึ้นชื่อว่าสัตว์จึงทำแก่สัตว์อย่างนี้ (คนไม่เคยก็เป็นเสียอย่างนี้)

ในสมัยสัตว์เหล่าใดที่ติดใจยินดีในการเสพกามกัน สัตว์เหล่านั้นจะเข้ามารวมกันกับคนอื่น ๆ ไม่ได้เป็นเวลานาน ก็ต้องหลบไปเสพกันในป่าดง เมื่อสัตว์เหล่านั้นพากันเสพอสังกรรมอยู่เสมอ เขาจึงพากันชวนช่วยในการสร้างบ้านเรือนขึ้น เพื่อเป็นที่กำบังในการเสพอธรรมนั้น ซึ่งก็สรุปได้ว่าคนคู่ใดรักกันหนาก็ต้องพากันหนี แบบวิเวกคนธรรพ์ และมาครองคู่จุฑาประสงค์แรกของการสร้างบ้านเรือนขึ้นครั้งแรกก็เพราะกามรสเป็นเหตุ (แปลก!)

เมื่อสัตว์ยินดีในการเสพอสังกรรมแล้ว ก็มีสัตว์ผู้หนึ่งเกิดความเกียจคร้านขึ้น มีความเห็นว่า เราช่างลำบากเสียนี้กระไร ต้องไปคอยเก็บข้าวสาลีมาบริโภคนทั้งเช้าและเย็นอย่างกระนั้นเลยเราควรจะไปเก็บเอาข้าวสาลีเหล่านั้นมาเก็บไว้เพื่อสำหรับบริโภคในวันต่อไป ไ้หลายเวลา สัตว์เหล่าอื่นก็พากันเอาเยี่ยงอย่างบ้าง ต่อแต่นั้นมาข้าวสาลีจึงกลายเป็นข้าวมีรำห่อเมล็ด มีเกลบท่อเมล็ดข้าว ต้นที่ถูกเกี่ยวก็ไม่งอกขึ้นแทนที่อีก เมื่อข้าวไม่งอกขึ้นแทนที่แล้ว ที่ใดถูกเก็บเกี่ยวก็ปรากฏว่าเตียนโล่งไป ที่ใดไม่ถูกเกี่ยวก็ปรากฏอยู่เป็นกลุ่มดังแต่นั้นมาข้าวสาลีจึงปรากฏมีเป็นกลุ่ม (ไม่เชื่อ.....ไปดู)

เมื่อข้าวสาลีปรากฏมีอยู่ไม่ทั่วไปเช่นนั้น สัตว์เหล่านั้นต่างก็พากันประจบทุกซก้นว่า เคี้ยวนี้ เกิดมีธรรมทั้งหลายอันเลวทรามขึ้นในสัตว์ทั้งหลายแล้ว ซึ่งเมื่อก่อนพวกเราได้เป็นผู้สำเร็จทางใจ มีปกติเป็นอาหาร มีรัศมีชานออกจากกายตน เพราะมีธรรมอันลามกปรากฏขึ้นแก่พวกเรา ข้าวสาลีจึงกลายเป็นข้าวมีรำ มีเกลบท่อเมล็ดเอาไว้ เมื่อเกี่ยวมาแล้วก็ไม่งอก

ชนแทนที่ ปรากฏขึ้นเป็นตอน ๆ กลุ่ม ๆ อย่างกระนั้นเลยพวกเราควรมาแบ่งข้าวสาธิตกัน และปักปันเขตแดนกันเถิด ต่อจากนั้น สัตว์ทั้งหลายจึงแบ่งข้าวสาธิตปักปันเขตแดนกัน

ต่อมาสัตว์ผู้หนึ่งเกิดความโลภขึ้น สงวนเอาของของตนไว้แล้วไปเก็บเอาของผู้อื่น มาบริโภค สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเจ้าของถือกรรมสิทธิ์ จึงช่วยกันจับสัตว์ผู้นั้น แล้วนำมา ตักเตือนว่า ท่านได้กระทำการอันชั่วช้ามาก ต่อไปจงอย่าได้กระทำความชั่วอย่างนี้อีกเลย สัตว์บางพวกก็ไม่เตือนด้วยดี เมื่อจับได้แล้วก็ลงโทษทุบตีด้วยมือบ้าง ด้วยก้อนดินบ้าง ด้วย ท่อนไม้บ้าง อทินนาทานก็หาได้หมดไปไม่ ยังปรากฏว่ามีมากยิ่งขึ้น เมื่อมีการลักขโมยกัน การติเตียนก็ปรากฏ การกล่าวเท็จก็เกิด การถืออาวฤก็ปรากฏขึ้น รวมความแล้ว คอรัปชั่น ก็เกิดขึ้น นั่นเอง

ครั้งนั้น สัตว์ที่อาวฤงวาก็ประชุมกัน แล้วต่างก็ปรึกษากันว่าบาปกรรมได้เกิดขึ้น แก่สัตว์เป็นจำนวนมาก อย่างกระนั้นเลย พวกเราควรสมมุติสัตว์ผู้หนึ่งขึ้น สำหรับให้ เป็นผู้ว่ากล่าว – ผู้ที่ควรว่ากล่าวได้โดยชอบ ให้เป็นผู้ติเตียน – ผู้ที่ควรติเตียนได้โดย ชอบ ให้เป็นผู้จับไล่ – ผู้ที่ควรจับไล่ได้โดยชอบ ส่วนพวกเราจะแบ่งข้าวสาธิตให้แก่ ผู้นั้น นี่ก็เป็นก้าวแรกในการถือกรรม เริ่ม จัดตั้ง ผู้นำ หัวหน้า หรือผู้บริหาร ขึ้นเป็นครั้งแรก

ครั้นแล้ว สัตว์เหล่านั้นก็พากันเข้าไปหาสัตว์ที่รูปร่างสวยงามกว่า น่าดู น่าชมกว่า น่าเลื่อมใสกว่า และน่าเกรงขามมากกว่าสัตว์ทุกคน แล้วแจ้งเรื่องให้ทราบ ว่า ขอท่าน จงเป็นผู้ว่ากล่าว – ผู้ที่ควรว่ากล่าวได้โดยชอบ จงติเตียน – ผู้ที่ควรติเตียนได้โดยชอบ จงจับไล่ – ผู้ที่ควรจับไล่ได้โดยชอบ ส่วนพวกเราจักพากันแบ่งข้าวสาธิตให้แก่ท่าน นี่ก็เป็นเกณฑ์การเลือกผู้นำในการบริหาร เป็นการมอบอำนาจให้แก่ผู้บริหาร จากปวงชน เป็นการให้ค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งกลายมาเป็นเงินเดือนในที่สุด และก็เป็น บ่อเกิดของระบบการปกครองในหมู่มนุษย์

เมื่อสัตว์ได้พากันสมมุติบุคคลขึ้นเป็นหัวหน้าหรือเป็นประมุข ท่านผู้ที่ได้รับการ สมมุติจึงได้ชื่อว่า “มหาสมมติ” มหาสมมุติจึงได้อุบัติขึ้นในโลกเป็นอันดับแรก เพราะเหตุที่ ท่านผู้นั้นได้รับสมมุติให้เป็นหัวหน้า แต่เป็นใหญ่ในเขตแดนทั้งหลาย จึงเกิดคำว่า “กษัตริย์” ขึ้น กษัตริย์จึงเกิดขึ้นในโลกเป็นอันดับสอง

ก่อนที่จะกล่าวถึงคำว่า “ราชา” ซึ่งจะเกิดขึ้นเป็นอันดับสามในโลก ก็ใคร่ขอถือโอกาส สรุปความเป็นมาของระบบปกครองในหมู่มนุษย์ ตั้งแต่คำตรัสของพระพุทธองค์เสียก่อน ดังนี้

๑. ในตอนแรกมนุษย์อยู่ตามธรรมชาติไม่เคอะหอื่น ที่พุทธองค์ใช้คำว่าสัตว์แทนมนุษย์นั้น ก็คงเป็นท้วงว่า ในตอนนั้นมนุษย์ยังไม่เจริญ คำว่า มนุษย์มาจาก มน + อุษย์ มน แปลว่าใจ อุษย์ แปลว่าสูง รวมความว่ามนุษย์ หมายถึงผู้มีจิตใจสูง ส่วนสัตว์หรือคนนั้นมาจากคำว่า ชน แปลว่าเกิดมา หรือผู้สักแต่เกิดมา

๒. ระยะต่อมามีคนมากขึ้น มีคนพาล มากไปท้วงค้นหา โลก โกรธ หลง เป็นอันพาล ก่อทวนให้ชาวบ้านเคอะหอื่น สังคมคนไม่สงบสุข

๓. ต่อมาได้มีการศึกษาแก้ไขปัญหาระบบการอยู่ร่วมกัน โดยสมมุติบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า มหาสมมติ (ผู้ที่ถูกสมมุติขึ้นเป็นใหญ่) และกษัตริย์ (ผู้เป็นใหญ่ในแผ่นดิน) ซึ่งก็คือผู้นำชุมชน หรือผู้บริหาร สำหรับเกณฑ์การพิจารณาเลือกก็กล่าวไว้ดังนี้ คือ มีร่างกายแข็งแรง, มีรูปร่างงดงาม, มีบุคลิกน่าเลื่อมใส, มีสติปัญญาดี, ประพฤติตัวน่านับถือและไว้วางใจ ฯลฯ ซึ่งก็ได้รับการยินยอมพร้อมใจจากปวงชน พร้อมกันนั้นก็มอบอำนาจให้

๔. ผู้เป็นหัวหน้าจะมีหน้าที่ แบ่งปันที่ดิน, สั่งสอนสิ่งที่ควรและไม่ควร, ลงโทษบุคคลทำความผิดกตึกาหรือกฎหมายบ้านเมือง, ให้รางวัลหรือบำเหน็จความชอบแก่คนทำดีทำชอบ

หลังจากที่ได้มีการตั้ง มหาสมมติ หรือ กษัตริย์ ไม่นานบ้านเมืองก็มีความสุข นอนไม่ต้องปิดประตูเรือน หรือทำบ้านก็ไม่มีประตู มารดาก็ได้แต่ให้ลูกน้อยเต็นร่าอยู่ที่หน้าอก เพราะไม่มีเรื่องร้อนใจ สัตว์หรือคนชิมซาบในความสุขสันติ จนวันใดคืนใดมีคำหนึ่งหลุดปากว่า “ราชาฯ” คำว่า “ราชา” จึงเกิดขึ้นเป็นอันคับสาม คำว่า ราชา มิใช่คำพิเศษ หรือคำสมมุติแต่งตั้งสำหรับสัตว์เหล่านั้น ภาษานั้นๆ ถือว่าเป็นคำธรรมดา หมายความว่า “ผู้ที่ทำความยินดีพอใจให้เกิดแก่คนอื่น” คำว่า “ราชาฯ” ที่เปล่งออกมาเป็นคำในภาษาบาลี คำ ราชา มาจาก รช แปลว่า กำหนด หรือ ยินดี

ดังนั้น เท่าที่กล่าวมาเสียยิตยาวเพียงเพื่อชี้แจงแกลงไขคำว่า ราชา ก็คงพอจะยังผลให้หลายคนเข้าใจได้โดยด่องแท้ ดังนั้น ปัญหาที่ว่าข้าราชการคือใคร ก็พอจะตอบกันได้เสียที่ว่า ข้าราชการ คือ “ผู้ที่ทำความยินดีให้เกิดขึ้นทวบ้านทวเมือง” ถ้าว่ากันตามความหมายนี้ ก็ไม่จำเป็นว่า บุคคลทุกคนที่ทำงานในสถานที่ราชการจะต้องเป็นข้าราชการ บุคคลโดยทวไปที่มีได้ทำงานแก่ รัฐบาล สถานที่ราชการ หรือองค์

การของรัฐบาล ถ้าหากเป็นผู้ที่ทำความยินดีให้เกิดขึ้นที่บ้านหัวเมือง ก็อาจจะเรียกได้ว่าเป็นข้าราชการ ตรงกันข้ามกับบุคคลที่ทำงานให้แก่หน่วยงานของรัฐบาลต่างๆ ที่มิได้ทำความยินดีให้เกิดขึ้นที่บ้านหัวเมือง หรือเกิดแก่ประชาชนแล้วก็ไม่เรียกว่าเป็นข้าราชการ จะเรียกว่า ข้าราชการ ก็เห็นจะไม่ผิด และก็ดูเหมือนจะมีข้าราชการอยู่น้อยที่นอกจากจะไม่ทำความยินดีพอใจให้แก่คนอื่นแล้ว ยังทำความยินร้ายหมดศรัทธาแก่ไพร่ฟ้าหน้าใสถึงกับหน้ามืด..... ทำอย่างไรดีเอ๋ย ข้าราชการทั้งหลายจะทำตัวให้เหมาะสมกับเป็นข้าราชการได้ทุกคน

หมายเหตุ : ข้อที่ ๗ หากจะมีผู้รู้ อ่าน แปลว่า ราช หรือ รัช ในที่นี้ ให้เป็นว่า “กำหนด” ตามความหมายแรก เพราะมันจะทำให้ผิดความหมายไป ด้วยจะเป็นว่าข้าราชการ ก็คือผู้ที่ ทำความกำหนดพอใจให้เกิดแก่คนอื่น ข้าราชการทั้งหลายคงจะไม่ยอมเด็ดขาด คนพรรค์นี้ หมอเพ็ญ เวชบุล กำลังกำหราบอยู่ ถ้าหากจะดันทุรัง หมายความว่าอย่างนี้ มันก็เท่ากับดูถูกกันชัดๆ ว่า สถานที่ราชการเป็น “.....” ไปนะสิ หลวงท่านคงไม่ยอมเลี้ยงคนพรรค์นี้ไว้ในสถานที่ราชการเด็ด แม้ว่าท่านจะชอบ หรือไม่ (ค่อย) ชอบ (นัก) ก็ตาม

ยามใด คนฉลาดละความประมาทเลินได้ด้วยความไม่ประมาท ยามนั้น
ชื่อว่าชั้นลุ่มยอดปราสาทแห่งปัญญา เป็นคนสันโดษ มองลงมาเห็นหมู่คนเขลาที่กำลัง
โคก จุกจิกคนขึ้นบนยอดเขามองลงมาที่พื้นดิน ฉะนั้น

‘พุทธภาษิต’